

Årsredovisning 2008

ASSA ABLOY

The global leader in
door opening solutions

Innehåll

Verksamhetsbeskrivning	ASSA ABLOY i korthet	1
	2008 i korthet	2
	Kommentar från VD och koncernchef	6
	Vision, finansiella mål och strategi	9
	Säkerhetsmarknaden	14
	Produkter	18
	Division EMEA	20
	Division Americas	22
	Division Asia Pacific	26
	Division Global Technologies	30
	Division Entrance Systems	32
	Hållbar utveckling	35
	Medarbetare	38
	Förvaltningsberättelse	41
	Väsentliga risker och riskhantering	44
Finansiella rapporter	Omsättning och resultat	45
	Koncernens resultaträkning	46
	Kommentarer per division	47
	Rapportering per division	48
	Finansiell ställning	49
	Koncernens balansräkning	50
	Kassaflöde	51
	Koncernens kassaflödesanalys	52
	Förändringar i koncernens eget kapital	54
	Moderbolagets rapporter	56
	Noter	80
	Kommentarer till fem år i sammandrag	81
	Fem år i sammandrag	82
	Kvartalsinformation	83
	Nyckeltalsdefinitioner	84
Bolagsstyringsrapport och aktieägarinformation	Förslag till vinstdisposition	85
	Revisionsberättelse	86
	Bolagsstyringsrapport	90
	Styrelse	92
	Koncernledning	95
	ASSA ABLOY-aktien	98
	Information till aktieägare	99
	Ordlista	

Omslagsbild: Clarion Hotel Sign i Stockholm använder de senaste säkerhetslösningarna från ASSA ABLOY med bland annat dörrar som är förberedda för att identifiera användaren och öppnas genom ett säkert SMS skickat till en mobiltelefon.

ASSA ABLOY i korthet

ASSA ABLOY är världsledande inom lås- och dörrlösningar som uppfyller slutanvändarnas krav på trygghet, säkerhet och användarvänlighet.

ASSA ABLOY finns representerat i alla stora regioner, på både mogna och nya marknader, med ledande positioner i större delen av Europa, Nordamerika och Australien. I det snabbväxande området för elektromekaniska säkerhetslösningar har koncernen en ledande ställning inom till exempel passerkontroll, identifiering, dörrautomatik och hotellsäkerhet.

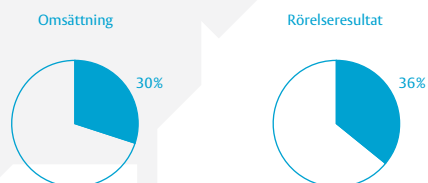
Sedan ASSA ABLOY bildades 1994 har koncernen utvecklats från ett regionalt bolag till en internationell koncern med 32 700 anställda och en omsättning på cirka 35 miljarder SEK. Som världens ledande låskoncern erbjuder ASSA ABLOY ett mer komplett produktutbud för lås- och dörrlösningar än något annat företag på marknaden.

Division

Americas

Divisionen tillverkar och säljer lås, cylindrar, elektromekaniska produkter, säkerhetsdörrar och beslag på de nord- och sydamerikanska kontinenterna. Största delen av försäljningen sker i USA, Kanada och Mexiko. Sydamerika växer i betydelse där Brasilien är den viktigaste marknaden. Några av divisionens ledande varumärken är Corbin Russwin, Curries, Emtek, Medeco, Phillips, SARGENT och La Fonte. Divisionen har 8 600 anställda och divisionsledningen är placerad i New Haven, Connecticut, USA.

Americas andel av koncernen

Division

Global Technologies

Division

Entrance Systems

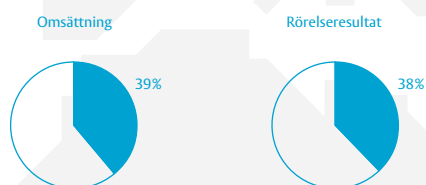
ASSA ABLOYs divisioner

Division

EMEA

Divisionen tillverkar och säljer lås, cylindrar, elektromekaniska produkter, säkerhetsdörrar och beslag i Europa, Mellanöstern och Afrika (EMEA). Huvuddelen av försäljningen sker i Väst-europa men tillväxtmarknader i Östeuropa och Mellanöstern växer i betydelse. Några av divisionens ledande varumärken är ABLOY, ASSA, IKON, TESA, Yale och Vachette. Divisionen har 11 900 anställda och divisionsledningen är placerad i London, Storbritannien.

EMEAs andel av koncernen

Divisionen är global och tillverkar och säljer produkter för elektronisk passerkontroll, säkert utfärdande av kort, identifieringsteknologi och elektroniska låsprodukter för hotell. Divisionen består av två affärsenheter, HID Global och ASSA ABLOY Hospitality, som säljer sina produkter över hela världen. Ledande varumärken är HID, Fargo, Elsafe och VingCard. Divisionen har 2 800 anställda och divisionsledningen är placerad i Stockholm, Sverige.

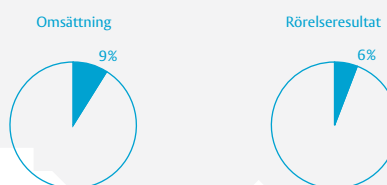
Entrance Systems är en global division som tillverkar och säljer automatiska dörrsystem och service. Produkterna säljs under varumärket Besam. Divisionen har försäljning och egen direktservice över hela världen samt tillverkning i Sverige, Storbritannien, USA och Kina. Divisionen har 2 300 anställda och divisionsledningen är placerad i Landskrona, Sverige.

Division

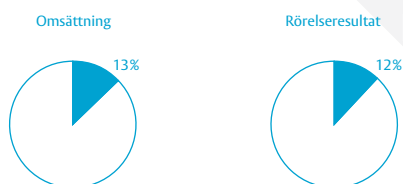
Asia Pacific

Divisionen tillverkar och säljer lås, cylindrar, elektromekaniska produkter, säkerhetsdörrar och beslag i Asien och Oceanien. Australien och Nya Zeeland står för en stor del av försäljningen men Kina och andra asiatiska marknader växer snabbt i betydelse. Kina är även ett viktigt tillverkningsland. Några av divisionens ledande varumärken är Lockwood, Guli, Wangli, Baodean, Beijing Tianming, Shenfei, Interlock och iRevo. Divisionen har 7 100 anställda och divisionsledningen är placerad i Hongkong, Kina.

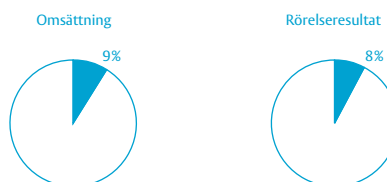
Asia Pacifics andel av koncernen

Global Technologies andel av koncernen

Entrance Systems andel av koncernen

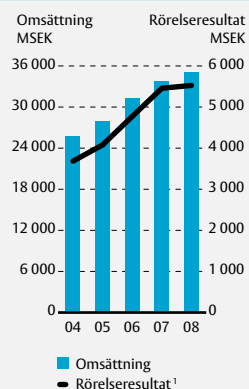
Viktiga händelser

- Omsättningen ökade med 4 procent till 34 918 MSEK (33 550).
- Rörelseresultatet (EBIT) uppgick till 5 526¹ MSEK (5 458).
- Vinst per aktie uppgick till 9,21¹ SEK (9,02).
- Det operativa kassaflödet uppgick till 4 769 MSEK (4 808).
- Strukturprogrammet initierat 2006 har varit en stor framgång och kommer att slutföras under 2009. Den årliga besparingstakten ligger nära målnivån 600 MSEK som kommer att nås under 2009.
- En ny genomgång av produktionsstrukturen genomfördes under året. Kostnaden för det nya programmet uppgick till 1 180 MSEK med en återbetalningstid på 2–3 år.
- Kraftfulla investeringar i produktutvecklingen genomfördes vilket kommer att ge positiva bidrag till försäljningen.
- Under året förvärvades 18 bolag som tillför en omsättning på årsbasis om cirka 1 800 MSEK.

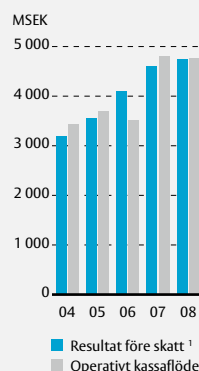
Finansiell översikt

Nyckeltal	2006	2007	2008	Förändring
Omsättning, MSEK	31 137	33 550	34 918	+4%
Varav: Organisk tillväxt, %	9	7	0	
Förvärvat tillväxt, %	3	5	4	
Valutaeffekt, %	0	-4	0	
Rörelseresultat (EBIT), MSEK	4 771 ¹	5 458	5 526 ¹	+1%
Rörelsemarginal (EBIT), %	15,3 ¹	16,3	15,8 ¹	
Resultat före skatt (EBT), MSEK	4 100 ¹	4 609	4 756 ¹	+3%
Operativt kassaflöde, MSEK	3 528	4 808	4 769	-1%
Avkastning på sysselsatt kapital, %	17,1 ¹	18,4	17,2 ¹	
Data per aktie	2006	2007	2008	Förändring
Vinst per aktie efter skatt och utspädning (EPS), SEK/aktie	7,99 ¹	9,02	9,21 ¹	+2%
Eget kapital per aktie efter utspädning, SEK/aktie	39,13	46,76	55,91	
Utdelning, SEK/aktie	3,25	3,60	3,60 ²	
Antal aktier efter utspädning, 1 000-tal	376 033	380 713	380 713	

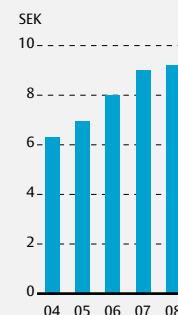
Omsättning och rörelseresultat

Resultat före skatt/
operativt kassaflöde

Vinst per aktie¹

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och jämförelsestörande poster 2008.

² Av styrelsen föreslagen utdelning.

Kommentar från VD och koncernchef

Stark utveckling på en svag marknad

Det är glädjande att konstatera att ASSA ABLOY för 2008 redovisade sin hittills högsta omsättning och resultat samtidigt som investeringarna i produktutveckling och marknadsnärvaro fortsatte på en hög nivå. Världskonjunkturen försvagades successivt under året men pågående strukturprogram och andra åtgärder gav goda besparings-effekter som motverkade den successivt försvagade marknaden. Förvärvsaktiviteten fortsatte i ett högt tempo med 18 genomförda förvärv.

Johan Molin, VD och koncernchef

Omsättningen under 2008 ökade med 4 procent och uppgick till 34 918 MSEK (33 550). Rörelseresultatet ökade samtidigt med 1 procent exklusive engångs- och struktur-kostnader, återigen det högsta resultatet någonsin för koncernen, och uppgick till 5 526 MSEK (5 458) motsvarande en rörelsemarginal på 15,8 procent (16,3).

Sett över en femårsperiod har den totala tillväxten exklusive valutaeffekter uppgått till goda 52 procent uppdelad på 30 procent organisk tillväxt och 22 procent förvärvad tillväxt. Kassaflödet under hela perioden har varit mycket gott med en väsentligt stärkt balansräkning.

Investeringar i produktutveckling

För ASSA ABLOY är organisk tillväxt den enskilt viktigaste drivkraften för lönsamhet och framgång. Organisk tillväxt drivs främst av produktutveckling, marknadsbearbetning och ökad marknadstäckning. Året präglades av fortsatta kraftiga investeringar i produktutveckling, som kommer att ge en mängd nya spännande produkter och goda bidrag till

tillväxten under 2009 och framåt. Parallellt fortsatte också den framgångsrika utbyggnaden av marknadsorganisationen genom en ökad satsning på specifikations säljare, arkitekter och ett utökat fokus på det snabbväxande området för elektromekaniska lösningar. Effektiviteten i marknadsbearbetningen ökar i takt med att de skilda varumärkena framgångsrikt går samman under huvudvarumärket ASSA ABLOY.

En industri under konsolidering

På förvärvsfronten var aktiviteten hög under året med 18 förvärv där ASSA ABLOYs positioner successivt förstärktes särskilt på de för framtiden viktiga tillväxtmarknaderna i Asien.

ASSA ABLOY verkar i en industri under konsolidering där förvärv utgör en viktig del i koncernens utveckling. Genom förvärven kompletteras ASSA ABLOYs produktutbud, tillförs ny teknologi samt ökar koncernens geografiska marknadstäckning. De förvärvade bolagen kommer att tillföra en omsättning på årsbasis om cirka 1 800 MSEK. Samtliga fem divisioner förvärvade nya enheter. Bland de större förvärven kan noteras nordamerikanska Rockwood, italienska Gardesa och Valli&Valli, svenska Copiax, sydkoreanska Cheil samt de kinesiska företagen Beijing Tianming och Shenfei.

Effektivisering av produktionen

ASSA ABLOYs strukturprogram från 2006 som avslutas i början av 2009 har varit mycket framgångsrikt med stora besparingar och mycket förhöjd effektivitet i koncernens produktionsenheter. Programmet som omfattade 50 enskilda strukturåtgärder har lett till att 24 producerande enheter har lagts ned och ytterligare ett stort antal har ändrat inriktning till huvudsakligen slutmontering. En konsekvens av programmet är att alltmer av standardproduktionen har flyttats till lågkostnadsländer som bedrivs både i egen och i extern regi. Produktionsprocessen har förbättrats samtidigt som lokal närvaro på slutkundsmarknaderna säkerställts för snabb leverans och effektiv montering av kundanpassade produkter. Nettobesparingen från programmet är 600 MSEK per år och mer än 2 000 anställda har nu lämnat koncernen.

Under andra halvåret av 2008 genomfördes en ny genomgång av produktionsstrukturen i högkostnadsländerna. Syftet är att ytterligare höja takten i omstruktureringen och avser de enheter som ännu ej har konverterats från full produktion till slutmontering. Genomgången har resulterat i ett fyrtiotal strukturprojekt där hela kostnaden

resultatfördes under tredje och fjärde kvartalet 2008. Vissa projekt startade redan under andra halvåret. Totalt berörs 1 800 anställda i det nya programmet och återbetalningstiden för projekten beräknas till 2–3 år.

Samtidigt som produktionsomläggningen i högkostnads-länderna har genomförts är det mycket tillfredsställande att konstatera att ASSA ABLOY har hållit ett högt tempo i utbyggnaden av produktionsbasen i lågkostnadsländer. Antalet anställda i lågkostnadsländerna har de senaste två åren ökat med 50 procent och uppgår nu till över 12 000 personer, mer än 40 procent av koncernens totala antal anställda.

Utvecklingen inom divisionerna

Division EMEA

Division EMEA påverkades av det successivt försämrade konjunkturläget i Europa under året och hade en negativ organisk tillväxt på 2 procent (+7). Rörelseresultatet var oförändrat exklusive jämförelsestörande poster.

Förändringsarbetet inom marknads- och säljorganisationerna, som bland annat innebär att de förs samman under varumärket ASSA ABLOY, fortsatte ge goda resultat. Arbetet med gemensamma produktplattformar ledde till lanseringen av ett stort antal mycket lovande elektromekaniska och elektroniska produkter såsom Aperio och olika Hi-O-lösningar.

Under 2008 färdigställdes större delen av projekten från det strukturprogram som lanserades 2006. Under andra halvåret av 2008 initierades ett nytt program där resterande delar av divisionens produktionsenheter i högkostnadsländer kommer att konverteras från full produktion till montering.

Ett antal förvärv genomfördes varav de större var Gardesa, Copiax och Valli&Valli. Gardesa är en ledande italiensk tillverkare av högsäkerhetsdörrar. Copiax är en svensk säkerhetsgrossist. Valli&Valli är en ledande italiensk tillverkare av designade handtag. Förvärven stärker ASSA ABLOYs position som leverantör av kompletta dörr- och låslösningar på marknaden.

Division Americas

Division Americas hade en organisk tillväxt på 4 procent (5) under året, men med olika utveckling inom segmenten. Efterfrågan inom det kommersiella segmentet var fortsatt god under året medan efterfrågan inom bostadssegmentet var starkt negativ. Med den låga exponeringen mot bostadssegmentet påverkades dock divisionen endast i mindre utsträckning av detta. Lönsamheten förbättrades ytterligare under året och rörelseresultatet ökade med 5 procent.

Satsningen på en gemensam, segmenterad säljorganisation och ökat specifikationsarbete för att stimulera efterfrågan har visat sig mycket framgångsrik och har lett till ökade marknadsandelar och ett framflyttande av positionerna.

Arbetet med strukturåtgärder och Lean-metoder fortsatte framgångsrikt. Under året förvärvades det nordamerikanska företaget Rockwood som tillverkar dörrkomponenter.

Division Asia Pacific

Division Asia Pacific hade 0 procent (10) i organisk tillväxt under året. Marknadsutvecklingen i Australien och Nya Zeeland var negativ under året medan den var positiv på

framför allt den kinesiska marknaden. Dock skedde en avmattning även på denna marknad mot slutet av året. Exportförsäljningen till koncernens enheter i Nordamerika och Västeuropa sjönk också mot slutet av året påverkat av svag efterfrågan och lagerreduktioner.

Trots den svaga efterfrågan ökade rörelseresultatet med 11 procent tack vare ett effektiviseringsarbete som fortsatte i oförminskad takt. Två av de fyra produktionsenheterna i Australien och Nya Zeeland är stängda och de kvarvarande fokuseras på montering och kundanpassningar.

Två större förvärv slutfördes, dels dörrtillverkaren Beijing Tianming och dels Shenfeis dörrstängarverksamhet. Med dessa förvärv kan nu koncernen erbjuda ett komplett program för dörr- och låslösningar på den kinesiska marknaden.

Division Global Technologies

Den organiska tillväxten blev 0 procent (11) för året och rörelseresultatet minskade med 3 procent. Affärsenheten HID Globals tillväxt var svagt negativ och affärsenheten ASSA ABLOY Hospitalitys var svagt positiv.

Inom HID Global visade dock Identity and Access Management tillväxt medan Identification Solutions (före detta ITG) var negativt beroende på minskad efterfrågan, utfasning av olönsamma kundsegment samt förseningar i många kundprojekt. HID Global lanserade ett stort antal innovativa produkter under året. Produkterna som kombinerar logisk och fysisk access rönt stort intresse, bland annat de som från och med 2008 inkluderas i vissa modeller av Dells bärbara datorer.

Affärsenheten ASSA ABLOY Hospitality lanserade ett antal nya innovativa produkter på marknaden. En viktig lansering var Signature RFID, som är den första produkten på marknaden som kombinerar RFID-teknologi med NFC och möjliggör användande av mobiltelefoner för att kommunicera med låslösningen.

Division Entrance Systems

Division Entrance Systems organiska tillväxt var 3 procent (6) och rörelseresultatet ökade med 5 procent med oförändrad rörelsemarginal.

Efterfrågan från detaljhandeln i Europa och Nordamerika försvagades under året. Detta kompensades dock i stor utsträckning av ökad efterfrågan från sjuk- och hälsovård samt från ökande efterfrågan på tillväxtmarknaderna. Även en god försäljning inom servicesegmentet bidrog positivt. Bland annat lanserades en ny global plattform för automatiska dörrstängare.

Flytten av produktionen i den tyska anläggningen till Tjeckien är nu fullt genomförd och den nya produktionsenheten i Kina fungerar mycket tillfredsställande. Förutom ett flertal mindre förvärv av serviceverksamheter på både mogna och nya marknader slutfördes det större förvärvet av det sydkoreanska företaget Cheil.

Framtida utveckling

Koncernen är väl positionerad för långsiktig uthållig tillväxt genom vår position som marknadsledare med global närvaro. Fokus på det kommersiella segmentet, hög andel eftermarknadsförsäljning och en ökande andel snabbväxande elektromekaniska och elektroniska produkter bidrar till stabilitet i tillväxt och intjäning. Säljorganisationerna samlas under huvudvarumärket ASSA ABLOY vilket ger goda resultat.

Elektromekanik växer snabbt

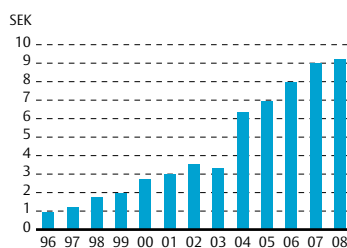
Nya produkter är den viktigaste källan till organisk tillväxt. Ökningen av investeringarna i produktutveckling har legat på mellan 10 och 20 procent per år de senaste åren. Antalet utvecklingsingenjörer uppgår nu till nära 1 000 personer. Mycket av arbetet koncentreras på snabbväxande elektromekaniska lösningar som tas fram som globala gemensamma produktplattformar som anpassas till de lokala marknaderna. Produktplattformarna utvecklas dels av koncernens gemensamma utvecklingsavdelning, Shared Technologies, och dels genom projekt inom och mellan divisionerna där kompetenser samlas för bästa möjliga utnyttjande av befintliga resurser. Ett stort antal nya produkter kommer att lanseras under 2009.

Försäljningen av elektromekaniska produkter har ökat kraftigt från 20 till 34 procent av den totala omsättningen under 2000-talet och utvecklingen kommer att fortsätta framöver då tillväxten inom segmentet är två till tre gånger högre än för traditionella mekaniska produkter.

Ökad försäljning på tillväxtmarknader

Koncernen satsar medvetet på att öka närvaron på tillväxtmarknaderna i Asien, Östeuropa, Mellanöstern, Afrika och Sydamerika. Andelen försäljning på dessa marknader har nu passerat 16 procent av koncernens totala försäljning att jämföra med 9 procent för fyra år sedan.

God utveckling av vinst per aktie

Försvagning av konjunkturen

Världskonjunkturen har successivt försvagats under 2008 och i ett accelererande tempo mot slutet av året och i inledningen av 2009. Detta har haft en kraftigt negativ inverkan på byggkonjunkturen både på de mogna och på de nya marknaderna vilket lett till minskad efterfrågan på koncernens produkter. För 2009 som helhet förväntar vi oss en negativ organisk tillväxt. Vi vidtog därför åtgärder redan under 2008 för att anpassa koncernen till marknadsläget och som resultat lämnade 10 procent av de anställda koncernen under året. Under 2009 fortsätter aktiviteterna både med de långsiktiga strukturprogrammen och övriga åtgärder för hålla kostnader, vinstmarginaler och kassaflöden på en fortsatt god nivå. Även möjligheterna till finansiering har blivit starkt begränsade på kapitalmarknaden vilket innebär att vi måste inta en försiktig hållning i förvärvsfrågor samt lägga ännu mer vikt på arbetet med kassaflöde och effektivisering av rörelsekapitalet.

Stora insatser från medarbetarna

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla medarbetare i koncernen som under året bidragit till koncernens framgångar och ser fram mot att tillsammans med er fortsätta att göra ASSA ABLOY ännu bättre trots det bekymmersamma marknadsläget och de utmaningar vi nu ställs inför.

Sedan ASSA ABLOY bildades 1994 har koncernen genomgått ett antal distinkta utvecklingssteg och etablerat en global ledarposition. Mycket har åstadkommits men det finns fortfarande många viktiga marknader och produktområden att konsolidera. Vi har aldrig haft ett bättre produktprogram, en större marknadstäckning och så många nya innovativa produkter som vi har nu. Fortsatt efterfrågan på trygghet och säkerhet samt befolkningstillväxt och urbanisering medför att det finns en underliggande strukturell och över tiden ökande efterfrågan på koncernens produkter. Kombinerat med de strukturåtgärder som nu genomförs innebär det att vi över tiden har mycket goda möjligheter till fortsatt tillväxt med god lönsamhet.

Stockholm den 13 februari 2009

Johan Molin
VD och koncernchef

ASSA ABLOYs ledning

Johan Molin, VD och koncernchef. Stående från vänster: Åke Sund, chef Marknad och Affärsutveckling. Ulf Södergren, Teknisk direktör. Tomas Eliasson, Ekonomi- och finansdirektör. Tim Shea, affärsenhetschef ASSA ABLOY Hospitality.

Sittande från vänster: Martin Brandt, divisionschef Asia Pacific. Juan Vargues, divisionschef Entrance Systems. Thanasis Molokotos, divisionschef Americas. Tzachi Wiesenfeld, divisionschef EMEA. Denis Hébert, affärsenhetschef HID Global.

Vision

ASSA ABLOYs vision är:

- att vara den globalt ledande, mest framgångsrika och innovativa leverantören av totala lås- och dörrlösningar,
- att leda i innovation och erbjuda väldesignade, bekväma, trygga och säkra lösningar som skapar mervärde för våra kunder, samt
- att vara en attraktiv arbetsplats för våra medarbetare.

Finansiella mål

De finansiella målen är:

- 10 procent årlig tillväxt som en kombination av organisk och förvärvad tillväxt.
- En rörelsemarginal på 16–17 procent.

De finansiella målen är långsiktiga och ska betraktas som ett genomsnitt över en konjunkturcykel.

Strategi

Den övergripande inriktningen för koncernen är att leda trenden mot högre säkerhet med ett produktdrivet erbjudande med kunden i fokus. De huvudsakliga produktområdena är de traditionella produktsegmenten mekaniska lås och säkerhetsdörrar samt de snabbväxande produktsegmenten elektromekaniska och elektroniska lås, passerkontroll, identifieringsteknologi och automatiska dörrar.

ASSA ABLOYs starka utveckling baseras på en långsiktig strukturell tillväxt i efterfrågan på våra viktigaste marknader i Europa och Nordamerika, en ökande efterfrågan på nya marknader samt framgångar inom de snabbväxande produktsegmenten.

De strategiska handlingsplanerna är indelade i tre fokuserade områden: *marknadsnärvaro, produktledarskap och kostnadseffektivitet*.

Strategi – Marknadsnärvaro

ASSA ABLOYs strategi för att öka marknadsnärvaron har tre huvudsakliga inriktningar:

- Utnyttja styrkan i varumärkesportföljen.
- Öka tillväxten inom kärnverksamheten.
- Expandera på nya marknader och segment.

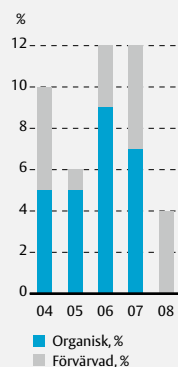
Utnyttja styrkan i varumärkesportföljen

ASSA ABLOY innehar många av branschens starkaste varumärken. För att bättre möta den ökande efterfrågan på mer kompletta säkerhetslösningar samlas säljkåren på de lokala marknaderna under huvudvarumärket ASSA ABLOY. Koncernens lokala produktvarumärken kopplas successivt starkare till detta och ett antal globala produktvarumärken kompletterar huvudvarumärket. Exempel på ett globalt varumärke är Yale som används på bostadsmarknaden. Ett annat är ABLOY som används för kunder med krav på en mycket hög säkerhetsnivå.

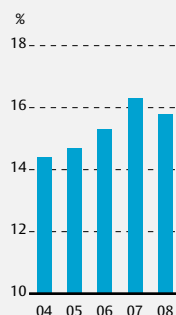
Öka tillväxten inom kärnverksamheten

Tillväxten inom kärnverksamheten ökas genom ett antal aktiviteter. En av de viktigaste aktiviteterna är arbetet med att utveckla specifikations- och projektmarknaden genom ett intensifierat samarbete med arkitekter, säkerhetsskoluter och större slutanvändare. En fortsatt utveckling av distributionskanalerna genom bland annat utbildning och en tydlig marknadssegmentering är också ett prioriterat område. Inom det snabbväxande området elektroniska och automatiska dörrlösningar, där koncernen har en marknadsledande position, görs löpande investeringar i utveckling av marknadskanalerna.

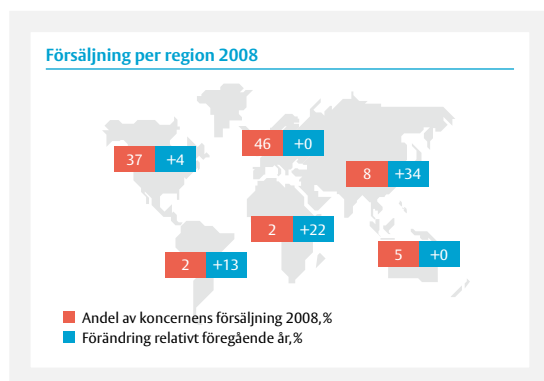
Organisk och förvärvad tillväxt

Rörelsemarginal (EBIT)¹

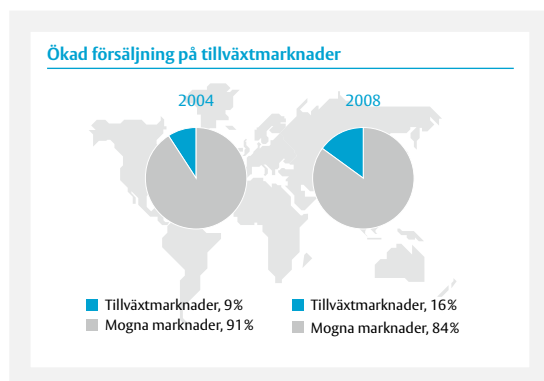

¹ Exklusive omstruktureringsskostnader 2006 och jämförelsestörande poster 2008.

Expandera på nya marknader och segment

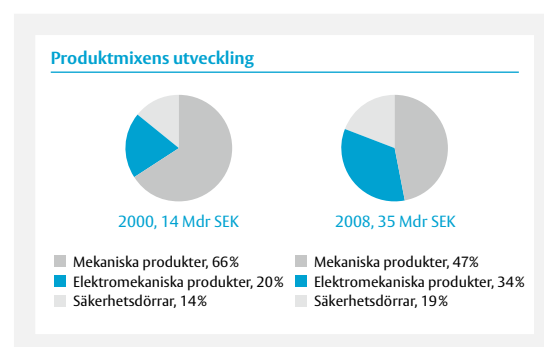
Koncernen kommer att expandera på nya geografiska marknader genom utveckling av distributionskanalerna, med anpassade produktbjudanden samt genom förvärv. Koncernens närvaro på OEM-marknaden för dörr- och fönstertillverkare varierar mellan de olika marknaderna. Här finns en stor potential genom förbättrad marknadstäckning. Arbetet med att utveckla kanaler och produkter för bostadsmarknaden fortsätter, och särskilt prioriterat är produktområdet digitala dörrlås. Genom att utnyttja koncernens styrka inom vissa teknologier skapas nya intressanta tillväxtområden. Ett exempel är RFID som anpassas för speciella användningsområden såsom beröringsfria hotellås som öppnas med kort.

Strategi – Produktledarskap

Det övergripande målet är att kontinuerligt utveckla produkter med ökad kundnytta och lägre produktkostnader. En viktig aktivitet för att uppnå detta är att använda gemensamma produktplattformar med färre komponenter. För ökad kundnytta utvecklas även nya produkter i nära samarbete med ASSA ABLOYs slutanvändare och distributörer. Processen för produktutveckling har effektiviserats genom införandet av en tydlig och gemensam utvecklingsprocess

samt genom att separera underhåll och förbättring av befintliga produkter från nyutveckling. Allt större krav ställs på lås- och dörrprodukter och den tekniska nivån höjs kontinuerligt samtidigt som elektromekaniska låslösningar växer betydligt snabbare än traditionella mekaniska produkter. Globala gemensamma produktplattformar som anpassas till de lokala marknaderna har därför blivit allt viktigare. Utvecklingen av dessa plattformar görs dels inom koncernfunktionen för produktutveckling, Shared Technologies, och dels som samarbeten inom och mellan divisionerna.

Strategi – Kostnadseffektivitet

Koncernen arbetar fokuserat med kostnadseffektivitet inom samtliga områden. Arbetet med gemensamma produktplattformar och färre komponenter samt gemensam produktutveckling har redan nämnts ovan.

Värdekedjan inom produktionen ses kontinuerligt över och förmåga till flexibel och kundnära slutmontering kombineras med överflyttning av standardproduktion i stora volymer till externa och interna produktionsenheter i lågkostnadsländer.

Arbetet med införandet av Lean-metoder fortsätter inom koncernens verksamheter. Lean-metoder leder till effektivare produktionsflöden, bättre kontroll av materialkostnader, bättre rutiner för beslutsfattande, kortare utvecklingstider samt ett ökat samarbete med marknad och säljkår. Många av koncernens bolag har arbetat efter dessa principer i många år vilket lett till ökad effektivitet.

Inom inköpsområdet har ett omfattande arbete med samordning inletts avseende råmaterial och komponenter. Detta kommer att öka i betydelse då delar av komponentförsörjningen flyttas till externa leverantörer. Andelen av koncernens totala inköp av råmaterial, komponenter och färdiga varor som kommer från lågkostnadsländer har ökat från 23 procent till 37 procent de senaste fyra åren.

Supportfunktioner såsom IT, kundsupport och ekonomi samordnas. Funktioner som inte har direkt kontakt med den kommersiella verksamheten, exempelvis IT-nätverk, samordnas regionalt och globalt. Funktioner som är direkt affärskritiska samordnas inom divisionerna och deras affärsenheter.

Visste du att 50 000 människor i Peking varje dag öppnar sina hotelldörrar utan att röra vid låset?

Ledande hotell över hela världen använder samma användarvänliga passerlösning från ASSA ABLOY, ett beröringsfritt RFID-kort öppnar låset, signalen överförs med radiofrekvens och kan även användas för andra smidiga funktioner.

ASSA ABLOYs dotterbolag VingCard har levererat det beröringsfria elektroniska låset Signature RFID till rummen på Marriott Renaissance Beijing Hotel, Peking. ASSA ABLOY är marknadsledande på Pekings exklusiva hotellmarknad och vinner även marknadsandelar på den totala marknaden. Inför OS 2008 levererade ASSA ABLOY säkerhetsprodukter till fler än 30 000 hotellrum på omkring 90 hotell i Peking. Dessa hotell representerar över 50 procent av den totala marknaden av fyr- och femstjärniga hotell i Peking.

Säkerhetsmarknaden

En växande marknad under förändring

ASSA ABLOY är idag världsledande leverantör av totala lås- och dörrlösningar. I takt med att koncernen har vuxit har produktportföljen kompletterats och utvecklats för att täcka de mycket varierande behoven för till exempel flygplatser, skolor, sjukhus, kontor och privata bostäder. Utvecklingen inom säkerhetsmarknaden drivs främst av ett ökat välbefinnande, urbanisering och en generell trend mot högre säkerhet. En ytterligare faktor är att brottslighet, våld och terrorism har tilltagit. De underliggande trenderna och den växande osäkerheten sätter säkerhetstänkandet högt på agendan vilket driver utvecklingen av mer avancerade lösningar och uppgraderingar av befintliga säkerhetssystem. Den totala säkerhetsmarknaden består huvudsakligen av säkerhetstjänster respektive elektroniska och mekaniska säkerhetsprodukter.

ASSA ABLOY uppskattar den totala säkerhetsmarknaden till drygt 200 miljarder EUR. Koncernen har koncentrerat sin verksamhet till elektroniska och mekaniska säkerhetsprodukter samt säkerhetsdörrar. Det segment som koncernen är aktiv inom står för cirka 15 procent av totalmarknaden och ASSA ABLOY har drygt 10 procents global marknadsandel inom det segmentet men med stora variationer mellan olika marknader.

Elektroniska och mekaniska säkerhetsprodukter

ASSA ABLOYs produktsortiment för elektroniska säkerhetsprodukter omfattar bland annat elektroniska cylindrar, automatiska dörrar, säker identifikation och olika produkter för passerkontroll som bland annat använder radiofrekvensiell identifiering (RFID). Elektroniska produkter har i regel hög funktionalitet och hög säkerhet vilket gör att produkterna lämpar sig bra för kommersiella applikationer. Genom fokuserad produktutveckling inom detta område ökar användningsområdena för ASSA ABLOYs elektromekaniska produkter kontinuerligt.

Den årliga tillväxten på marknaden för elektroniska säkerhetsprodukter uppskattas till två till tre gånger högre än mekaniska säkerhetsprodukter. De elektroniska produkterna står idag för cirka 1/3 av koncernens försäljning och andelen elektroniska produkter ökar varje år.

Till mekaniska säkerhetsprodukter räknas främst produkter som förutom lås även omfattar dörrstängare, utrymningsprodukter och fönsterbeslag. ASSA ABLOY är även en stor tillverkare av säkerhetsdörrar samt dörrbeslag. Utvecklingen inom mekaniska säkerhetsprodukter drivs främst av renovering och ersättning av gamla lås i befintliga dörrar och fönster samt nybyggnation. Marknaden växer i genomsnitt under en konjunkturcykel i takt med respektive marknads BNP och är relativt stabil för ASSA ABLOY. Det beror dels på att känsligheten för konjunkturcykler är mindre tack vare en stor eftermarknad och dels på att ASSA ABLOYs verksamhet är spridd över ett stort antal länder med olika konjunkturcykler.

Idag är endast 3–4 procent av alla dörrar elektromekaniska men andelen stiger kontinuerligt. Det finns en stor potential att uppgradera traditionella mekaniska lås till elektromekaniska låslösningar för att på så sätt addera högre säkerhet och bättre funktionalitet. ASSA ABLOY är marknadsledare inom elektromekaniska låslösningar som till exempel elektromekaniska låshus, passerkontroll och elstängare.

Kompleta säkerhetslösningar

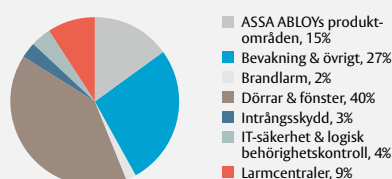
ASSA ABLOY samarbetar med arkitekter, myndigheter och större slutkunder för att erbjuda de bästa säkerhetslösningarna för olika typer av dörröppningar. Behoven inom olika områden varierar stort eftersom säkerhetslösningen för varje dörr anpassas efter dörrens placering och användningsområde, till exempel om det är en entrédörr, dörr för en datahall eller ett konferensrum.

Dörrens funktionalitet måste även anpassas utifrån säkerhets- och bekvämlighetsaspekter. Detta kan påverkas av om det är en inner- eller ytterdörr, hur ofta den kommer att öppnas, hur många som kommer att använda den samt särskilda krav som till exempel vid brandsäkerhet. Dessutom ökar kraven på att produkterna enkelt ska kunna integreras i nya eller befintliga säkerhetssystem och IT-nätverk.

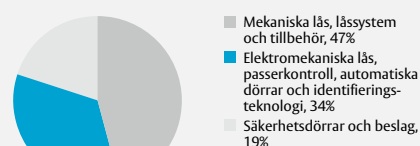
Skillnader mellan marknader

Amerikaner spenderar mer än dubbelt så mycket på utrymningsanordningar som européer. Omvänt spenderar nord-européer tre till fyra gånger så mycket på högsäkerhetslås till

Hela säkerhetsmarknaden

ASSA ABLOYs omsättning per produktgrupp

bostäder som amerikaner. Även dörrautomatik har betydligt större spridning i Europa jämfört med USA. Spridningen av elektromekaniska produkter är betydligt större inom det kommersiella segmentet än inom bostadssegmentet. Om efterfrågan på säkerhets- och utrymningslösningar skulle vara lika stora i Europa som i USA skulle grovt räknat den totala marknaden fördubblas. Detta är en stor potential för ASSA ABLOY.

Globalt är låsmarknaden fortfarande fragmenterad. Däremot är marknaden per land relativt konsoliderad eftersom det är ganska vanligt att bolag i den industrialiserade delen av världen fortfarande är familjeägda och ledande på sina respektive hemmamarknader. De är väletablerade och har starka band med lokala distributörer. I mindre utvecklade länder är däremot etablerade låsstandarder och varumärken inte lika vanliga.

Distributionskanaler

Idag kännetecknas säkerhetsmarknaden av att tillverkarna av säkerhetsprodukter, som exempelvis ASSA ABLOY, når slutkunden huvudsakligen genom olika distributionskanaler. En stor del av ASSA ABLOYs produkter säljs i små volymer till många slutkunder med mycket varierande behov. Detta har lett till att distributionen av mekaniska och elektromekaniska säkerhetsprodukter i huvudsak är lokal och fragmenterad.

Specifisering av säkerhetslösningar allt viktigare

För att nå ut med nya innovativa lösningar krävs nära samarbete inte bara med distributörer utan även med arkitekter, säkerhetskonsulter och större slutanvändare. Detta samarbete stimulerar efterfrågan hos distributörerna och kunderna. Bygg- och låsgrossister, säkerhetskonsulter samt låsmeder har en viktig roll i att kunna leverera de produkter som specificeras för olika byggnadsprojekt. ASSA ABLOY har utvecklat ett nära samarbete med arkitekter och säkerhetskonsulter för att specificera ändamålsenliga produkter och att åstadkomma en väl fungerande säkerhetslösning. Många dörr- och fönstertillverkare monterar in låshus och beslag i sina produkter innan dessa levereras till kund.

När det gäller elektroniska säkerhetsprodukter går produkterna från tillverkare till slutanvändare via framför allt säkerhetsinstallatörer och specialiserade distributörer.

Produkterna säljs även genom så kallade integratörer som ofta erbjuder en helhetslösning för installation av skalskydd, passerkontroll och i ökande grad även datasäkerhet.

Distributörernas roll

En av de mest kritiska delarna för en väl fungerande total dörr- och säkerhetslösning är installationen av de olika ingående komponenterna. ASSA ABLOY arbetar nära distributionskanalerna för att erbjuda slutkunderna de rätta produkterna, en korrekt installation, och därmed en väl fungerande säkerhetslösning.

Distributörerna har även en viktig roll i att ta hand om service och support efter installationen. Distributörens roll kan variera mellan olika kundsegment. Inom det kommersiella segmentet agerar distributörerna på vissa marknader som konsulter och projektledare för att skapa bra säkerhetslösningar. De har god kunskap om kundens behov och säkerställer att produkterna uppfyller lokala bestämmelser.

I takt med utvecklingen mot fler komplexa säkerhetslösningar ställs allt högre krav på kompetensen inom distributionsledet. Ett exempel på en specialiserad säkerhetsdistributör är låsmeder som är en viktig distributör av mekaniska och elektromekaniska säkerhetsprodukter på många marknader. De köper direkt från tillverkaren eller via grossister och tillhandahåller rådgivning, leverans, installation och service. Vissa låsmeder har en mer elektronikbetonad verksamhet. Men IT-integratörer börjar också erbjuda fysiska säkerhetslösningar i allt större utsträckning.

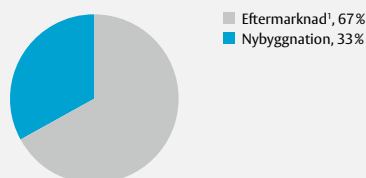
Kundsegment

ASSA ABLOYs huvudsakliga kundsegment är det kommersiella segmentet med institutionella och kommersiella kunder, vilket utgör cirka 80 procent av omsättningen, medan bostadssegmentet står för cirka 20 procent.

Stora kunder

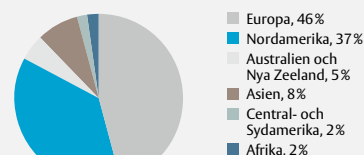
Hit räknas institutionella och kommersiella kunder som till exempel universitet, sjukhus, kontor, flygplatser och köpcentra där ett stort antal människor dagligen passerar. ASSA ABLOY har vanligtvis primär kontakt med kundens säkerhetschef, en person väl insatt i säkerhetsbehoven och

Vad driver efterfrågan?

¹ Eftermarknaden består av renoveringar, om- och tillbyggnader, utbyten och uppgraderingar.

ASSA ABLOYs totala försäljning per region

som deltar aktivt i planeringen av säkerhetslösningarna. Ledtiderna för dessa typer av projekt är ofta långa och bygger huvudsakligen på kundanpassade lösningar. Distribution och installation sköts till stor del av installatörer och låssmeder.

Små och medelstora kunder

Segmentet karaktäriseras av kundernas behov av professionell rådgivning och installation. Behovet tillgodoses i huvudsak av specialiserade distributörer och installatörer till exempel låssmeder. ASSA ABLOY arbetar aktivt med utbildning av distributörer och mer standardiserade lösningar för mindre och medelstora företag till exempel butiker och kontor.

Privatkunder – konsumentmarknaden

Majoriteten av försäljningen utgör främst utbyte eller uppgradering av befintliga säkerhetsprodukter. Privatkunden har ett stort behov av rådgivning och installationshjälp. ASSA ABLOY har utvecklat ett antal hemsäkerhetskoncept för att möta konsumenternas behov. Beroende på geografisk marknad samarbetar ASSA ABLOY dessutom med dörr- och fönstertillverkare eller specialiserade distributionskanaler som byggvaruhus och låssmeder.

Ökad efterfrågan på elektromekaniska produkter

Den ökade efterfrågan på elektromekaniska produkter är en av de tydligaste trenderna inom säkerhetsmarknaden. Här syns också en ökad teknisk standardisering där olika komponenter i säkerhetslösningen enklare kan integreras med varandra. ASSA ABLOYs produkter strävar efter öppna standarder för att enkelt kunna kopplas ihop med kundens övriga säkerhets- och administrativa system.

Efterfrågan förändras

Kundernas preferenser för olika säkerhetslösningar polariseras och man kan se en förändring i efterfrågan på olika nivåer av säkerhet. Det finns en ökad efterfrågan på kompletta säkerhetslösningar i det högre segmentet men även på produkter av god kvalitet som täcker de grundläggande säkerhetsbehoven.

Konkurrens

Trots att en konsolidering har pågått under de senaste tio åren är säkerhetsbranschen fortfarande fragmenterad ur ett globalt perspektiv. I vissa länder finns en stark tillverkare med en stor andel av marknaden lokalt. Dessa företag är ofta fokuserade på den inhemska marknaden med begränsad internationell verksamhet.

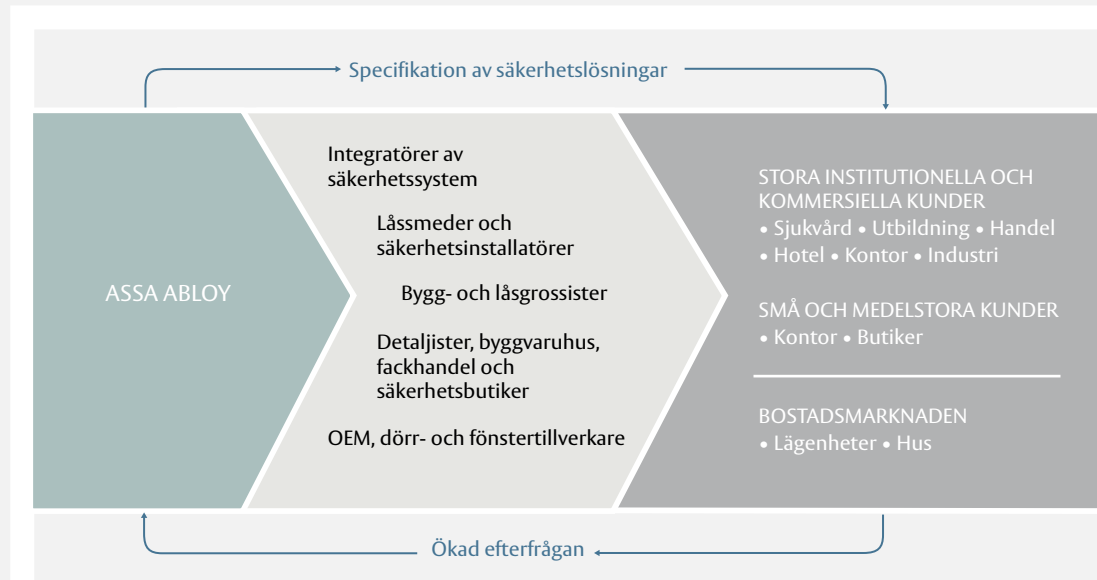
Globalt är ASSA ABLOY marknadsledare med fem andra stora aktörer som huvudkonkurrenter vilka delvis har verksamhet inom ASSA ABLOYs segment: Ingersoll-Rand, Stanley Works, Dorma, Kaba och Black & Decker. Tre av dem återfinns i USA och två i Europa. Samtliga konkurrenter är starkast på sina respektive hemmarknader och har också en närvaro på vissa andra marknader även om ingen av dem har en lika stor marknadstäckning som ASSA ABLOY. Marknaden i Asien är fortfarande mycket fragmenterad där de största tillverkarna har en begränsad marknadsandel.

Gemensam säljkår

För att effektivt kunna konkurrera på en global marknad arbetar ASSA ABLOYs säljkår alltmer över bolagsgränserna. Den gemensamma säljorganisationen arbetar under huvudvarumärket ASSA ABLOY, men de agerar samtidigt som representanter för de lokala produktvarumärken som kunden redan känner till. Säljarna hanterar därmed inte enbart ett enda varumärke utan flera produktvarumärken för att lösa kundernas säkerhetsbehov.

Distributionskanaler för säkerhetsmarknaden

Idag kännetecknas säkerhetsmarknaden av att tillverkarna av säkerhetsprodukter, som exempelvis ASSA ABLOY, når slutkunden huvudsakligen genom olika distributionskanaler. En stor del av ASSA ABLOYs produkter säljs i små volymer till många slutkunder med mycket varierande behov.

ASSA ABLOYs varumärkesstrategi

ASSA ABLOY har genom koncernens många förvärv ett brett innehav av välkända varumärken och världens största installerade bas av lås. För att kunna ta tillvara och förvalta denna värdefulla tillgång och dra nytta av koncernens storlek kombineras ASSA ABLOYs logotyp med de enskilda produktvarumärkena. Därmed bevaras kopplingen till den installerade basen och koncernen ökar synligheten av huvudvarumärket ASSA ABLOY vilket fortsättningsvis kommer att utvecklas. Under huvudvarumärket ASSA ABLOY erbjuder koncernen en mängd kompletta säkerhetslösningar som inget av produktvarumärkena enskilt kan erbjuda.

Som ett komplement till huvudvarumärket har koncernen ett antal globala varumärken som alla är ledande inom sina respektive segment i marknaden. Dessa varumärken är HID inom RFID och passerkontroll, Yale inom bostadsmarknaden, Besam inom automatiska dörrar, Mul-T-Lock och

ABLOY inom högsäkerhetslås samt VingCard/Elsafe inom hotell och kryssningsmarknaden.

Den ökande synligheten av ASSA ABLOY som huvudvarumärke för kompletta säkerhetslösningar visar på den stora bredden inom koncernens produktsortiment som världens största leverantör av säkerhetslösningar.

Utnyttja koncernens produktsortiment och storlek

- ASSA ABLOY är koncernens huvudvarumärke som försäljningsavdelningarna enas under.
- Välkända produktvarumärken drar fördel av den stora installerade basen och är anpassade till lokala regler och säkerhetsstandarder. Produktvarumärkena kombineras med huvudvarumärket ASSA ABLOY.
- Globala kompletterande varumärken där produkternas ledande ställning och marknadspositionering inom respektive segment är unik eller överlappande med ASSA ABLOY.

Huvudvarumärket

ASSA ABLOY

Exempel på produktvarumärken

SARGENT
ASSA ABLOY

IKON
ASSA ABLOY

TrioVing
ASSA ABLOY

LOCKWOOD
ASSA ABLOY

Globala varumärken

ABLOY

HID

MUL-T-LOCK

Yale

**VingCard
Elsafe**
ASSA ABLOY

besam
ASSA ABLOY

Kompletta säkerhetslösningar med koncernens hela produktutbud

En komplett säkerhetslösning från ASSA ABLOY innehåller många olika typer av produkter. I entrén återfinns till exempel automatiska dörrar samt passerkontroll och passersystem finns även på respektive kontorsplan. Inom kontoren finns till exempel säkerhetsdörrar, högsäkerhetscylindrar, mekaniska cylindrar, handtag och gångjärn samt innerdörrar. Accesskort för passerkontroll kan även användas för att logga in på datorer och nätverk. Detta är exempel på produkter från ASSA ABLOY som skapar en komplett säkerhetslösning.

Den intelligenta dörren är ansluten till nätverket där varje enskild komponent runt dörren kan kommunicera interaktivt med andra system, till exempel säkerhets- eller underhållssystem. Fördelarna är säker information om varje komponent, enkel installation genom standardiserade anslutningar samt fjärrstyrd konfiguration över nätet som också kan kopplas till Internet.

Produkter och produktutveckling

Investeringar och samarbete för ökad konkurrenskraft

ASSA ABLOYs vision är att vara den mest innovativa leverantören av totala lås- och dörrlösningar. Under de senaste åren har investeringarna i forskning och utveckling ökat kraftigt. Genom att ta tillvara divisionernas kompetenser och utveckla gemensamma teknologiplattformar skapar ASSA ABLOY morgondagens säkerhetslösningar. Säkra, bekväma och flexibla lösningar för dörrmiljön utgör basen för framtida tillväxt.

Med den befintliga kundbasen utvecklar ASSA ABLOY framtidens säkerhetslösningar

ASSA ABLOY har den största basen av installerade lås och lås-system globalt och produkterna är väl anpassade till lokala och regionala standarder. Med utgångspunkt i den installerade basen utvecklar koncernen morgondagens lösningar, där mekanisk identifikation kompletteras med eller ersätts av elektroniska koder.

Människor tilldelas access till dörrar eller datorer. Nycklar, kort och andra identifikationsbärare tillförs koder och dessa koder och tillträden hanteras säkert och distribueras krypterat. Med de senaste årens förvärv inom nya teknologier och kompetensuppbyggnad av övriga resurser är ASSA ABLOY väl rustad att möta morgondagens utmaningar.

Säkerhet och specifikation

Men säkerhet är långt ifrån bara identifikation. De mekaniska och elektromekaniska produkter som förhindrar intrång och säkerställer snabb utrymning är lika viktiga för den slutliga lösningen. En väl genomtänkt specificerad säkerhetslösning tar också hänsyn till designen på produkterna och ser till att de förenklar användandet. Koncernens elektromekaniska produkter bidrar till att alla säkerhetskrav blir tillgodosedda. Segmentet elektromekaniska produkter växer fort och står nu för mer än en tredjedel av koncernens försäljning.

Genom ASSA ABLOYs kommunikationsplattform Hi-O kan de elektromekaniska produkterna kopplas samman och hela dörrmiljön anslutas till Internet. Detta innebär att den säkerhetsansvarige kan kontrollera dörrrens status on-line, vilket höjer säkerheten och effektiviserar underhållet. Under 2008 har de första Hi-O systemen installerats och integration med fler än tio av marknadens ledande säkerhetssystem har gjorts. Mjukvara utvecklas kontinuerligt för att underlätta integrationen men också möjliggöra fjärrprogrammering, diagnostik och felsökning.

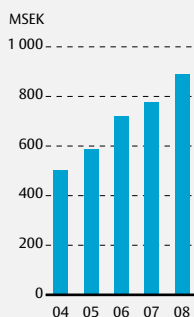
RFID ökar säkerheten

Med radiofrekvensiell identifiering (RFID) och trådlös kommunikation skapas nya säkerhetsapplikationer samtidigt som koncernen erbjuder tjänster som underlättar för användaren.

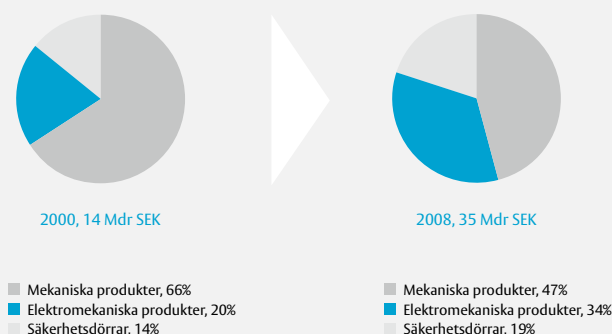
Den trådlösa Aperio-teknologin introducerades på marknaden under året och möjliggör kostnadseffektiv anslutning av fler dörrar i ett befintligt passersystem. Batteridrivna elektromekaniska cylindrar och lås kommunicerar trådlöst med det befintliga nätverket. Inga dyra installationskostnader, inga nya passerkort och inget nytt passersystem behövs. Aperio har under året fått flera innovationspriser.

Smartair är till skillnad från Aperio ett off-line system. I Smartair "up-date-on-card" ökas säkerheten och bekväm-

Investeringar i forskning och utveckling

Produktmixens utveckling

Nästa generations elektriska slutbleck

Under 2008 lanserade Lockwood nästa generations elektriska slutbleck på den australiensiska marknaden. Slutblecket har ett kompakt format och erbjuder den senaste teknologin med förprogrammerade funktioner i kombination med tillvalsfunktioner som Fail safe/Faile secure. Produkten överträffar de allra högsta australiensiska kraven på säkerhet och hållbarhet när den används i kombination med en godkänd låsenhet. Den lanseras för export i början av 2009 och några av de största exportmarknaderna är: Storbritannien, Korea, Nya Zeeland, Nederländerna, Singapore, Hongkong och Kina.

Viktig milstolpe för TimeLox

TimeLox®, världsledande leverantör av trådlösa, online-anslutna, elektroniska låssystem med Zigbee-teknologi för hotell, resortanläggningar och exklusiva kasinon, har installerat sitt låssystem DC-One ONLINE i över 20 000 hotellrum över hela världen. DC-One ONLINE är ett trådlöst, elektroniskt låssystem med online-anslutning och RF-teknologi. TimeLox passerade milstolpen 20 000 hotellrum i samband med installationen i 3 186 rum på Mandalay Bay Hotel & Casino i Las Vegas. Därmed är DC-One ONLINE världens mest utbredda trådlösa online-låssystem för hotell.

Aperio – trådlös dörrkontroll

Aperio är en ny teknik som utvecklats för att uppgradera dörrmiljöer, idag låsta med nycklar, och koppla dem trådlöst till ett befintligt system för elektronisk passerkontroll. Tekniken ger slutanvändare ett enkelt och intelligent sätt att höja säkerhetsnivån i sina lokaler – till en lägre kostnad än ett traditionellt system. Aperio-tekniken gör att säkerhets- och IT-chefer enkelt och kostnadseffektivt kan öka antalet dörrar som övervakas.

Tekniken knyter samman mekaniska och elektroniska säkerhetslösningar till intelligenta dörrlösningar.

Karuselldörr för hög trafik

Besams nya karuselldörr är konstruerad för att tillgodose marknadens krav på automatiska karuselldörrar som kan klara höga trafikvolymen på ett säkert och smidigt sätt. Den 3-vingade dörren finns i två storlekar och skapar en imponerande entré som alltid är öppen och som rymmer ett stort antal människor med eller utan kundvagnar. Dörrens patenterade drivmekanism sitter i utkanten av trumman vilket ger en mindre belastning och därmed lägre underhållskostnader.

Trådlös passerkontrollösning för universitetsmiljöer

Låsenheten SARGENT Passport 1000 P.2 är utrustad med Wi-Fi-teknologi, vilket innebär att låset kan anslutas trådlöst till programvaran PERSONA Campus™. Detta program möjliggör ändring av passerrättigheter och transaktioner. PERSONA Campus™ är kompatibel med de flesta transaktionsapplikationer för bostäder och studenthem, vilket gör att man inte behöver duplicera data.

Produkten använder den befintliga IT-infrastrukturen för att kommunicera med servern. Dessa funktioner gör den till en heltäckande, ekonomisk och unik passerkontrollösning för studenthem och andra universitetsmiljöer.

ligheten genom så kallad validering, tillträde uppdateras på passerkortet för en viss period. Är kortet inte uppdaterat i någon av de speciella läsare/skrivare som följer med systemet, får personen inte tillträde. Tappade kort kan enkelt spärras och blir obrukbara för obehöriga.

Hotellgästen slipper köer

För hotell har VingCard utnyttjat RFID och den trådlösa tekniken som mobiltelefoni erbjuder i kombination med ett nytt kommunikationsgränssnitt Near Field Communication (NFC). Hotellgästen kan med hjälp av mobiltelefon beställa rum såväl som ta emot tillträde till de dörrar gästen får tillgång till och dessutom betala över nätet. Mobiltelefonen fungerar som kodbärare och öppnas när telefonen hålls nära låset. Under 2008 har denna innovativa applikation fått flera fina utmärkelser som bästa NFC tjänst 2008 under NFC Forum i Monaco.

Den totala dörrlösningen är ASSA ABLOYs styrka

ASSA ABLOYs affär bygger inte bara på nya innovationer. Koncernens styrka är den mångfald av traditionella såväl som nya produkter, med vilka en mängd olika dörrmiljöer kan byggas. Produkter för olika klimat, typer av byggnader och för anläggningar med varierande krav på säkerhet och trygghet. Hundratusentals olika komponenter som kombineras för att tillfredsställa krav från konsument, arkitekter

och installatörer. Produkter med rätt kvalitet, design och kostnad och som finner sin plats i såväl nya byggnader som fastigheter under renovering.

En gemensam process med ökat kundfokus och bättre produktplanering

ASSA ABLOY arbetar med att bygga en koncerngemensam process för produktutveckling med målet att halvera produktutvecklingstiden och öka antalet nya produkter. En tydlig "Gateway process" med gemensam terminologi och tvärfunktionellt samarbete snabbar på och förbättrar kvaliteten i produktframtagningen.

Under 2008 har fokus legat på att introducera "Voice of the Customer", en strategi för att stärka kundrelationerna och integrera kunderna i utvecklingsprocessen.

Ytterligare ett fokus har varit att förbättra produktplaneringsprocessen, där över hundra interna personer har utbildats för att sprida processen vidare.

Inom ramen för produktutvecklings- och inköpsprocessen intensifierades arbetet med värdeanalys och värdeskapande produktförbättring så kallat Value Analysis/Value Engineering, VA/VE. Målet är att sänka kostnaderna för produkten utan att försämra funktionaliteten och har lett till att kostnadsbesparingarna har ökat avsevärt i ASSA ABLOYs befintliga produkt-sortiment.

Säker kontroll av datorbehörighet med iCLASS

Utvalda modeller i Dells Latitude E-familj av bärbara datorer har utrustats med en inbyggd beröringsfri kortläsare som kan läsa HID Globals beröringsfria smarta kort iCLASS. Samma kort kan användas både för passerkontroll och kontroll av datorbehörighet. Utvecklingen innebär att HID Global som är en huvudaktör på marknaden för fysisk passerkontroll och identifieringsteknologi, utökar sitt erbjudande med "logisk säkerhet".

När en användare startar sin bärbara dator håller användaren upp ett iCLASS-kort framför datorns kortläsare. Om kortet är giltigt startas datorn och användaren får tillgång till operativsystemet. Beröringsfria iCLASS smarta kort använder säker och beröringsfri teknologi för att överföra data mellan kortet och läsaren. Kortet är billiga, användarvänliga och enkla att implementera. Möjligheten att använda samma kort för att få tillträde till både byggnader och datorer gör detta till en säker, smidig och kostnadseffektiv säkerhetslösning.

Att integrera denna teknologi i en traditionell datorplattform ger ökad säkerhet och funktionalitet för ASSA ABLOYs kunder. Tekniken ger kunderna praktiska och prisvärda möjligheter att säkra datorer och information.

Visste du att Besams svängdörrar finns på nästan alla sjukhus i Sverige?

17

Den intelligenta låsteknologin i Besams svängdörr SW100 ger en ökad säkerhet och trygghet, dessutom uppskattas den nästan helt tysta motorn av personal och patienter. Produkten kommer att lanseras på flera marknader runt om i världen under 2009.

Svenska sjukhus var bland de första att använda Besams automatiska svängdörrar, vilka tillgodoser behovet av säkerhet och bekvämlighet för personal med händerna fulla och patienter med begränsad rörlighet. Dörrarna lanserades 1962 och sjukhus över hela världen förlitar sig idag på Besams kompletta utbud av sväng-, skjut-, karusell dörrar och service som ger säkra in- och utpasseringar, förbättrar intern logistik och isolerar rum som kräver ren miljö som operationssalar och laboratorium.

EMEA

Ökat fokus på marknads- och produktionssynergier

Under 2008 har EMEA fortsatt med offensiva marknadssatsningar för att utveckla och leda den europeiska låsmarknaden. Vidare har divisionen gjort stora investeringar i nya, innovativa produkter och flera paneuropeiska produktplattformar kommer att lanseras under 2009. Under senare delen av året försvagades den europeiska låsmarknaden allt mer och kraftfulla åtgärder sattes in för att möta nedgången. Som ett resultat av detta ökade aktiviteterna inom Operational Excellence, ett program inriktat på Lean-metoder, inköp och administration, och goda besparingar uppnåddes.

EMEA i korthet

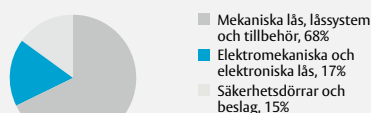
Division EMEA tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, cylindrar, säkerhetsdörrar och tillbehör i Europa, Mellanöstern och Afrika. EMEA består av en mängd koncernbolag som har goda kunskaper om sina lokala och i många avseenden diversifierade marknader och som säljer produkter under några av branschens mest respekterade varumärken.

Utvecklingen under året

Divisionens omsättning uppgick under året till 13 988 MSEK (13 477) vilket var en ökning med 4 procent. Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturings- och engångskostnader blev 2 289 MSEK (2 295), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 16,4 procent (17,0).

Året inleddes med god tillväxt. Under slutet av 2008 ledde den finansiella krisen till en nedgång på bostadsmarknaden och förseningar av kommersiella projekt. Detta gällde

Omsättning per produktgrupp

Marknadssegment

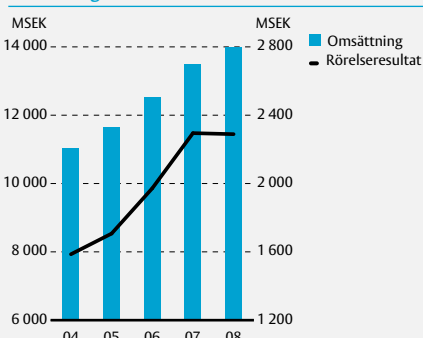

Finansiell översikt

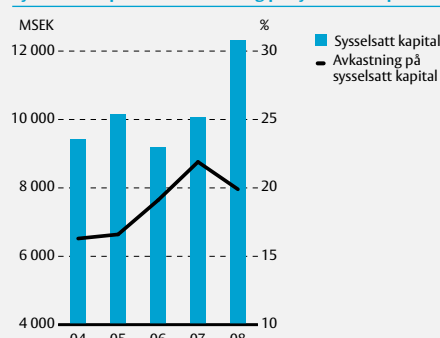
MSEK	2007	2008
Resultaträkning		
Omsättning	13 477	13 988
Tillväxt, %	8	4
Rörelseresultat (EBIT) ¹	2 295	2 289
Rörelsemarginal (EBIT) ¹ , %	17,0	16,4
Sysselsatt kapital		
Sysselsatt kapital	10 055	12 306
– varav goodwill	4 926	5 766
Avkastning på sysselsatt kapital ¹ , %	21,9	19,9
Kassaflöde		
Kassaflöde	2 267	2 421
Medelantal anställda	12 493	11 903

¹ Exklusive jämförelsestörande poster.

Omsättning och rörelseresultat¹

Sysselsatt kapital och avkastning på sysselsatt kapital¹

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och jämförelsestörande poster 2008.

Divisionen tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, cylindrar, säkerhetsdörrar och tillbehör i Europa, Mellanöstern och Afrika (EMEA).

framför allt regioner som Storbritannien, Spanien, Baltikum och till viss del i Frankrike, Italien och Skandinavien. Den negativa resultatpåverkan från den minskade försäljningen motverkades till största delen av besparingarna från effektiviseringsprogram inom produktion tillsammans med divisionens övriga satsningar på ökad effektivitet.

Lokala skillnader

EMEAs bolag agerar på en starkt diversifierad marknad med stora lokala skillnader. Byggregler, säkerhetsnormer och klimat är starkt varierande mellan länderna i Nordeuropa, Sydeuropa och till viss del Mellanöstern och Afrika. Därför är det stor skillnad mellan vilka produkter som efterfrågas och säljs på respektive marknad. ASSA ABLOYs regionala bolag har goda lokala kunskaper om låsstandarder och långsiktiga relationer med distributörerna vilket gör efterfrågan stabil. Dessutom är eftermarknadsandelen i försäljningen betydande då basen av installerade lås utgörs av många miljoner enheter som kontinuerligt byts och uppgraderas.

Utveckling av marknadsorganisationen

EMEAs säljorganisation är strukturerad efter vertikala segment för att bearbeta marknaden och arbetet med att utveckla detta fortsatte under året. Många säljorganisationer har samordnats under huvudvarumärket ASSA ABLOY. Specifikation av kompletta dörr- och låslösningar får en allt större betydelse för försäljningen, varför antalet specifikationssäljare kraftigt har ökat och det nära samarbetet med arkitekter och säkerhetskonsulter ytterligare förstärkts.

Förvärv

Under 2008 genomförde EMEA tre stora förvärv: Gardesa, Copiax och Valli&Valli. Gardesa är en ledande italiensk tillverkare av högsäkerhetsdörrar i stål och erbjuder både standarddörrar och specialdörrar som kan anpassas efter kundens behov. Copiax är en svensk säkerhetsgrossist med inriktning på låssmeder, säkerhetsinstallatörer och bygghandlare. Valli&Valli är en ledande italiensk tillverkare av designhandtag och tillbehör. Förvärven stärker ytterligare ASSA ABLOYs produkt erbjudande inom kompletta dörrlösningar till marknaden.

Strategiska prioriteringar

Produktutveckling

Som ett resultat av de kraftigt ökade investeringarna i forskning och utveckling under de senaste åren har en mängd nya elektromekaniska och elektroniska produkter lanserats. Exempel på sådana produkter är cylindrar och låshus med

Aperio-teknologi samt Hi-O-lösningar. Koncernens nya utvecklingsprocess sätter ökat kundvärde i fokus samtidigt som produkterna blir mer kostnadseffektiva och håller en högre kvalitet. Produkterna har mottagits väl av kunderna och förstärkt ASSA ABLOYs marknadsledande ställning inom kompletta säkerhetslösningar.

Effektivare försäljning och specifikation

Arbetet med att ytterligare stärka försäljningsorganisationen på den starkt diversifierade europeiska marknaden fortsätter genom bland annat satsningarna på specifikationssäljare.

Att arbeta under huvudvarumärket ASSA ABLOY innebär inte bara ett gemensamt ansikte mot kunden utan även en starkt breddad produktportfölj byggd på koncernens totala erbjudande samt i ökad utsträckning de gemensamma produktplattformarna inom och utom divisionen.

Effektivitetsprogram

2006 lanserade ASSA ABLOY ett effektivitetsprogram med syfte att förbättra produktionseffektiviteten och flytta tillverkningen till lågkostnadsländer. Under 2008 fortsatte koncernen att utlokalisera produktionen av komponenter och enkla produkter, huvudsakligen till utvalda leverantörer i lågkostnadsländer. Produktionen av en del viktiga komponenter koncentreras till specialiserade anläggningar, till exempel cylindrar i Tjeckien och låshus i Rumänien. För att bibehålla en hög servicenivå och närhet till kunderna så kommer anläggningarna i Västeuropa att fokusera på slutmontering och produktanpassning. Majoriteten av projekten i 2006 års effektivitetsprogram kommer att slutföras i början av 2009 och ett antal fabriksnedläggningar har genomförts i högkostnadsländer.

I slutet av 2008 inleddes en ny översyn av produktionsstrukturen i högkostnadsländer för de enheter som ännu inte har gått över från full produktion till slutmontering och kundanpassning. Det nya programmet kommer att implementeras från och med 2009 och beräknas vara klart 2011.

Ett viktigt initiativ inom EMEA är att samordna inköp till de olika produktionsenheterna. Detta har lett till en ökad andel inköp i lågkostnadsländer samt ett bättre utnyttjande av skalfördelar inom divisionen.

Gemensam administration

Administrativa tjänster samordnas regionvis för att öka effektiviteten. Gemensam administration har redan implementerats i Tyskland med goda resultat och under de närmaste åren kommer samtliga regioner att organiseras på liknande sätt.

Americas

Bra resultat under ett utmanande år

ASSA ABLOYs tillväxt inom Americas fortsatte under 2008 genom fokuserade satsningar för att öka efterfrågan på produkterna främst inom det kommersiella segmentet. Divisionen ökade sin omsättning och sina marginaler tack vare god tillväxt inom det kommersiella segmentet. Bostadssegmentet uppvisade en negativ tillväxt på grund av nedgången på den amerikanska bostadsmarknaden. Mot slutet av året minskade tillväxten inom de flesta segmenten som ett resultat av den omfattande nedgången i marknaden.

Americas i korthet

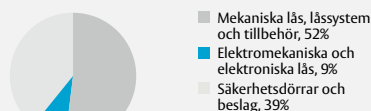
Division Americas tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, cylindrar och säkerhetsdörrar på de amerikanska kontinenterna. Största delen av divisionens försäljning sker i Nordamerika, där ASSA ABLOY har en omfattande säljorganisation och säljer sina produkter genom distributörer. I Sydamerika och Mexiko sker försäljningen via distributörer, grossister och byggvaruhus. Division Americas verkar inom både det kommersiella segmentet och inom

bostadssegmentet. Det kommersiella segmentet står för större delen av divisionens omsättning.

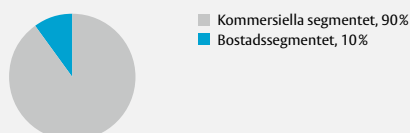
Utvecklingen under året

Divisionens omsättning uppgick under året till 10 467 MSEK (10 220) vilket var en ökning med 2 procent. Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturingskostnader ökade med 5 procent till 2 101 MSEK (1 995), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 20,1 procent (19,5).

Omsättning per produktgrupp

Marknadssegment

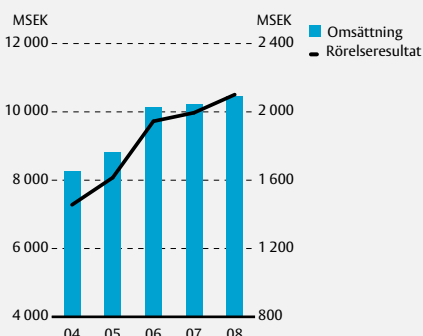

Finansiell översikt

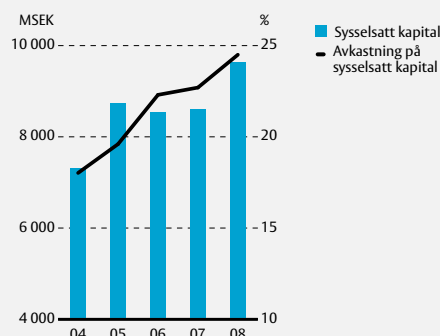
MSEK	2007	2008
Resultaträkning		
Omsättning	10 220	10 467
Tillväxt, %	1	2
Rörelseresultat (EBIT) ¹	1 995	2 101
Rörelsemarginal (EBIT) ¹ , %	19,5	20,1
Sysselsatt kapital		
Sysselsatt kapital	8 595	9 639
– varav goodwill	4 928	6 236
Avkastning på sysselsatt kapital ¹ , %	22,7	24,5
Kassaflöde		
Kassaflöde	2 211	2 097
Medelantal anställda	9 428	8 573

¹ Exklusive omstrukturingskostnader.

Omsättning och rörelseresultat¹

Sysselsatt kapital och avkastning på sysselsatt kapital¹

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och 2008.

Divisionen tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, cylindrar, säkerhetsdörrar och beslag på de amerikanska kontinenterna.

Skillnad mellan produkter för olika marknadssegment

På den nordamerikanska marknaden är det en tydlig skillnad mellan produkter avsedda för bostadssegmentet och produkter avsedda för det kommersiella segmentet. Därför är få av divisionens produkter gångbara inom båda segmenten och även distributionskanalerna är helt åtskilda. Säkerhetsdörrar och dörrkarmar utgör viktiga komponenter i de lösningar som erbjuds till kommersiella kunder.

God utveckling för det kommersiella segmentet

Det kommersiella segmentet står för en stor del av divisionens försäljning i USA och Kanada och hade en god positiv utveckling under året. Inom det kommersiella segmentet är institutionella kunder dominerande. Americas arbetar aktivt med specifikation för att öka efterfrågan inom segmentet. Typiska säkerhetslösningar återfinns i offentliga byggnader, sjukhus, skolor och studenthem, flygplatser, transportterminaler, idrottsanläggningar, köpcenter, produktionsanläggningar och kontorsbyggnader.

Eftersom kraven på säkerhet och trygghet ofta är mångfacetterade i dessa miljöer, krävs det vanligtvis fler lås- och dörrfunktioner än i typiska bostadsapplikationer. Föreskrifter för brand- och utrymnings säkerhet i byggnaderna ändras ofta och ställer allt högre krav på produkternas funktionalitet, komplexitet och hållbarhet. Det blir allt viktigare att säkerhetslösningarna omfattar hela dörrmiljön. En helhetslösning från ASSA ABLOY är ofta en kombination av dörr, dörrkarm, lås, dörrstängare eller utrymningsbeslag, passersystem och nyckelsystem med hög säkerhet.

Ett utmanande år för bostadssegmentet

Bostadssegmentet, som endast utgör en mindre del av divisionens omsättning, visade en kraftigt negativ trend till följd av den nuvarande nedgången på bostadsmarknaden. Omfattande initiativ för att sänka kostnader och erbjuda innovativa lösningar har gett positiva resultat för att hantera det försämrade marknadsläget.

Latinamerika

De latinamerikanska marknaderna har utvecklats mycket positivt under året. Den allt högre levnadsstandarden i dessa tillväxtekonomier har ökat behovet av bättre säkerhetsnivåer. Varje land kräver unika säkerhetslösningar beroende på lokala normer och standarder. Till exempel har flera nya produkter och en stark efterfrågan på mer avancerade säkerhetslösningar i höghusområden resulterat i god försäljnings-tillväxt för ASSA ABLOY i Brasilien.

Förvärv under året

Under 2008 förvärvades Rockwood, en ledande amerikansk tillverkare av både standardiserade och specialtillverkade, dekorativa dörrkomponenter. Rockwood kompletterar divisionens produkterbjudande till kommersiella kunder.

Strategiska prioriteringar

Integrering av elektronik i traditionella mekaniska dörr- och säkerhetsprodukter har en hög prioritet inom division

Americas. Inom produktutvecklingen fortsätter fokuseringen på design för produkter och specifika användarlösningar. Lean-aktiviteter både inom produktion och administration är en viktig del av Americas arbete och leder till ständiga förbättringar genom hela divisionen. Outsourcing av vissa komponenter och förbättringar inom automatiseringsprocessen kompletterar divisionens kostnadseffektiva strategi.

Försäljning och specifikation

Under 2008 fortsatte Americas att fokusera på specifikation av säkerhetslösningar och försäljningsaktiviteter för slutanvändare. Säljkåren förstärkte ytterligare sina kunskaper om installatörernas och slutanvändarnas behov och fokuserar på att sälja kompletta säkerhetslösningar snarare än enskilda produkter.

Divisionen arbetar även med arkitekter och säkerhetskon-sulter tidigt i byggprocessen. ASSA ABLOYs specifikationskon-sulter förmedlar sina expertkunskaper för att säkerställa att säkerhetslösningen uppfyller lagkrav och tillgodoser slutan-vändarens behov av funktion och säkerhet. Sådana aktiviteter stärker relationerna till arkitekterna och ökar möjligheterna till beställningar när projektet upphandlas.

Innovation

Under 2008 lanserade divisionen säljkampanjen för Hi-O i Nordamerika. Hi-O står för Highly Intelligent Operation och är ett nytt koncept för intelligenta dörrsystem som förenklar installation, service och utbyggnad. Den innovativa Hi-O-teknologin har blivit mycket väl mottagen på marknaden.

Andra produkter som har lanserats under 2008 är tråd-lösa lås för passerkontroll samt elektroniska cylinderlås.

Operational Excellence

Divisionen arbetar med Operational Excellence på många olika sätt för att ytterligare förbättra divisionens resultat. Några av de områden som division Americas fokuserar på är gemensam administration, effektiv produktion, Lean-metoder och samordnade inköp till produktionsanläggningarna.

Gemensam administration

Americas fortsätter samordningen av administrativa tjänster för koncernbolag inom samma marknadssegment. Förutom ekonomi och personal har man även samordnat juridik och IT-tjänster, vilket har lett till ökad effektivitet och kvalitet för koncernen. Arbetet med att samordna administrationen kommer att fortsätta under 2009.

Effektiv produktion

Lean-metoder är fortfarande en stor drivkraft för Americas och metoderna effektiviserar kontinuerligt arbetet inom både produktion och administration. Lean-metoder leder till effektivare produktionsflöden, bättre kontroll över materialkostnader, bättre rutiner för beslutsfattande, kortare utvecklingstider samt ett ökat samarbete med marknads- och säljteamen. Detta har bidragit till en ökad rörelsemarginal under 2008. Arbetet med att utveckla Lean-metoder kommer att fortsätta under 2009.

Asia Pacific

Förvärv förstärker den goda tillväxten i Asien

Försäljningen i Asien ökade kraftigt under 2008 och genom en kombination av organisk tillväxt och strategiska förvärv är ASSA ABLOY nu den ledande aktören på den kinesiska marknaden. Som ett resultat av den fokuserade förvärvsstrategin erbjuder koncernen ett komplett sortiment av lås- och dörrlösningar på de asiatiska marknaderna. Den starka tillväxten i Asien mattades av i slutet av 2008. Även på de mer mogna marknaderna i Australien och Nya Zeeland bromsade tillväxten in under andra halvåret som ett resultat av nedgången på bostads- och detaljhandelsmarknaderna.

Asia Pacific i korthet

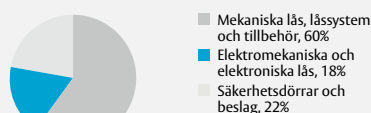
Division Asia Pacific tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, högsäkerhetsdörrar och beslag. Divisionen är uppdelad i fem geografiska underregioner; Nordasien, Kina, Sydästen, Australien och Nya Zeeland samt en gemensam grupp för högsäkerhetsdörrar. Australien och Nya Zeeland står för omkring hälften av divisionens försäljning och Kina och övriga Asien står för den andra hälften. I Asien är divisionens största varumärken Yale, Guli och Baodean. Marknaderna i Australien och Nya Zeeland är mer utvecklade

med etablerade låsstandarder och starka varumärken som Lockwood och Interlock. Produktionsenheterna i Kina levererar stora volymer till ASSA ABLOYs övriga regioner.

Utvecklingen under året

Divisionens omsättning uppgick under året till 3 321 MSEK (2 780) vilket var en ökning med 19 procent. Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturingskostnader ökade med 11 procent till 357 MSEK (322), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 10,8 procent (11,6).

Omsättning per produktgrupp

Marknadssegment

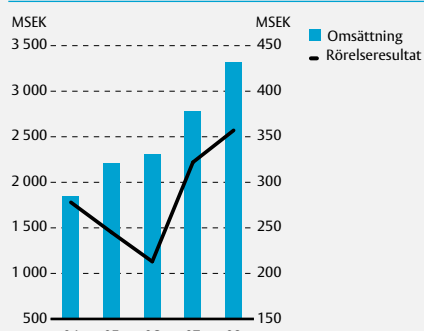

Finansiell översikt

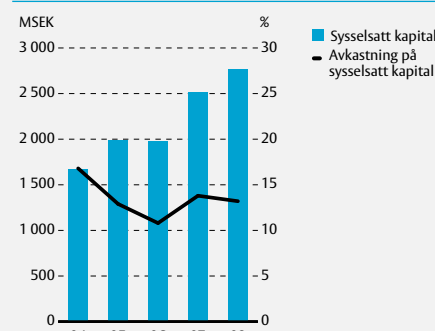
MSEK	2007	2008
Resultaträkning		
Omsättning	2 780	3 321
Tillväxt, %	20	19
Rörelseresultat (EBIT) ¹	322	357
Rörelsemarginal (EBIT) ¹ , %	11,6	10,8
Sysselsatt kapital		
Sysselsatt kapital	2 520	2 768
– varav goodwill	1 211	1 628
Avkastning på sysselsatt kapital ¹ , %	13,8	13,2
Kassaflöde		
Kassaflöde	294	460
Medelantal anställda	5 445	7 065

¹ Exklusive omstrukturingskostnader.

Omsättning och rörelseresultat¹

Sysselsatt kapital och avkastning på sysselsatt kapital¹

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och 2008.

Divisionen tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, säkerhetsdörrar och beslag i Asien, Australien och Nya Zeeland.

Stark tillväxt i Kina

Den kinesiska låsmarknaden växer snabbt tack vare en stark urbanisering. Inflyttningen från landsbygden till städerna och moderniseringen av både bostäder och kommersiella fastigheter skapar ett ökat säkerhetsbehov. Marknaden är fragmenterad med många lokala säkerhetsföretag, men ASSA ABLOY har en ledande ställning som den största låstillverkaren i Kina.

I Kina används ofta samma sorts lås, handtag och beslag till både bostäder och kontor. Försäljningen omfattar dels produkter tillverkade i regionen men även premiumprodukter importerade från Europa och Nordamerika.

Under 2008 startade ASSA ABLOY en dörrgrupp bestående av koncernbolagen Wangli, Beijing Tianming och Pyropanel. Dessa koncernbolag samarbetar för att utveckla nya produkter, teknologier och försäljningskanaler samt för att sänka kostnaderna för att anpassa produkterna till olika lands- och säkerhetsstandarder. Satsningen på den nya dörrgruppen väntas leda till högre tillväxt på grund av ökat fokus inom hela regionen på högre säkerhetskrav för dörrar inom bland annat brandsäkerhet.

I Kina finns få nationella och regionala standarder för hur lås, dörrar och beslag ska vara utformade och passa ihop. ASSA ABLOY samarbetar med kinesiska myndigheter för att ta fram och förbättra dessa säkerhetsstandarder.

Under 2008 uppvisade den kinesiska marknaden en stark tillväxt som dock mattades av något mot slutet av året.

Förvärv stärker ASSA ABLOY på den kinesiska marknaden

ASSA ABLOY genomförde två stora förvärv i Kina under 2008, Beijing Tianming och Shenfei. Beijing Tianming är en ledande tillverkare av brandklassade säkerhetsdörrar på den lokala marknaden. I Kina ställs allt högre krav på brand- och utrymningssäkerhet i byggnader och Beijing Tianming är en idealisk samarbetspartner för utvecklare och specifikationskonsulter inom byggbranschen. Shenfei säljer dörrstängare både på den lokala kinesiska marknaden och för export. Förvärvet ger ett utökat försäljningsnätverk och produkterna kompletterar väl koncernens produktportfölj.

ASSA ABLOY är idag det i särklass största låsföretaget i Kina med över 7 000 medarbetare på den lokala marknaden. Koncernen har därmed en ledande position inom dörr- och låslösningar med ett komplett produktsortiment som omfattar många olika segment och välkända varumärken. Detta har åstadkommit tack vare en god kombination av förvärvad och organisk tillväxt.

Ökad närvaro på övriga asiatiska marknader

Det finns fortfarande stor tillväxtpotential på de stora, fragmenterade marknaderna i övriga Asien. Dessa marknader är i allmänhet utvecklade med låga säkerhetsstandarder och drivs därför huvudsakligen av priset på lås- och säkerhetslösningen.

Under 2008 visade ASSA ABLOY en god tillväxt i samtliga större länder i Asien. Kraftfulla ansträngningar för att utveckla säljorganisationen, med fokuserade säljteam och med inriktning på färre men starkare varumärken, har stärkt produkterbudandet ytterligare.

I Sydkorea är koncernbolaget iRevo marknadsledande inom digitala dörrlås. Denna typ av dörrlås på bostadsmarknaden har haft stora framgångar både i Sydkorea och Kina. Under det första kvartalet 2009 kommer iRevo att börja montera digitala dörrlås i Shanghai för att möta den stora kinesiska efterfrågan inom detta segment.

Avmattning i Australien och Nya Zeeland

I Australien och Nya Zeeland har ASSA ABLOY en marknadsledande position både på bostadsmarknaden och den kommersiella marknaden med de etablerade varumärkena Lockwood och Interlock. Den nya säljorganisationen som är organiserad inom marknadssegmentering och specifikationsarbete med kundansvariga för stora nationella kunder, visade under 2008 en positiv utveckling. Under den senare delen av året försvagades bostadsmarknaden och den kommersiella marknaden vilket ledde till minskad försäljning.

Strategiska prioriteringar

Produktutveckling och produktsortiment

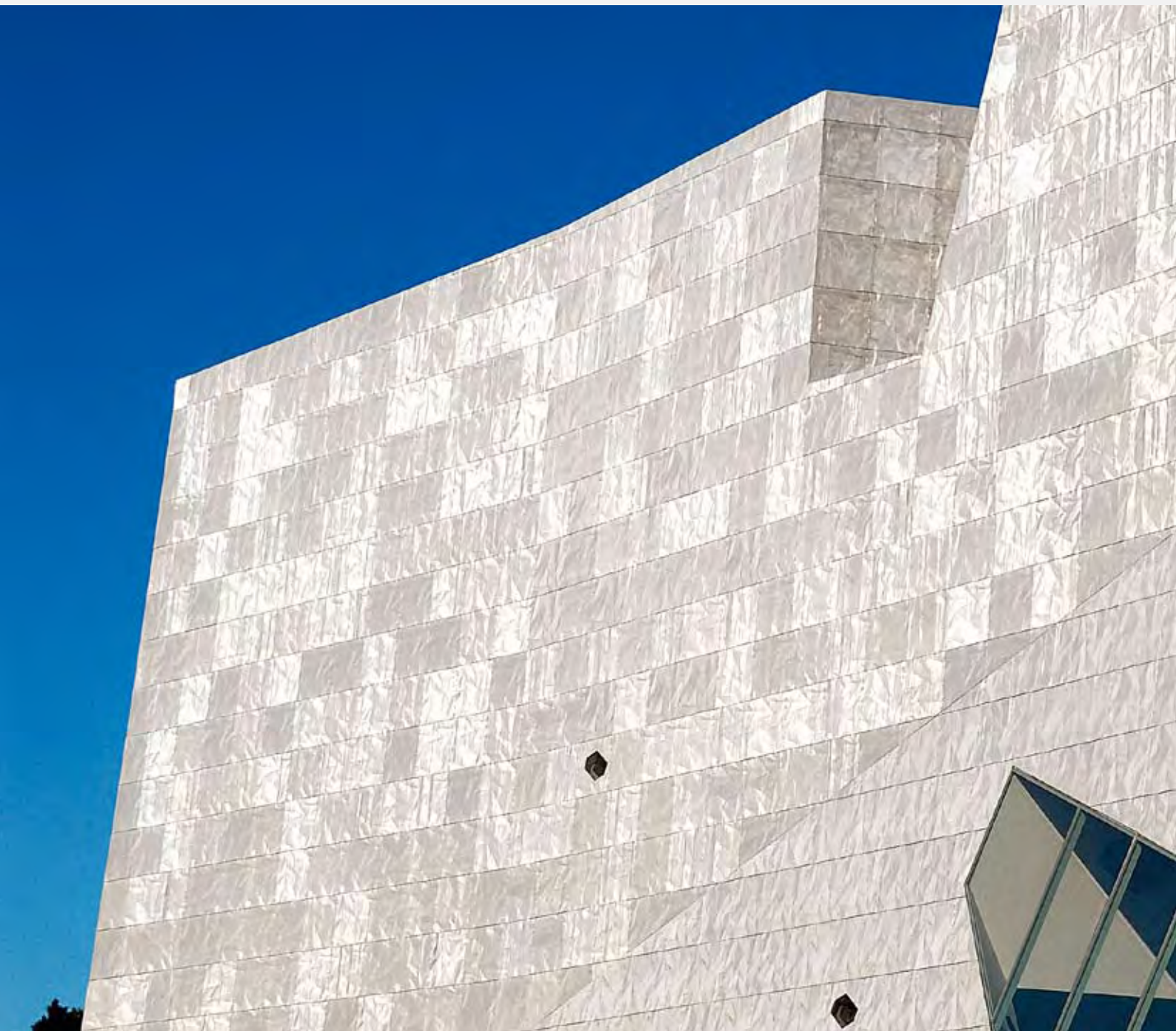
Innovation och fortsatt produktutveckling är viktiga faktorer för att divisionen ska underhålla ett attraktivt produktsortiment och öka försäljningen. Elektromekaniska säkerhetsprodukter får allt större betydelse och det finns stor tillväxtpotential inom det kommersiella segmentet för elektroniska cylindrar. Produkter som Verso CLIQ och Abloy Smart Disc har lanserats med stor framgång och utvärderas kontinuerligt för produktförbättringar. Division Asia Pacific arbetar tillsammans med europeiska koncernbolag som ASSA och effeff för att utveckla produkter för den lokala marknaden.

Åtgärder för högre effektivitet

Divisionen har fortsatt att investera i produktionsanläggningar i Kina, främst för att möta den ökande efterfrågan på den lokala marknaden men också för att öka koncernens interna leveranser till Europa och Nordamerika.

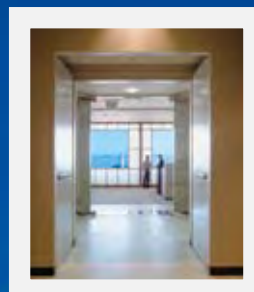
Efter nedläggningen av två fabriker i Wellington, Nya Zeeland och i Brisbane, Australien kommer de kvarvarande fabrikerna i Auckland, Nya Zeeland och i Melbourne, Australien att fokusera på kundanpassade lösningar och slutmontering. En stor del av komponenterna och standardprodukterna kommer att tillverkas på divisionens kinesiska fabriker. Produktiviteten i dessa fabriker förbättras kontinuerligt genom fortsatt implementering av Lean-metoder och investeringar i halvautomatiserade processer och hållbarhetsarbete.

Visste du att den mest besökta dörröppningen på Walker Art Center får väldigt lite uppmärksamhet?

Det finns mycket att se på Walker Art Center i Minneapolis, Minnesota – en unik byggnad som rymmer konstupställningar, uppträdande och utbildningar både inomhus och utomhus. När Centret renoverades och byggdes ut 2005 så ville arkitekterna att besökarna skulle komma

till en informell inspirerande plats. Det minimalistiska angreppssättet passar den genomtänkta dörröppningslösningen som knappast märks, trots att den används av majoriteten av museets besökare.

ASSA ABLOY Americas har levererat ADAMS RITE glasbeslag och RITE dörrar, CECO dörrar och karmar, McKINNEY gångjärn, RIXSON golvstängare samt beslag från SARGENT.

Global Technologies

Stärkt kunderbjudande på den globala marknaden

Utvecklingen för Global Technologies två affärsenheter HID Global och ASSA ABLOY Hospitality var blandad under 2008. Inom HID Global uppvisade HID Identity and Access Management god tillväxt och förbättrad lönsamhet medan HID Identification Solutions (tidigare ITG) hade en negativ försäljningsutveckling och svag lönsamhet då arbetet med att fasa ut olönsamma kunder fortsatte samtidigt som vissa kundprojekt försenats. Affärsenheten ASSA ABLOY Hospitality uppvisade en stabil försäljning under året med en lätt vikande lönsamhet.

Global Technologies i korthet

Global Technologies har en ledande position som leverantör av elektroniska säkerhetslösningar över hela världen. Divisionen består av två affärsenheter, HID Global och ASSA ABLOY Hospitality, där försäljningen sker huvudsakligen till det kommersiella segmentet. HID Global tillhandahåller lösningar för säker identifiering och utfärdande, främst inom passerkontroll men även för ett växande antal andra applikationer som till exempel logisk access för datorer och nätverk. ASSA ABLOY Hospitality är

marknadsledande inom elektroniska låssystem och kassaskåp för hotell och kryssningsfartyg världen över.

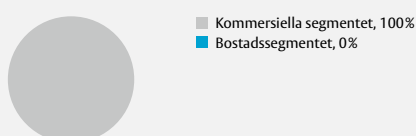
Utvecklingen under året

Divisionens omsättning uppgick under året till 4 884 MSEK (4 922) vilket var en minskning med 1 procent. Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturingskostnader minskade med 3 procent till 729 MSEK (754), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 14,9 procent (15,3). Rörelsemarginalen

Omsättning per produktgrupp

Marknadssegment

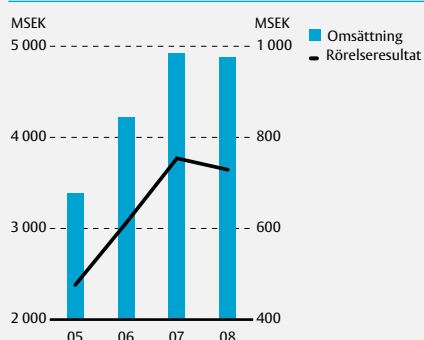

Finansiell översikt

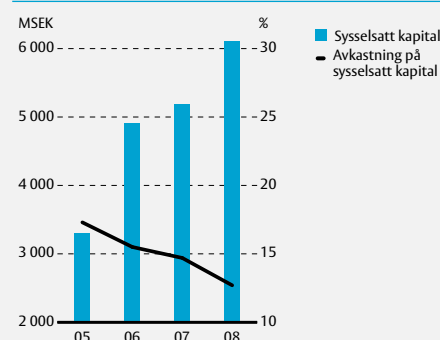
MSEK	2007	2008
Resultaträkning		
Omsättning	4 922	4 884
Tillväxt, %	17	-1
Rörelseresultat (EBIT) ¹	754	729
Rörelsemarginal (EBIT) ¹ , %	15,3	14,9
Sysselsatt kapital		
Sysselsatt kapital	5 181	6 112
- varav goodwill	3 640	4 275
Avkastning på sysselsatt kapital ¹ , %	14,7	12,7
Kassaflöde		
Kassaflöde	699	672
Medelantal anställda	2 650	2 811

¹ Exklusive omstrukturingskostnader.

Omsättning och rörelseresultat¹

Sysselsatt kapital och avkastning på sysselsatt kapital¹

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och 2008.

Divisionen säljer elektronisk passerkontroll och säkerhetslösningar över hela världen.

belastades av fortsatta satsningar på en utökad marknads- och försäljningsorganisation inom de snabbväxande segmenten access kontroll och säkert utfärdande.

HID Global

HID Global är världsledande inom områdena elektronisk passerkontroll, säkert utfärdande av smarta kort och identifieringsteknologi med hjälp av beröringsfria kort och läsare för såväl fysisk som logisk access. HID Identity and Access Managements produktutbud omfattar olika typer av kortläsare, smarta kort för passerkontroll och kontrollsystem samt säkert utfärdande av smarta kort. Produkterna hanterar flera olika teknologier, bland annat radiofrekvensiell identifiering (RFID), magnetremsa och biometri och säljs under varumärken som HID, Indala och Omnikey. Inom området för säkert utfärdande av smarta kort har koncernbolaget Fargo ett flertal skrivarprodukter inriktade på distribuerad hantering av olika typer av kort.

HID Identification Solutions levererar innovativa produkter inom beröringsfri smartkortsteknologi för säker identifiering, till exempel elektroniska pass och identitetskort, beröringsfria betalkort, ID-märkning av djur och olika applikationer för automatisk identifiering under varumärket Sokymat. Kunderna är framför allt externa systemintegratörer inom den statliga, finansiella och industriella sektorerna. HID Connect är affärsenhetens teknologiska samarbetsprogram som tillhandahåller inbyggda och virtuella produktlösningar till ett växande nätverk med över 100 applikations- och systemutvecklare över hela världen. Genom detta program kan affärsenhetens teknologi användas

i utvecklandet av en mängd olika applikationer med smartkortsteknologi, bland annat passerkontroll, registrering av närvaro och tid, parkeringskontroll, biometrisk verifiering, digital säkerhet, dokumentutskrift samt kontroll av tillverkningsprocesser.

HID Global – Viktiga händelser under 2008

Under året har HID Global fortsatt att med stor framgång utveckla nya banbrytande produkter. En av de mest lovande är lanseringen av inbyggda kortläsare i bland annat Dells bärbara datorer som kombinerar fysisk och logisk access i ett och samma system vilket möjliggör användande av beröringsfria smarta kort för såväl byggnad som dator. Vidare fortsatte lanseringen av dörrcontrollers genom EDGE, en innovativ IP-baserad dörrcontroller som ger dörren en unik IP-adress som lätt kan distansövervakas via Internet. Inom sjukvårdsområdet lanserades kort och smartkortläsare, Omnikey eHealth läsare, för snabb och säker portabel läsning av patientjournaler. Andra intressanta framgångsrika produkter var den biometriskt läsaren bioCLASS som kompletterar produkterna inom fysisk accesskontroll.

Inom området betalsystem röntes Fargos högdefinitionsprintrar stor framgång inom banksektorn där de används för säkert utfärdande av betalkort direkt på det lokala bankkontoret. De nya produkterna har bidragit till god tillväxt för affärsenheten. HID Identification Solutions (tidigare ITG) har haft en negativ försäljningsutveckling under året då arbetet med att fasa ut olönsamma kunder fortsatte samtidigt som vissa kundprojekt försenats. Under 2008 har det tidigare ITG omorganiserats till en mer fokuserad

HID Globals produktområden

HID Global arbetar med en gemensam teknikplattform för säker identifiering genom smarta kort, RFID och kryptering. Nedan är exempel på HID Globals produkterbjudande inom den här delen av säkerhetsmarknaden.

Identifikation och passerkontroll

1. Säkert utfärdande
Utfärdande av säkra elektroniska kort
2. Fysisk passerkontroll
Elektroniska kort och kortläsare
3. Logisk identifikation
Logisk access för datorer och nätverk

Identifikationstjänster

4. Beröringsfri betalning
Elektroniska betalkort
5. eGovernment
Elektroniska id-kort och elektroniska pass
6. Djur ID
Elektroniska chip för identifiering av djur
7. Industri & Logistik
Elektroniska chip för kontroll av varulager och logistik

enhet, HID Identification Solutions (IDS), som etablerat kompetenscenter och marknadsorganisationer inriktade på identifierings- och accesshantering. Detta har skapat ett bra utgångsläge för att förstärka och förbättra kund-erbjudandet till befintliga och framtida kunder inom viktiga affärssegment.

ASSA ABLOY Hospitality

ASSA ABLOY Hospitality tillverkar elektroniska låssystem och kassaskåp för hotell och kryssningsfartyg. Affärsenheten omfattar ledande globala varumärken som VingCard, Elsafe och Timelox. Världens mest kända varumärke för låssystem till hotell, VingCard, har produkter installerade i över 35 000 hotell över hela världen med över 6 miljoner hotellrum.

ASSA ABLOY Hospitality – Viktiga händelser under 2008

Försäljningen för ASSA ABLOY Hospitality var stabil under året som helhet, både för nybyggnation av hotell och eftermarknad. Mot slutet av året märktes dock att kunderna i ökande grad senarelade större projekt. Detta påverkade försäljningen negativt under fjärde kvartalet. Samtliga lås inom hotellsegmentet är elektromekaniska, med en livslängd på cirka tio år vilket gör att eftermarknaden är betydande. Hospitality fortsatte framgångsrikt med att bygga ut positionen på tillväxtmarknaderna genom nya distributörer. Den viktiga eftermarknadsförsäljningen och serviceverksamheten ökade från 30 till 36 procent av den totala försäljningen.

Nya innovativa produkter har varit viktiga för tillväxten under 2008. Ett exempel är VingCards senaste lösning för elektroniska lås, Signature RFID, som är branschens första beröringsfria RFID-lås för hotell som är kompatibelt med NFC-mobiler. Systemet gör det möjligt för hotellgäster att få bokningsbekräftelse, rumsnummer och en krypterad tillträdeskod till rummet via SMS innan de anländer till hotellet. Gästen behöver inte stå i kö vid hotellreceptionen utan kan gå direkt till rummet och låsa upp dörren med hjälp av sin mobiltelefon. VingCards Signature RFID-säkerhetslösning fick pris för bästa NFC-tjänst på NFC Forum under WIMA-mässan i Monaco i april 2008.

Ett annat exempel är ett projekt där trådlös Zigbee-teknologi har använts för att på ett kostnadseffektivt sätt

erbjuda hotell en högre säkerhetsnivå via flervägs-kommunikation mellan fristående elektroniska lås och hotellets bokningssystem. Under första kvartalet 2009 kompletteras detta med en ny serie elektroniska kassaskåp som också kommunicerar med Zigbee-teknologi.

Strategiska prioriteringar

En viktig strategisk prioritering för HID Global är den globala lanseringen av 'HID on the Desktop', en serie logiska access-lösningar som bidrar till ett ökat utnyttjande av befintliga investeringar i fysisk access. Med 'HID on the Desktop' används samma smarta kort för att komma in på kontoret eller universitetet som för att logga in på datorn.

En annan viktig prioritering för HID Global är att i ökande utsträckning tillhandahålla läsarteknologi för alla divisioner inom ASSA ABLOY-koncernen. Läsarteknologin integreras i vanliga mekaniska dörr- och låslösningar. Detta innebär ökad tillväxt både för HID Global och för de övriga divisionerna då teknologinivån höjs avsevärt i de traditionella produkterna och kunderna kan erbjudas både högre säkerhet och bättre funktionalitet.

HID Global implementerar även Lean-metoder i produktionen och har speciella Lean-projektledare på alla affärsenhetens anläggningar över hela världen vilket leder till ökad effektivitet.

En strategisk prioritering för ökad tillväxt inom ASSA ABLOY Hospitality är att erbjuda uppgraderingar av redan installerade produkter. Viktiga komponenter i detta är teknologier som RFID, NFC och Zigbee RF-onlinelösningar.

Strategiskt betydelsefullt för ASSA ABLOY Hospitality är också att öka kundbasen vid sidan av de traditionella hotell- och kryssningskunderna. Satsningar görs därför inom andra segment, som exempelvis senior- och studentboenden, där krav på säkerhet och tillgänglighet kan tillgodoses med de produkter och teknologier som ASSA ABLOY Hospitality erbjuder.

Viktiga satsningar görs också för att öka effektiviteten inom affärsenheten. Exempel på detta är den pågående omlokaliseringen av produktionen till lågkostnadsländer och utlokalisering av viss komponenttillverkning till högkvalitativa leverantörer i lågkostnadsländer.

Vem ser till att de 32 miljoner passagerarna på Mexico City Airport passerar igenom rätt dörrar?

29

Med 340 000 flyg per år är Mexico City Airport en av de största flygplatserna i världen, och en av många som använder ASSA ABLOYs teknologi för beröringsfri passerkontroll.

Latinamerikas mest trafikerade flygplats ställer höga krav på passerkontroll. Därför används en kombination av RFID-teknologi och biometrisk lösning för matchning av fingeravtryck.

Flygplatsen använder beröringsfria smarta kort från koncernbolaget HID Global. För att passera en kontrollerad dörr måste användaren först identifiera sig med sitt passerkort och sedan placera fingret på den biometrisk läsaren.

Entrance Systems

Positiv utveckling trots utmanande marknadsförhållanden

ASSA ABLOY Entrance Systems hade god försäljningsutveckling under 2008 även om efterfrågan mattades mot slutet av året. På de europeiska och nordamerikanska marknaderna bidrog nya produkter och förvärv till en god utveckling och i Asien var tillväxttakten hög. Utökad service fortsatte att vara en viktig del av erbjudandet till marknaden.

Entrance Systems i korthet

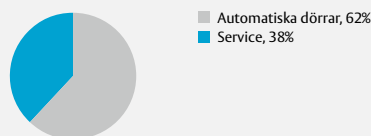
Division Entrance Systems är världsledande leverantör av automatiska dörrlösningar. Produktsortimentet som säljs under varumärket Besam, inkluderar slagdörrar, skjutdörrar, karusell dörrar, lufttridåer och ett omfattande service- och underhållsprogram. En betydande del av försäljningen sker direkt till stora slutkunder inom sjukvårdssektorn, den kommersiella sektorn och transportsektorn.

Utvecklingen under året

Divisionens omsättning uppgick under året till 3 173 MSEK (2 987), en ökning med 6 procent. Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturingskostnader ökade med 5 procent till 453 MSEK (432), vilket motsvarar en rörelsemarginal på 14,3 procent (14,4).

På divisionens största marknader mattades efterfrågan av mot slutet av året, främst på grund av lägre investeringar inom den viktiga detaljhandelssektorn. Detta kompen-
se-

Omsättning per produktgrupp

Marknadssegment

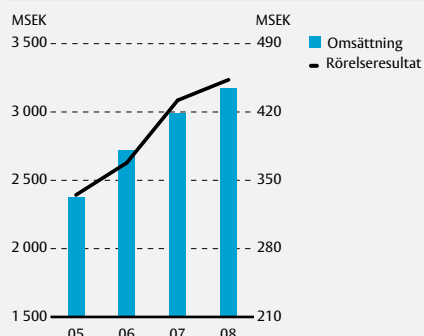

Finansiell översikt

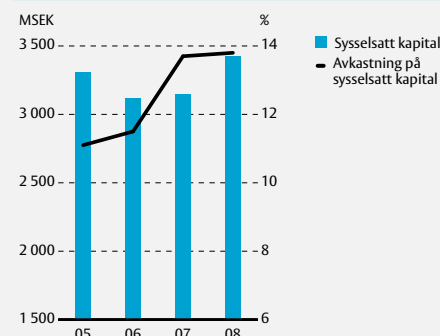
MSEK	2007	2008
Resultaträkning		
Omsättning	2 987	3 173
Tillväxt, %	10	6
Rörelseresultat (EBIT) ¹	432	453
Rörelsemarginal (EBIT) ¹ , %	14,4	14,3
Sysselsatt kapital		
Sysselsatt kapital	3 149	3 425
– varav goodwill	2 566	2 763
Avkastning på sysselsatt kapital ¹ , %	13,7	13,8
Kassaflöde		
Kassaflöde	497	399
Medelantal anställda	2 137	2 260

¹ Exklusive omstrukturingskostnader.

Omsättning och rörelseresultat¹

Sysselsatt kapital och avkastning på sysselsatt kapital¹

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och 2008.

Divisionen är en global leverantör av automatiska dörrar med ett komplett utbud av service och tjänster för eftermarknaden.

rades dock av ökad försäljning till andra segment som sjukvårds- och hotellsektorn. Asien var den region som visade bäst tillväxt under året.

Under andra halvåret sjönk marginalen något för divisionen på grund av ökad priskonkurrens och en större andel försäljning på nya marknader där marginalerna är lägre. Divisionen gjorde även stora investeringar i nya produkter och ökade marknadsaktiviteter.

Under året accelererade Entrance Systems aktiviteterna inom divisionens effektivitetsprogram och fortsatte att anpassa produkterna efter de lokala marknaderna i Asien och Nordamerika vilket förstärkte konkurrenskraften på flera viktiga marknader.

Automatiska dörrlösningar för kommersiella kunder

Automatiska dörrlösningar och serviceerbjudanden erbjuds främst inom det kommersiella segmentet som utgörs av slutanvändare både inom den privata och offentliga sektorn. Typiska kunder är detaljhandeln, sjukhus, äldreboenden, hotell, flygplatser, transportterminaler, offentliga byggnader, skolor och kontorsbyggnader. För att tillgodose slutanvändarnas behov blir det allt viktigare att kunna erbjuda automatiska dörrlösningar i form av kompletta paket. En totallösning från Entrance Systems består vanligtvis av en kombination av automatiska skjut-, slag- och karuselldörrar med säkerhets- och bekvämlighetssensorer samt ett förebyggande serviceprogram.

Divisionens produktsortiment, globala resurser samt kunskaper om slutkundernas lokala behov gör ASSA ABLOY till en idealisk partner för att skapa ett brett urval av säkra, praktiska och pålitliga dörrlösningar som kompletteras av skräddarsydda servicekoncept.

EMEA

Tillväxten inom EMEA var negativ och påverkades av de försämrade marknadsförhållandena men trots det fortsatte divisionen att öka sina marknadsandelar. Flera faktorer var positiva för försäljningen, bland annat nya produktlanseringar, utvecklandet av nya servicekoncept och ett antal förvärv i Portugal, Turkiet och Sydafrika.

Nordamerika

Försäljningen på den nordamerikanska marknaden var stabil under 2008 men påverkades negativt av den omfattande marknadsnedgången inom främst detaljhandelssegmentet.

Lanseringen av de nya slagdörrstängarna under 2008 fick ett mycket positivt mottagande och kommer att bidra till en starkare ställning på marknaden. En ny regional organisation implementerades med målet att tillvarata synergier efter de förvärv som gjorts de senaste åren samt att öka lönsamheten i regionen.

Asien, Australien och Nya Zeeland

Försäljningen i Asien har varit fortsatt stark under året med en positiv utveckling i Kina och Sydostasien. Förvärvet av Cheil i Sydkorea har gett en betydligt starkare ställning i regionen. Marknaderna i Australien och Nya Zeeland matades av men divisionen förstärkte sin marknadsposition både genom organiskt tillväxt och genom ett antal kompletterande förvärv i Perth, Adelaide och Wellington.

Strategiska prioriteringar

Produkter

Divisionen har fortsatt att investera i produktutveckling och påbörjade ett flertal viktiga projekt under 2008. Den nya automatiska lågenergidörren Besam SW100 lanserades under året i Nordamerika och Europa. I Nordamerika lanserades även den robusta slagdörren Besam Swingmaster 900 under 2008. Dessa produkter har flera konkurrensmässiga fördelar, bland annat låga driftskostnader.

Under 2009 kommer flera andra produktlanseringar att göras inom de viktiga produktområdena slagdörrar, skjutdörrar och karuselldörrar.

Utvecklad serviceverksamhet

Entrance Systems arbetar kontinuerligt med att utöka sitt kunderbjudande genom att sälja kompletta automatiska dörrlösningar, inklusive ett omfattande servicekoncept. En förebyggande kontinuerlig service är fördelaktig för kunderna och fortlöpande kontakt med slutkunderna ger dessutom ökade möjligheter till merförsäljning. Stor vikt läggs på serviceteknikernas säljutbildning för att dra nytta av deras dagliga kontakt med kunder. Inom serviceorganisationen arbetar divisionen för att bli effektivare, automatisera processerna ännu mer och öka antalet kundbesök.

Ökad effektivisering

Under 2008 fortsatte omlokaliseringen av delar av produktionen från hög- till lågkostnadsländer. Bland de större åtgärderna var nedläggningen av produktionsanläggningen i Tyskland i början av året, varvid man överförde all verksamhet till den nya produktionsanläggningen i Tjeckien. Efter ett antal förvärv i Storbritannien under de senaste åren tog divisionen beslutet att samla verksamheten under det gemensamma namnet Besam UK. Integrationsprocessen kommer att slutföras i början av 2009.

Försäljnings- och produktivitetshöjande åtgärder har vidtagits inom serviceorganisationen. Ett stort antal servicetekniker i flera olika länder har utrustats med handdatorer för att bli mer effektiva i sitt arbete inom kund- och ordermottagning vilket har gett gott resultat.

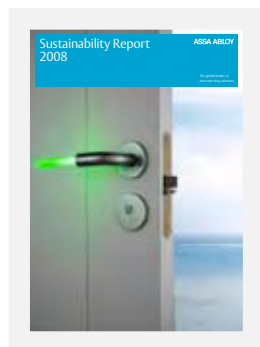
Ett nytt program för standardisering av affärsprocesser i alla europeiska organisationer har inletts under året med målet att öka effektiviteten och minska kostnaderna.

Hållbar utveckling

Hållbarhet i alla affärsprocesser

ASSA ABLOYs arbete med hållbarhetsfrågor innebär att det integreras i alla affärsprocesser och i hela värdekedjan. Hållbarhetsarbetet berör både interna och externa intressenter. Det bygger på en kontinuerlig riskanalys i hela värdekedjan samt på ASSA ABLOYs Uppförandekod.

2008 års Hållbarhetsredovisning kommer att publiceras i samband med årsstämman 2009.

ASSA ABLOYs Uppförandekod bygger på internationella riktlinjer, till exempel FNs deklaration om mänskliga rättigheter och ILOs (International Labour Organization) kärnkonventioner. De områden som omfattas av Uppförandekoden är miljö, hälsa och säkerhet, affäretik, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och socialt ansvarstagande. Det löpande arbetet bedrivs i en trestegsprocess bestående av analys, genomförande och uppföljning. Alla delar av affärsverksamheten berörs såsom ledning, inköp, produktion, förvärv, investeringar, forskning och utveckling (FoU), försäljning och medarbetarfrågor.

Organisation

Miljösamordnare på koncern- och divisionsnivå ser till att policies, program och verktyg för miljöfrågor finns tillgängliga och implementeras, medan HR-funktionen på koncern- och divisionsnivå ansvarar för sociala och etiska frågor.

Råd, med representanter från koncernen och samtliga divisioner, hanterar frågor som rör deras affärsprocesser/funktioner samt implementeringen av koncerngemensamma verktyg.

Verktyg och revisioner

Internrevisioner av hållbarhetsarbetet genomförs löpande i ASSA ABLOYs produktionsenheter. Revisionerna omfattar miljö, arbetsmiljö, mänskliga rättigheter samt affäretik och följs upp med detaljerade åtgärdsplaner. Verktygen för internrevision används även gentemot ASSA ABLOYs leverantörer. Arbetet med att utvärdera ASSA ABLOYs leverantörer startade under 2007 och fortsatte under 2008. ASSA ABLOY ser det som fördelaktigt för alla parter att arbeta nära leverantörerna och stödja deras utveckling och förbättringar.

Ett viktigt verktyg i hållbarhetsarbetet är miljöledningssystemet ISO 14001. Rapportering sker enligt Global Reporting Initiatives, GRI, C-nivå. Mätningar utgör beslutsunderlag för användningen av kemikalie-, energi- och vatten, hälsa och säkerhet samt jämställdhet. Uppförandekodens whistle-blower-mekanism är ett verktyg vid misstänkt överträdelse av koden.

Hållbarhetsprogrammet 2007–2010

Det under 2007 antagna programmet för hållbarhetsfrågor pågår och löper fram till 2010. Programmet innehåller 20

målsättningar inom områdena kemikaliehantering, energieffektivisering, hälsa och säkerhet, relationer till leverantörer, FoU, medarbetarfrågor och övergripande styrning. Projekt har definierats med mål, tidplan och kostnads- och intäktsanalys. Under de år som programmet löper kommer bland annat följande aktiviteter att genomföras:

Kemikalieanvändning

ASSA ABLOY arbetar kontinuerligt med att minska farliga ämnen i produktionen och att hitta ersättningar till dessa. Många produktionsanläggningar har redan fasat ut kloretrade lösningsmedel med lyckat resultat. Sedan programmet start har konsumtionen kraftigt minskats och utfasning i endast två enheter återstår.

ISO 14001

Miljöledningssystem enligt ISO 14001 eller motsvarande har införts i de flesta av koncernens produktionsanläggningar. Antalet certifikat visas i tabellen på sidan 33 tillsammans med motsvarande antal certifierbara system för de nordamerikanska enheterna. Antalet produktionsanläggningar med miljöpåverkan av någon omfattning är begränsat till ett mindre antal. Hållbarhetsprogrammets mål är att samtliga miljöpåverkande anläggningar ska ha certifierats och att nyförvärvade bolag ska vara certifierade inom två år efter förvärvet.

Energiförbrukning och växthusgaser

ASSA ABLOY sammanställde år 2005 för första gången mätbara resultat på energiförbrukningen och koldioxidutsläppen inom koncernbolagen. Detta utgör basen för åtgärder inom ramen för hållbarhetsprogrammet. Målet för alla enheter är energibesparingar om sammanlagt 15 procent till och med 2012. En analys av transporternas bidrag till energiförbrukningen kommer också att göras och hur en ökad samordning kan leda till minskade utsläpp.

Leverantörer

ASSA ABLOY har tagit fram en avtalsmall för globala leverantörskontrakt i koncernen. Utbildning och implementering av dessa har påbörjats under 2008. Kontrakten innehåller bland annat krav på leverantörerna att leva upp till koncernens Uppförandekod. Syftet med avtalsmallen är att säkerställa ett enhetligt förhållningssätt till kvalitet och hållbarhet.

Forskning och utveckling

ASSA ABLOYs FoU-process, från förstudier till produktlanse-
ring, innehåller ett antal avstämningspunkter där projektpla-
nen går igenom och beslut fattas om projektets fortsättning.
Utvärdering av miljö-, hälso- och säkerhetsaspekter sker vid
dessa avstämningsmöten.

Hälsa och säkerhet

ASSA ABLOYs arbete inom hälsa och säkerhet i produktionen
bygger på en nollvision när det gäller skador. Mål har ställts
upp för skadefrekvens och för förlorade arbetsdagar på
grund av skador. Benchmarks genomförs på divisionsnivå
baserade på rapportering från varje produktionsenhet. Även
i arbetet med att förebygga alkohol- och droganvändning
sker ett erfarenhetsutbyte mellan enheterna.

Jämställdhet och mångfald

ASSA ABLOYs Uppförandekod ska motverka all form av
diskriminering på arbetsplatsen. Företaget vill också
arbeta aktivt för att främja jämställdhet och mångfald.
Varje division vidtar åtgärder för att underlätta kvinnors
karriärutveckling. Generellt ges prioritet åt det underrepre-
senterade könet vid alla rekryteringar, förutsatt likvärdiga
kvalifikationer.

Uppförandekod

ASSA ABLOYs Uppförandekod introducerades 2004. Den
bygger på koncernens värderingar, riktlinjer samt interna-
tionella konventioner. En uppdaterad kort version av Upp-
förandekoden publicerades 2008 och distribueras i hela
koncernen på 17 språk. Uppförandekoden behandlar nedan-
stående områden:

- Arbetstagares rättigheter, mänskliga rättigheter,
konsumentintressen och socialt ansvarstagande.
- Miljö och hållbarhet.
- Hälsa och säkerhet.
- Affärsetik.

Intressentdialog

ASSA ABLOY eftersträvar en öppen dialog med intressenter i
omvärlden. Det övergripande syftet är att få synpunkter från
omvärlden när det gäller företagets strategiska val och att
bidra till en hållbar utveckling som gynnar såväl företaget
som dess intressenter. Under 2008 genomfördes runda-
bordssamtal samt en resa med etikanalytiker till koncernens
produktionsanläggningar samt underleverantörer i Tjeckien
och i Rumänien.

Mer information om Hållbar utveckling finns i ASSA ABLOYs
Hållbarhetsredovisning 2008 och ASSA ABLOYs Uppförande-
kod. Båda dokumenten finns på www.assaabloy.com.

Några av resultaten från hållbarhetsprogrammet

Mål	Resultat 2006	Resultat 2007	Resultat 2008	Trend
Energiushållning – I tillverkningen: 15 procent minskad för- brukning 2012 jämfört med 2006, baserat på normaliserade värden.	17,4 MWh/MSEK	16,0 MWh/MSEK	13,8 MWh/MSEK	■
Organiska lösningsmedel – Utfasning av all användning av perkloretylen och trikloretylen – slutet av 2009. ¹	172 ton	93 ton	42 ton	■
Hälsa och säkerhet Nollvision och mål för förbättring: • 2007: IR 10; ILDR 220 • 2008: IR 9; ILDR 200 – IR, injury rate = antal skador per miljoner arbetade timmar. – ILDR injury lost day rate = antal förlorade arbetsdagar på grund av skador per miljoner arbetade timmar.	IR 10,9 ILDR 242	IR 9,5 ILDR 179	IR 8,7 ILDR 166	■
ISO 14001 – Tillämpning i alla fabriker med betydande miljöpåverkan. ²	54	68	63	■
Leverantörer – Hållbarhetsvärderingar – uppförandekod krav på alla leverantörer. Hållbarhetsrevisioner hos leverantörer i riskkategorin.	40 hållbarhets- revisioner i Kina	120 hållbarhets- revisioner i Kina	100 hållbarhets- revisioner i Kina	■
Jämställdhet – Förbättra nuvarande nivåer av jämställdhet för högre befattningar.	Nivå 2: 0% Nivå 3: 9% Nivå 4: 10% Nivå 5: ingen mätning	Nivå 2: 0% Nivå 3: 14% Nivå 4: 19% Nivå 5: 22%	Nivå 2: 0% Nivå 3: 11% Nivå 4: 17% Nivå 5: 23%	■

¹ Anläggningar med helt slutna tvättprocesser kommer att fasas ut när maskinerna är uttjänta.

² Läs mer om de uppdaterade målet i Hållbarhetsredovisningen 2008.

² Antal certifikat tillsammans med motsvarande certifierbara system för nordamerikanska enheter.
Förändringen beror dels på stängning av fabriker i strukturprogrammet och dels att det tillkommit
ett antal nya anläggningar med certifikat.

Är ett kort det som krävs för att underlätta studentlivet på Quinnipiac University?

SARGENT Powered by PERSONA är baserat på Wi-Fi-teknologi. Wi-Fi är en trådlös teknik som används i hemmanätverk, mobiltelefoner och videospel.

Studenterna har ett personligt ID-kort för att öppna dörrarna till studenthemmet och andra byggnader på campusområdet. De använder även kortet i cafeteria och i automater, som lånekort på biblioteket och när de använder tvättmaskinerna. De 32 byggnaderna och 11 studenthemmen har enbart ASSA ABLOY produkter. Bland annat används de senaste Wi-Fi-låsen Powered by PERSONA från SARGENT, som ansluts till det befintliga trådlösa nätverket.

Medarbetare

Det är människorna som får det att hända

ASSA ABLOYs vision är att vara ett attraktivt företag och en attraktiv arbetsplats för sina medarbetare. I detta ingår ett medvetet arbete för att utveckla och behålla medarbetare och att kunna rekrytera nya kompetenta medarbetare när så behövs.

Gemensam kunskapsbas

En ny version av ASSA ABLOYs introduktionsprogram, "Entrance to ASSA ABLOY", lanserades 2008. Det är ett interaktivt webbaserat program som ger medarbetarna runt om i världen en gemensam kunskapsbas om ASSA ABLOY, innehållande bland annat företagets historia, produkter, strategi och uppförandekod. Programmet är obligatoriskt för alla medarbetare.

Uppföljning av medarbetarundersökningen

En global medarbetarundersökning genomfördes för första gången 2006. Den visade att ASSA ABLOYs medarbetare generellt sett är nöjda med jobb och arbetsplats. Undersökningen följdes upp med olika aktiviteter under 2007 för att bearbeta områden med mindre positivt utfall. Undersökningen upprepades 2008 med cirka 18 000 deltagare. Resultatet var positivt och visade på en större eller mindre förbättring inom alla områden jämfört med 2006, vilket bekräftar att de uppföljningsaktiviteter som genomförts har haft effekt.

Utveckling av chefer

ASSA ABLOY bedriver två koncerngemensamma chefsutbildningsprogram, ASSA ABLOY Management Training (MMT) och ASSA ABLOY Business Leadership Program.

MMT har bedrivits sedan 1996 och till dags dato har över 300 chefer deltagit. Programmet omfattar fyra moduler utspridda över ett år. Det främsta syftet är att stödja integrationen av koncernföretagen, erbjuda tillfälle att utveckla det interna kontaktnätet, lära sig mera om de olika verksamheterna och produkterna samt att utbyta erfarenheter mellan

olika delar av koncernen. Under 2008 genomfördes det 12:e programmet med 30 deltagare.

ASSA ABLOY Business Leadership Program introducerades 2005. Det är resultatet av ett samarbete med IMD (Institute for Management Development) i Lausanne, Schweiz. Trettio chefer deltog i programmet under 2008 och cirka 150 har deltagit sedan programmets start.

Utveckling genom "korsbefrukning"

ASSA ABLOYs "Scholarship Program" erbjuder medarbetare möjlighet att under en kortare period arbeta vid något annat koncernbolag. Alla medarbetare kan söka programmet. Syftet är erfarenhetsutbyte och att lära mera om andra metoder, arbetssätt och kulturer och att återföra dessa erfarenheter till den egna arbetsplatsen.

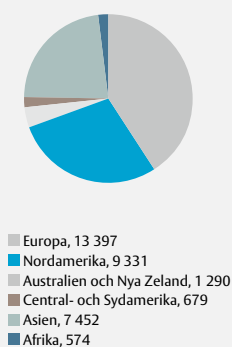
Talent Management

Målet för ASSA ABLOYs globala Talent Management Process är att dra fördel av koncernens samlade resurser vad avser dagens och morgondagens ledare och specialister och att erbjuda utvecklingsmöjligheter utanför den egna enheten. Processen omfattar ett strukturerat sätt att arbeta med ersättningsplanering och utveckling av koncernens medarbetare.

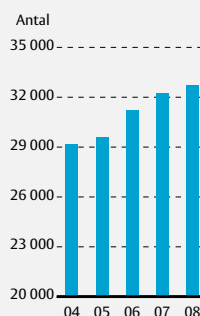
Rekrytering

En grundläggande princip i ASSA ABLOYs rekryteringspolicy är att ge företräde åt interna kandidater förutsatt lika kvalifikationer som externa sökanden. För att stimulera och underlätta den interna rörligheten har ASSA ABLOY som policy att annonsera alla lediga platser på koncernens globala intranet.

Antal anställda per region

Medelantal anställda

Fördelning män och kvinnor

Visste du att 100 000 människor i Korea öppnar dörren till sina lägenheter genom ett fingeravtryck?

Digitala lås gör det möjligt att lägga till funktioner. Låsen i det här projektet är integrerade i bostädernas nätverk.

Högintelligenta bostadslås är väldigt populära i Korea och 45 procent av lägenheterna har digitala eller biometriska lås. ASSA ABLOYs bolag iRevo utvecklade marknaden och är fortfarande marknadsledare. I fastigheterna i Seoul som visas på bilden installeras nu 3 410 fingeravtrycksläsare. Det finns ett allt större intresse för smarta säkerhetslösningar globalt och ASSA ABLOY erbjuder en mängd produkter under det välkända bostads- och konsumentvarumärket Yale.

Innehåll

Förvaltningsberättelse	38
Väsentliga risker och riskhantering	41
Omsättning och resultat	44
Koncernens resultaträkning	45
Kommentarer per division	46
Rapportering per division	47
Finansiell ställning	48
Koncernens balansräkning	49
Kassaflöde	50
Koncernens kassaflödesanalys	51
Förändringar i koncernens eget kapital	52
Moderbolagets rapporter	54
Noter	
1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper	56
2 Försäljningsintäkter	61
3 Ersättning till revisorer	61
4 Övriga rörelseintäkter och -kostnader	61
5 Resultatandel i intressebolag	61
6 Operationella leasingavtal	61
7 Kostnader fördelade på kostnadsslag	61
8 Avskrivningar	61
9 Valutakursdifferenser i resultaträkningen	62
10 Finansiella intäkter	62
11 Finansiella kostnader	62
12 Inkomstskatt	62
13 Vinst per aktie	62
14 Immateriella anläggningstillgångar	63
15 Materiella anläggningstillgångar	65
16 Aktier i dotterbolag	66
17 Andelar i intressebolag	66
18 Uppskjuten inkomstskatt	67
19 Övriga finansiella anläggningstillgångar	67
20 Varulager	67
21 Kundfordringar	67
22 Finansiell riskhantering och finansiella instrument	67
23 Moderbolagets eget kapital	72
24 Aktiekapital, antal aktier och utdelning per aktie	72
25 Reserver	72
26 Ersättningar till anställda efter avslutad anställning	72
27 Övriga avsättningar	75
28 Övriga kortfristiga skulder	75
29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	75
30 Ansvarsförbindelser	75
31 Företagsförvärv	76
32 Kassaflöde	77
33 Personal	78
34 Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut	79
Kommentarer till fem år i sammandrag	80
Fem år i sammandrag	81
Kvartalsinformation	82
Nyckeltalsdefinitioner	83
Förslag till vinstdisposition	84
Revisionsberättelse	85
Bolagsstyrning	86
Styrelse	90
Koncernledning	92
ASSA ABLOY-aktien	95
Information till aktieägare	98
Ordlista	99

ASSA ABLOY ABs (publ.), org.nr 556059-3575, årsredovisning innehåller koncernens redovisning för verksamhetsåret 1 januari–31 december 2008. ASSA ABLOY är världsledande inom lås- och dörrlösningar som uppfyller slutanvändarnas krav på trygghet, säkerhet och användarvänlighet.

Väsentliga händelser

Omsättning och resultat

Omsättningen ökade under året med 4 procent till 34 918 MSEK (33 550) med en organisk tillväxt om 0 procent och en förvärvad tillväxt om 4 procent. Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturerings- och engångskostnader ökade med 1 procent till 5 526 MSEK (5 458) motsvarande en rörelsemarginal om 15,8 procent (16,3). Resultatet före skatt exklusive omstrukturerings- och engångskostnader uppgick till 4 756 MSEK (4 609).

Rörelseresultatet för året har belastats med omstruktureringskostnader uppgående till 1 180 MSEK samt engångskostnader om 77 MSEK hänförligt till framtagande av kompletterande låsskydd i den svenska rörelsen. Inklusive dessa poster uppgick rörelseresultatet (EBIT) till 4 269 MSEK och motsvarande marginal till 12,2 procent.

Det operativa kassaflödet exklusive omstruktureringsbetalningar uppgick till 4 769 MSEK (4 808), en minskning med 1 procent. Vinst per aktie exklusive omstrukturerings- och engångskostnader ökade med 2 procent till 9,21 SEK (9,02).

Omstrukturering

Strukturprogrammet som initierades 2006 har varit en stor framgång och kommer att slutföras under 2009. Den årliga besparingen ligger nära målnivån 600 MSEK och kommer att nås under 2009. Mer än 2 000 anställda har lämnat koncernen i samband med förändringarna i produktionsstrukturen.

Strukturprogrammet som initierades andra halvåret 2008 var i full gång vid årsskiftet. Programmet omfattar ett 40-tal projekt, beräknas kosta 1 180 MSEK och berör 1 800 anställda. Programmet innebär en stängning av 15 produktionsanläggningar och en omläggning till slutmontering i de kvarvarande anläggningarna i högkostnadsländer. I tillägg till detta har beslutats att genomföra en konsolidering av administrativa stödfunktioner. Återbetalningstiden för hela programmet är beräknad till 2–3 år. Hela kostnaden har belastat resultatet i tredje och fjärde kvartalet 2008.

Utbetalningar relaterade till strukturprogrammen uppgick till 485 MSEK för helåret.

Förvärv

Division Americas förvärvade i juni Rockwood, en ledande producent av specialiserade dörrkomponenter i USA. Bolaget omsätter 48 MUSD på årsbasis och bidrog positivt till vinst per aktie från förvärvstillfället.

Division Asia Pacific förvärvade i juni Beijing Tianmings säkerhetsdörrverksamhet. Verksamheten är belägen strax utanför Peking, har 400 anställda och omsätter 100 MSEK på årsbasis. Förvärvet bidrog positivt till vinst per aktie från förvärvstillfället. Under hösten lade divisionen också ett offentligt bud på de återstående 49 procent av aktierna i sydkoreanska iRevo. Mer än 90 procent av det totala antalet utestående aktier innehas nu av ASSA ABLOY och den koreanska börsen har godkänt företagets begäran om avnotering. De första 51 procenten av iRevo förvärvades under 2007 och företaget konsolideras i koncernen sedan 1 oktober 2007.

Förvärvet av den kinesiska dörrstängartillverkaren Shenfei har godkänts av myndigheterna och konsolideras sedan årsskiftet. Omsättningen på årsbasis beräknas uppgå till 180 MSEK och förvärvet kommer att bidra positivt till vinst per aktie under 2009.

I februari förvärvade division EMEA 20 procent av aktierna i Copiax, en svensk säkerhetsgrossist inriktad på låsmeder, säkerhetsinstallatörer och byggfackhandeln, och lade samtidigt ett bud på återstående aktier. Förvärvet godkändes under hösten av konkurrensmyndigheterna och konsoliderades under tredje kvartalet. Bolaget omsätter 400 MSEK och har 45 anställda. Divisionen avslutade även förvärvet av Valli&Valli, en ledande italiensk tillverkare av designade handtag, och Gardesa, en av Italiens ledande tillverkare av högsäkerhetsdörrar. Sammanlagt omsätter de båda bolagen 75 MEUR och har 370 anställda. Samtliga förvärv bidrog positivt till vinst per aktie under året.

Division Entrance Systems förvärvade i juli Cheil, ett ledande koreanskt företag med ett brett produktutbud inom dörrautomatik och service. Bolaget har 50 anställda och omsätter cirka 150 MSEK på årsbasis. Förvärvet bidrog positivt till vinst per aktie från förvärvstillfället.

Med mindre förvärv inkluderade konsoliderades sammanlagt 18 förvärv under året. Det sammanlagda förvärvspriset för dessa 18 förvärv uppgår till 2 013 MSEK och preliminära förvärvsanalyser indikerar att goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd livslängd uppgår till omkring 1 460 MSEK. Förvärvspriset är justerat för förvärvad nettoskuld och beräknade tilläggsköpeskillnader.

Konkurrensmyndigheten i Tyskland har avslagit företags ansökan om förvärv av tyska SimonsVoss. ASSA ABLOY har lämnat in en formell överklagan och överväger för närvarande nästa steg i processen.

Forskning och utveckling

ASSA ABLOYs kostnader för forskning och utveckling uppgick under året till 890 MSEK (776), vilket motsvarar 2,5 procent (2,3) av omsättningen.

Inom ASSA ABLOY finns en central funktion, Shared Technologies, med ansvar för standardiseringen av elektronik inom koncernens gemensamma plattformar. Målet är att standardiseringen ska ge lägre utvecklingskostnader och en förkortad utvecklingstid för nya produkter.

Hållbar utveckling

ASSA ABLOY bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt svenska miljöbalken i två av dotterbolagen i Sverige. Koncernens tillstånds- och anmälningspliktiga verksamhet påverkar den yttre miljön huvudsakligen genom dotterbolagen ASSA AB och ASSA OEM AB. Bolagen bedriver verksamhet med mekanisk verkstad och gjuteri och därtill hörande anläggning för ytbeläggning, vilket påverkar den yttre miljön med utsläpp till vatten och luft samt avfall.

Dotterbolagen ASSA AB och ASSA OEM AB arbetar aktivt med miljöfrågor och är certifierade enligt ISO 14001. Flerparten av enheterna utanför Sverige bedriver tillståndspliktig verksamhet och innehar motsvarande tillstånd enligt lokal lagstiftning.

ASSA ABLOYs enheter världen över arbetar målmedvetet med att reducera utsläppen av växthusgaser. Detta gäller enheter både på mogna och på nya marknader, och i befintliga såväl som nyförvärvade bolag. I ASSA ABLOYs största producerande enhet i Nordamerika, Sargent Manufacturing, har en investering gjorts i ett kombinerat kraftvärmeverk. Genom att använda kraftverket både för kraftgenerering och uppvärmning har verkningsgraden höjts från 40 procent till 90 procent, vilket avsevärt reducerat energianvändningen och utsläppen av växthusgaser. Investeringen har dessutom en finansiell återbetalningstid på bara två år.

2008 års hållbarhetsredovisning med uppföljning av koncernens 20-punktsprogram samt övrig information om hållbar utveckling kommer att publiceras i samband med årsstämman i april 2009.

Framtidsutsikter

Långsiktiga utsikter

Långsiktigt förväntar sig ASSA ABLOY att efterfrågan på säkerhet kommer att öka. Arbetet med att fokusera på kundnytta, innovationer och att utnyttja ASSA ABLOYs starka position kommer att påskynda tillväxten och förbättra lönsamheten.

Den organiska försäljningstillväxten förväntas vara god. Rörelsemarginalen (EBIT) och det operativa kassaflödet förväntas att utvecklas väl.

Utsikter för året

2009 blir ett utmanande år då den finansiella krisen medfört att investeringar i byggnation påverkats kraftigt negativt och därför förväntas negativ organisk tillväxt för ASSA ABLOY under året.

Aktieägare och aktiekapital

ASSA ABLOY hade vid årets slut 22 921 aktieägare. ASSA ABLOYs huvudägare är Investment AB Latour och Säkl (9,7 procent av kapitalet och 29,8 procent av rösterna) samt Melker Schörling AB (4,0 procent av kapitalet och 11,6 procent av rösterna). Utländska aktieägars ägarandel uppgick till 50 procent av aktiekapitalet och 34 procent av rösterna. De tio största aktieägarna representerade motsvarande 41 procent av aktiekapitalet och 60 procent av rösterna.

Ett aktieägaravtal som bland annat innehåller en överenskommelse om förköpsrätt vid någondera parts avyttring av A-aktier finns mellan Gustaf Douglas, Melker Schörling och dem närliggande bolag. Styrelsen för ASSA ABLOY känner därutöver inte till några aktieägaravtal eller andra överenskommelser mellan aktieägare i ASSA ABLOY.

ASSA ABLOYs aktiekapital uppgick vid årets slut till 365 918 034 SEK fördelat på 19 175 323 aktier av serie A och 346 742 711 aktier av serie B. Varje aktie av serie A motsvarar tio röster och varje aktie av serie B en röst. Samtliga aktier har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och resultat.

Ersättning till ledande befattningshavare 2009

Styrelsen i ASSA ABLOY föreslår att årsstämman 2009 beslutar om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare enligt följande. Grundprincipen är att ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare ska vara marknadsmässiga och konkurrenskraftiga för att säkerställa att ASSA ABLOY-koncernen kan attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare. Den totala ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av grundlön, rörlig lön, övriga förmåner och pension.

Utöver grundlön ska koncernledningen även kunna erhålla rörlig lön, vilken ska baseras på utfallet i förhållande till resultatmål (och i vissa fall andra nyckeltal) inom det individuella ansvarsområdet (koncern eller division). Rörlig lön ska motsvara maximalt 75 procent av grundlönen för VD och övriga personer i koncernledningen. Kostnaden för rörlig lön till ledande befattningshavare enligt styrelsens förslag beräknas baserat på nuvarande ersättningsnivåer och kan vid maximalt utfall, vilket förutsätter att samtliga ersättningsgrundande mål är uppfyllda, komma att uppgå till sammanlagt 35 MSEK (exklusive sociala avgifter). Beräkningen är gjord utifrån de personer som för närvarande ingår i koncernledningen. Kostnaderna kan förändras om fler personer skulle tillkomma i koncernledningen.

ASSA ABLOY har inga ersättningsåtaganden som ej förfallit till betalning utöver löpande åtaganden till ledande befattningshavare, i enlighet med här i beskrivna ersättningsprinciper, inklusive tidigare ingångna åtaganden avseende så kallad long-term incentive, "LTI" (se sidan 40).

Övriga förmåner, till exempel tjänstebil, extra

sjukförsäkring eller företagshälsovård, ska kunna utgå i den utsträckning detta bedöms vara marknadsmässigt för ledande befattningshavare i motsvarande positioner på den arbetsmarknad där befattningshavaren är verksam. Samtliga i koncernledningen ska omfattas av avgiftsbestämda pensionsplaner för vilka försäkringspremier avsätts från personens totala ersättning och betalas av bolaget under anställningen.

Vid uppsägning av VD ska ersättningsskyldigheten för bolaget maximalt motsvara 24 månaders lön och övriga anställningsförmåner. Vid uppsägning av någon av de övriga personerna i koncernledningen ska ersättningen från bolaget maximalt motsvara 18 månaders lön och övriga anställningsförmåner. Dessa riktlinjer ska omfatta de personer som under den tid riktlinjerna gäller ingår i koncernledningen. Riktlinjerna gäller för avtal som ingås efter årsstämmans beslut samt för det fall ändringar görs i befintliga avtal efter denna tidpunkt. Styrelsen ska ha rätt att frånga riktlinjerna om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det.

Ersättning till ledande befattningshavare inom ASSA ABLOY för 2008 bestämdes i enlighet med de antagna riktlinjer som styrelsen utarbetade och som årsstämman 2008 därefter godkände. Under 2008 tillämpades samma riktlinjer för ersättning som styrelsens ovan angivna förslag inför årsstämman 2009.

Sedan tiden före årsstämman 2007, samt därutöver i ett enskilt fall under 2008 där särskilda skäl bedömdes föreligga, har ASSA ABLOY ingått avtal (long-term incentive, "LTI") med delar av koncernledningen (exklusive VD), vilket innebär en möjlighet att erhålla rörlig lön baserad på förbättringar av vinst per aktie (67 procent) och organisk tillväxt (33 procent). Maximalt belopp, 2 MSEK per person, utgår om vinst per aktie ökar med 10 procent jämfört med föregående år och den organiska tillväxten uppgår till 6 procent. En tredjedel av denna rörliga lön utbetalas följande år, medan två tredjedelar hålls inne under ett respektive två år och växer med en avkastning motsvarande koncernens avkastning på sysselsatt kapital. Utbetalning av resterande två tredjedelar sker endast under förutsättning att, vid respektive periods utgång, befattningshavaren inte på eget initiativ har lämnat sin befattning eller har avskedats på grund av avtalsbrott.

För ytterligare information om ersättning till ledande befattningshavare, se not 33.

Transaktioner med närstående

Transaktioner mellan ASSA ABLOY och närstående som väsentligen påverkat företagets ställning och resultat har inte ägt rum.

Riskhantering

Osäkerhet om framtida utveckling och händelseförlopp är ett naturligt riskmoment i all affärsverksamhet. Risktagandet som sådant ger möjligheter till fortsatt ekonomisk tillväxt, men riskerar givetvis även att negativt påverka affärsverksamheten och dess uppsatta målsättningar. Det är därför av stor vikt att ha en systematisk och effektiv process för riskbedömning samt en väl fungerande riskhantering generellt. Riskhanteringen inom ASSA ABLOY syftar ej till att undvika risker utan att på ett kontrollerat sätt identifiera, hantera och reducera effekterna av dessa risker. Detta arbete sker utifrån en bedömning av riskernas sannolikhet och potentiella effekt för koncernen.

ASSA ABLOY är en internationell koncern med stor geografisk spridning, vilket innebär en exponering för olika former av såväl strategiska, operativa som finansiella risker. Strategiska risker avser förändringar i affärsverksamhetens omgivning med potentiellt betydande effekter på ASSA ABLOYs verksamhet och affärsområde. Operativa risker utgörs av risker direkt hänförliga till affärsverksamheten medförande en potentiell påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning. Finansiella risker utgörs främst av finansieringsrisk, valutarisk, ränterisk, kreditrisk samt risker kring koncernens pensionsåtaganden.

ASSA ABLOYs styrelse har det övergripande ansvaret för koncernens riskhantering och beslutar om koncernens strategiska inriktning baserat på koncernledningens rekommendationer. I den decentraliserade anda som genomsyrar ASSA ABLOY, samt i syfte att hålla riskanalysen och riskhanteringen så nära de faktiska riskerna som möjligt, sker en stor del av arbetet med operativa risker på divisions- och affärsenhetnivå.

Strategiska risker

Till de risker som ASSA ABLOY möter av denna karaktär hör olika former av omvärldsrisker med påverkan på säkerhetsmarknaden generellt, främst förändringar av kundbeteenden, konkurrenter, varumärkespositionering och miljörisker. Till detta ska läggas landspecifika risker.

ASSA ABLOY har en global marknadstäckning med försäljning och tillverkning i ett stort antal länder. Tyngdpunkten finns i Västeuropa och Nordamerika, men andelen av försäljningen har under senare år ökat även i Asien samt Central- och Östeuropa. Koncernen är därmed av naturliga

skäl exponerad för såväl generella omvärldsrisker som land-specifika risker i form av politiska beslut, övergripande förändringar av regelverk med mera. Förändringar i kundbeteenden generellt liksom konkurrenters agerande påverkar efterfrågan av olika produkter och dess lönsamhet.

Kunder och leverantörer, inklusive relationerna med dessa, är föremål för löpande lokal översyn. Koncernen har även sedan tidigare upprättat en central funktion för en omfattande omvärldsbevakning, främst inriktad på branschspecifika faktorer. Under 2008 har åtgärder vidtagits för att ytterligare stärka denna funktion, bland annat avseende spridningen av relevant information till koncernens olika affärsenheter. Vad gäller konkurrenter genomförs riskanalys både centralt och lokalt.

Koncernen innehar ett flertal av branschens starkaste varumärken, varav flera är globala och väl kompletterar koncernens huvudvarumärke ASSA ABLOY. Till huvudvarumärket kopplas även lokala produktvarumärken successivt i en allt högre grad. ASSA ABLOYs goda rykte och anseende generellt sett är en av koncernens styrkor och utgör ett fundament för marknadsledarskap.

Aktiviteter pågår kontinuerligt i syfte att bibehålla och ytterligare förstärka ASSA ABLOYs goda rykte. Det innebär bland annat att tillse efterlevnad av ASSA ABLOYs Uppförandekod. Uppförandekoden har sedan tidigare införts i koncernen och var under 2008 föremål för en översyn och uppdatering. Koden ger uttryck för koncernens höga ambitioner inom bland annat socialt hänsynstagande, engagemang och miljöhänsyn. En mer utförlig beskrivning om uppförandekoden återfinns i avsnittet om hållbar utveckling på sidan 32.

Operativa risker

Operativa risker utgörs av risker direkt hänförliga till affärsverksamheten med en potentiell påverkan på koncernens resultat och finansiella ställning. Till operativa risker hör legala risker, förvärv av nya verksamheter, strukturåtgärder, tillgång och prisfluktuationer på råmaterial, kundberoende med mera. Risker kring efterlevnad av lagar och förordningar samt kring finansiell rapportering och intern kontroll ingår även i denna kategori.

Hanteringen av dessa risker presenteras närmare i tabellen på sidan 42.

Operativa risker	Riskhantering	Kommentar
Legala risker	Förväntade och genomförda förändringar i lagstiftning följs löpande upp i de länder där koncernen är verksam. En koncernövergripande legal policy är införd, vilken specificerar det juridiska ramverk inom vilken affärsverksamhet får bedrivas. Utestående och potentiella tvister och andra legala ärenden inrapporteras regelbundet till koncernens centrala juristfunktion. Riktlinjer kring efterlevnad av gällande konkurrenslagstiftning är införda. Legala risker kopplade till egendom och ansvarsfrågor utvärderas löpande tillsammans med representanter för försäkringsbolag.	Det bedöms vid utgången av 2008 ej finnas utestående legala tvister som kan leda till väsentliga kostnader för koncernen.
Förvärv av nya verksamheter	Förvärv genomförs av ett antal personer med stor förvärvserfarenhet samt med stöd av konsulter inom till exempel juridiska och ekonomiska områden. Förvärv genomförs i enlighet med en enhetlig och fördefinierad koncernövergripande process. Den består av fyra dokumenterade faser: strategi, utvärdering, genomförande och integration.	Koncernens förvärv under 2008 redovisas i förvaltningsberättelsen samt i not 31 Företagsförvärv.
Omstruktureringsåtgärder	Respektive strukturprogram drivs i projektform med fastställda aktiviteter och tidplan. De olika projekten följs upp systematiskt och på regelbunden basis.	Strukturprogrammets omfattning, kostnader och besparingar presenteras mer utförligt i förvaltningsberättelsen.
Koncernen genomför särskilda strukturprogram, vilket innebär att en del tillverkningsenheter ändrar inriktning till i huvudsak slutmontering samt att vissa enheter läggs ned.		
Prisfluktuationer och tillgång till råmaterial	Inköp och hantering av råmaterial sker främst på divisions-/affärsenhetsnivå. Koordinering sker med hjälp av regionala råd samt med hjälp av övergripande ansvariga för utvalda materialkomponenter.	För ytterligare information kring materialinköp, se not 7.
Kundförluster	Kundfordringarna är spridda över ett stort antal kunder på ett stort antal marknader. Kreditrisker hanteras lokalt på bolagsnivå och följs upp på divisionsnivå.	Fordran på varje enskild kund är i förhållande till total kundfordran relativt liten. Risken för väsentliga kreditförluster för koncernen bedöms vara begränsad.
Försäkringsrisker	Ett koncernövergripande försäkringsprogram finns etablerat, främst avseende egendoms-, avbrotts-, och ansvarsrisker. Försäkringsprogrammet omfattar samtliga affärsenheter. Exponeringen för ovannämnda riskområden inom koncernen regleras bland annat med hjälp av eget återförsäkringsbolag (så kallat captive).	Koncernen bedöms i stort ha ett adekvat försäkringsskydd och en rimlig balans mellan bedömd riskexponering och försäkringskostnad.
Risker relaterade till intern kontroll	Organisationen bedöms som förhållandevis transparent och med tydliga ansvarsfördelningar. Instruktioner kring ansvarsfördelning, behörigheter och andra internkontrollrutiner regleras i en handbok för intern kontroll. Efterlevnad av handboken utvärderas årligen i form av självutvärderingar.	Intern kontroll och övriga relaterade frågor presenteras mer utförligt i Bolagsstyrningsrapporten.
Risker kring finansiell rapportering	En väl etablerad controllerorganisation på både divisions- och koncernnivå analyserar och övervakar kvaliteten på finansiell rapportering. En övergripande systematiserad riskbedömning av den finansiella rapporteringen har genomförts under 2008.	Se även avsnittet 'Grund för rapporternas upprättande' i not 1. Ytterligare information om riskhantering kring finansiell rapportering återfinns i Bolagsstyrningsrapporten.

Finansiella risker

Treasuryavdelningen inom ASSA ABLOY ansvarar för koncernens kort- och långfristiga finansiering, finansiell cash management, valutarisker samt övrig finansiell riskhantering. Finansverksamheten är centraliserad till en treasury-avdelning som hanterar huvuddelen av alla finansiella transaktioner samt koncernens finansiella risker med ett koncernövergripande fokus. Treasury har under året flyttats från Genève till huvudkontoret i Stockholm för att ytterligare effektivisera arbetet med de finansiella riskerna inom företaget.

Ansvarsfördelning och kontrollen av koncernens finansieringsverksamhet regleras i en finanspolicy vilken årligen uppdateras och fastställs av styrelsen. Treasury har det huvudsakliga ansvaret för finansiella risker inom de ramar som finanspolicyen fastställer. I detta arbete används en stor mängd finansiella instrument. Redovisningsprinciper, riskhantering och riskexponering beskrivs mer i detalj i not 1 och not 22 samt not 26 för pensionsåtaganden.

Koncernens finansiella risker utgörs i huvudsak av finansieringsrisk, valutarisk, ränterisk, kreditrisk samt risker avseende koncernens pensionsåtaganden.

Med finansieringsrisk avses risken att finansieringen av koncernens kapitalbehov samt refinansieringen av utestående lån försvåras eller fördyras. Finansieringsrisken kan minskas genom att hålla en jämn förfalloprofil för upplåningen samt genom att upprätthålla en god kreditvärdighet. Risken minskas ytterligare via betydande outnyttjade bekräftade kreditlöften.

Eftersom ASSA ABLOY säljer sina produkter i länder över hela världen och har bolag i över 60 länder exponeras koncernen för effekter av förändringar av valutakurser. Dessa förändringar påverkar resultatet i koncernen både när utländska dotterbolags resultaträkningar omräknas till svenska kronor, så kallad omräkningsexponering, och när produkter exporteras och säljs i länder utanför tillverkningslandet, även kallad transaktionsexponering. Omräkningsexponeringen är främst relaterad till resultat i USD och EUR. Denna typ av exponering säkras inte. Valutarisken i form av transaktionsexponering, det vill säga export respektive import av varor, är relativt begränsad inom koncernen, även om den förväntas öka över tiden som ett resultat av rationaliseringar inom tillverkning och inköp. Koncernen har under 2008 hanterat transaktionsexponeringen genom att säkra förväntade kassaflöden i säkringsbara valutor för nästkommande räkenskapsår. Säkringar gjordes genom derivat, huvudsakligen genom en valutakorg. För 2009 har koncer-

nen lagt om policyn och huvudprincipen är att låta valuta-förändringar slå igenom i affärsrörelsen så snabbt som möjligt. Som ett resultat av detta säkras i normalfallet endast begränsade delar av de löpande valutaflödena.

Förändringar i valutakurser påverkar också koncernens skuldsättning och eget kapital. Skillnaden mellan de utländska dotterbolagens tillgångar och skulder i respektive utländsk valuta påverkas av valutakursförändringar och ger upphov till en omräkningsdifferens som påverkar koncernens eget kapital. En generell försvagning av SEK leder till en ökning av nettoskulden men ökar samtidigt koncernens eget kapital. Vid årsskiftet var de största utländska nettotillgångarna i USD och EUR.

När det gäller ränterisker har förändringar i räntenivån en direkt inverkan på ASSA ABLOYs räntenetto. Räntenettot påverkas också av storleken på koncernens nettoskuld och dess valutasammansättning. Nettoskulden var 14 013 MSEK (12 953) vid utgången av 2008. Skulden var främst emitterad i SEK, USD och EUR. Treasury mäter koncernens räntexponering och beräknar resultateffekten av förändringar i räntenivån över rullande 12 månader. Förutom att ta upp lån i rörlig eller fast ränta används olika räntederivat för att justera räntekänsligheten. Vid årets utgång uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden, exklusive pensionskulder, till cirka 23 (25) månader.

Kreditriskerna uppstår både inom den vanliga affärsverksamheten och genom de finansiella transaktioner Treasury genomför. Kundfordringar är spridda över ett stort antal kunder, vilket minskar kreditrisken. Kreditrisker relaterade till den operativa affärsverksamheten hanteras lokalt på bolagsnivå och följs upp på divisionsnivå.

Den finansiella riskhanteringen medför vissa motpartsrisker för ASSA ABLOY. Denna exponering uppstår bland annat genom placeringar av likviditet, via upplåning och derivatinstrument. Motpartslimiter sätts för varje finansiell motpart och följs upp löpande.

ASSA ABLOY hade vid utgången av 2008 åtaganden för pensioner och övriga ersättningar efter avslutad anställning om 3 963 MSEK (4 384). Koncernen förvaltar pensionstillgångar till ett värde av 2 604 MSEK (3 177). Pensionsavsättningar i balansräkningen uppgår till 1 182 MSEK (1 156). Förändringen av tillgångarnas och skuldernas värde från år till år beror dels på hur aktie- och räntemarknaderna utvecklas och dels på vilka aktuariella antaganden som görs. De antaganden som görs avser bland annat diskonteringsräntor och förväntade inflations- och löneökningssnivåer.

- Den organiska tillväxten för jämförbara enheter uppgick till 0 procent (7). Förvärvad tillväxt uppgick till 4 procent (5).
- Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturierungs- och engångskostnader ökade med 1 procent till 5 526 MSEK (5 458) motsvarande en rörelsemarginal på 15,8 procent (16,3).
- Vinst per aktie exklusive omstrukturierungs- och engångskostnader ökade med 2 procent till 9,21 SEK (9,02).

Omsättning

Koncernens omsättning ökade till 34 918 MSEK (33 550). Valutaeffekter påverkade omsättningen positivt med 16 MSEK jämfört med 2007.

Förändring av omsättning

%	2007	2008
Organisk tillväxt	7	0
Förvärvad tillväxt	5	4
Kurseffekter	-4	0
Totalt	8	4

I lokal valuta ökade omsättningen med 4 procent (12) varav den organiska tillväxten för jämförbara enheter uppgick till 0 procent (7) och förvärvade enheter bidrog positivt med 4 procent (5).

Omsättning per produktgrupp

%	2007	2008
Mekaniska lås, låssystem och tillbehör	48	47
Elektromekaniska och elektroniska lås	33	34
Säkerhetsdörrar och beslag	19	19

Omsättning av mekaniska lås, låssystem och tillbehör uppgick till 47 procent (48). Omsättningen av elektromekaniska och elektroniska lås har ökat till 34 procent (33) och omsättningen av säkerhetsdörrar och beslag uppgick till 19 procent (19).

Kostnadsstruktur

Totala lönekostnader inklusive sociala kostnader och pensionskostnader uppgick till 10 016 MSEK (10 066) vilket motsvarar 29 procent (30) av omsättningen. Medelantalet anställda uppgick till 32 723 (32 267). Medelantalet anställda i moderbolaget uppgick till 101 (98).

Koncernens materialkostnader uppgick till 11 329 MSEK (10 721) vilket motsvarar 32 procent (32) i förhållande till omsättningen. Ökningen var huvudsakligen hänförlig till ökade kostnader för råmaterial samt outsourcing.

Övriga inköpskostnader uppgick till 7 172 MSEK (6 424) vilket motsvarar 20 procent (19) av omsättningen.

Avskrivningar på anläggningstillgångar uppgick till 921 MSEK (910) vilket motsvarar 3 procent (3) av omsättningen.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet (EBIT) exklusive omstrukturierungs- och engångskostnader uppgick till 5 526 MSEK (5 458) och påverkades positivt av valutaeffekter om 5 MSEK. Motsvarande rörelsemarginal uppgick till 15,8 procent (16,3).

Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) exklusive omstrukturierungs- och engångskostnader uppgick till 6 447 MSEK (6 366). Motsvarande marginal var 18,5 procent (19,0).

Rörelseresultatet för året har belastats med omstrukturierungs-kostnader uppgående till 1 180 MSEK samt engångskostnader om 77 MSEK hänförligt till framtagande av kompletterande låsskydd i den svenska rörelsen. Inklusive dessa poster uppgick rörelseresultatet (EBIT) till 4 269 MSEK och motsvarande marginal till 12,2 procent.

Omstruktureringskostnader

Totala omstruktureringskostnader uppgick till 1 180 MSEK (-) av vilket nedskrivningar av tillgångar, främst maskiner och inventarier, uppgick till 141 MSEK. Resterande del avser främst utbetalningar i samband med personalneddragningar.

Resultat före skatt

Resultat före skatt exklusive omstrukturierungs- och engångskostnader uppgick till 4 756 MSEK (4 609). En ökning med 3 procent jämfört med föregående år. De negativa valutaeffekterna uppgick till 14 MSEK. Finansnettot uppgick till -770 MSEK (-849). Minskningen var främst hänförlig till en engångskostnad om 75 MSEK under sista kvartalet 2007. Vinstmarginalen definierad som resultat före skatt i förhållande till omsättningen uppgick till 13,6 procent (13,7) exklusive årets omstrukturierungs- och engångskostnader.

Moderbolagets resultat före skatt uppgick till 1 589 MSEK (2 351).

Skatt

Koncernens skattekostnad uppgick till 1 061 MSEK (1 240), vilket motsvarar en effektiv skattesats om 30 procent (27). Ökningen av den effektiva skattesatsen beror på att uppskjuten skatt inte beaktats på vissa omstruktureringskostnader.

Vinst per aktie

Vinst per aktie exklusive omstrukturierungs- och engångskostnader uppgick till 9,21 SEK (9,02) vilket motsvarar en ökning med 2 procent.

MSEK	Not	2007	2008
Försäljningsintäkter	2	33 550	34 918
Kostnad för sålda varor		-19 751	-21 532
Bruttoresultat		13 799	13 386
Försäljningskostnader		-5 664	-6 129
Administrationskostnader	3	-1 930	-2 067
Forsknings- och utvecklingskostnader		-776	-890
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	4	19	-43
Resultatandel i intressebolag	5	9	12
Rörelseresultat	6-9	5 458	4 269
Finansiella intäkter	10	27	47
Finansiella kostnader	9, 11	-876	-817
Resultat före skatt		4 609	3 499
Inkomstskatt	12	-1 240	-1 061
Årets resultat		3 368	2 438
Fördelning av årets resultat:			
Aktieägarna i ASSA ABLOY AB		3 358	2 413
Minoritetsintresse		10	25
Vinst per aktie			
före utspädning, SEK	13	9,18	6,60
efter utspädning, SEK	13	9,02	6,55
efter utspädning exkl jämförelsestörande poster, SEK	13	9,02	9,21

ASSA ABLOY är organiserat i fem divisioner. De tre divisionerna EMEA (Europa, Mellanöstern och Afrika), Americas (Nord- och Sydamerika) och Asia Pacific (Asien och Oceanien) tillverkar och säljer mekaniska och elektromekaniska lås, säkerhetsdörrar och beslag på sina respektive geografiska marknader. Division Global Technologies verkar över hela världen inom produktområdena passersystem, säkert utfärdande av kort, identifieringsteknologi samt hotellås. Division Entrance Systems är en global leverantör av automatiska dörrar och service. I tabellen på sidan 47 redovisas koncerngemensamma funktioner i kolumnen Övrigt.

EMEA

Omsättningen uppgick till 13 988 MSEK (13 477) med en organisk tillväxt om -2 procent (7). Förvärvade enheter bidrog med 4 procent. Rörelseresultatet exklusive omstrukturings- och engångskostnader uppgick till 2 289 MSEK (2 295) med en rörelsemarginal (EBIT) om 16,4 procent (17,0). Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive omstrukturings- och engångskostnader uppgick till 19,9 procent (21,9). Det operativa kassaflödet före betald ränta uppgick till 2 421 MSEK (2 267).

Många marknader kände av en minskad försäljning mot slutet av året till följd av den ekonomiska nedgången på bostadsmarknaden och förseningar av kommersiella projekt. Besparingarna från effektiviseringsprogram inom produktionen har, tillsammans med divisionens övriga satsningar på Operational excellence, till stor del bättrat på marginalen under året.

Americas

Omsättningen uppgick till 10 467 MSEK (10 220) med en organisk tillväxt om 4 procent (5). Förvärvade enheter bidrog med 2 procent till omsättningen. Rörelseresultatet exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 2 101 MSEK (1 995), med en rörelsemarginal (EBIT) om 20,1 procent (19,5). Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 24,5 procent (22,7). Det operativa kassaflödet före betald ränta uppgick till 2 097 MSEK (2 211).

Divisionen ökade sin omsättning och sina marginaler främst på grund av god tillväxt inom det kommersiella segmentet. Bostadssegmentet uppvisade en negativ tillväxt på grund av nedgången på den amerikanska bostadsmarknaden.

Asia Pacific

Omsättningen uppgick till 3 321 MSEK (2 780) med 0 procent (10) organisk tillväxt. Förvärvade enheter bidrog med 20 procent till omsättningen. Rörelseresultatet exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 357 MSEK (322) med en rörel-

semarginal (EBIT) om 10,8 procent (11,6). Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 13,2 procent (13,8). Det operativa kassaflödet före betald ränta uppgick till 460 MSEK (294).

Marknadsutvecklingen i Australien och Nya Zeeland var negativ under året medan den var positiv på framför allt den kinesiska marknaden. Dock skedde en avmattning även på denna marknad mot slutet av året. Exportförsäljningen till koncernens enheter i Nordamerika och Västeuropa sjönk också mot slutet av året påverkat av lagerreduktioner på dessa marknader.

Global Technologies

Omsättningen uppgick till 4 884 MSEK (4 922) med en organisk tillväxt om 0 procent (11). Förvärvade och avyttrade enheter minskade omsättningen med 1 procent netto. Rörelseresultatet exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 729 MSEK (754) med en rörelsemarginal (EBIT) om 14,9 procent (15,3). Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 12,7 procent (14,7). Det operativa kassaflödet före betald ränta uppgick till 672 MSEK (699).

Affärsenheten HID Globals tillväxt var svagt negativ och affärsenheten ASSA ABLOY Hospitality var svagt positiv. Inom HID Global visade dock Identity and Access Management tillväxt medan Identification Solutions (före detta ITG) var negativt beroende på utfasning av olönsamma kundsegment samt kundförseningar.

Entrance Systems

Omsättningen uppgick till 3 173 MSEK (2 987) med en organisk tillväxt om 3 procent (6). Förvärvade enheter bidrog med 3 procent till omsättningen. Rörelseresultatet exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 453 MSEK (432) med en rörelsemarginal (EBIT) om 14,3 procent (14,4). Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 13,8 procent (13,7). Det operativa kassaflödet före betald ränta uppgick till 399 MSEK (497).

Efterfrågan från detaljhandeln i Europa och Nordamerika försvagades under året. Detta kompenserades dock i stor utsträckning av ökad efterfrågan från sjuk- och hälsovård samt från tillväxtmarknaderna. En god försäljning inom servicesegmentet bidrog positivt.

Övrigt

Kostnader för koncerngemensamma funktioner som till exempel koncernledning, ekonomi och finans, inköp och Shared Technologies uppgick till 404 MSEK (340).

MSEK	EMEA ¹		Americas ²		Asia Pacific ³		Global Technologies ⁴		Entrance Systems		Övrigt		Totalt	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Omsättning, externt	13 073	13 578	10 166	10 426	2 558	3 031	4 805	4 748	2 949	3 135	–	–	33 550	34 918
Omsättning, internt	405	410	54	41	222	290	117	136	38	39	–836	–915		
Omsättning	13 477	13 988	10 220	10 467	2 780	3 321	4 922	4 884	2 987	3 173	–836	–915	33 550	34 918
Organisk tillväxt	7%	–2%	5%	4%	10%	0%	11%	0%	6%	3%			7%	0%
Resultatandel i intressebolag	3	3	6	9	–	–	–	–	–	–	–	–	9	12
Rörelseresultat (EBIT) exkl jämförelsestörande poster	2 295	2 289	1 995	2 101	322	357	754	729	432	453	–340	–404	5 458	5 526
Rörelsemarginal (EBIT)	17,0%	16,4%	19,5%	20,1%	11,6%	10,8%	15,3%	14,9%	14,4%	14,3%			16,3%	15,8%
Jämförelsestörande poster ⁶	–	–863	–	–77	–	–65	–	–149	–	–103	–	–	–	–1 257
Rörelseresultat (EBIT)	2 295	1 426	1 995	2 024	322	293	754	580	432	350	–340	–404	5 458	4 269
Finansnetto													–849	–770
Inkomstskatt													–1 240	–1 061
Årets resultat													3 368	2 438
Sysselsatt kapital	10 055	12 306	8 595	9 639	2 520	2 768	5 181	6 112	3 149	3 425	–879	–1 400	28 621	32 850
– varav goodwill	4 926	5 766	4 928	6 236	1 211	1 628	3 640	4 275	2 566	2 763	–	–	17 270	20 669
Avkastning på sysselsatt kapital exkl jämförelsestörande poster	21,9%	19,9%	22,7%	24,5%	13,8%	13,2%	14,7%	12,7%	13,7%	13,8%			18,4%	17,2%
Tillgångar	13 933	16 637	9 839	11 137	3 269	3 950	6 602	7 293	3 771	4 631	317	1 311	37 732	44 960
– varav andelar i intressebolag	32	31	2	2	5	5	–	–	–	–	–	–	39	38
Skulder	3 953	4 330	1 235	1 500	763	1 183	1 174	1 181	721	1 206	14 217	16 722	22 064	26 122
Rörelseresultat (EBIT)	2 295	1 426	1 995	2 024	322	293	754	580	432	350	–340	–404	5 458	4 269
Omstruktureringskostnader	–	786	–	77	–	65	–	149	–	103	–	–	–	1 180
Avskrivningar	433	455	218	205	69	80	138	136	38	37	12	8	909	921
Investeringar i anläggningstillgångar	–524	–403	–187	–235	–84	–107	–197	–152	–36	–37	–22	–29	–1 050	–962
Försäljning av anläggningstillgångar	173	75	45	20	27	9	33	23	22	5	–	–	299	133
Förändring av rörelsekapitalet	–111	82	140	5	–40	120	–29	–64	41	–60	–27	–88	–25	–5
Kassaflöde⁵	2 267	2 421	2 211	2 097	294	460	699	672	497	399			5 591	5 536
Ej kassaflödespåverkande poster											–49	–49	–49	–49
Erlagd och erhållen ränta											–734	–718	–734	–718
Operativt kassaflöde⁵													4 808	4 769
Investeringar i dotterbolag	–275	–762	–319	–420	–357	–331	–304	–114	–102	–204	–	–	–1 358	–1 831
Medelantal anställda	12 493	11 903	9 428	8 573	5 445	7 065	2 650	2 811	2 137	2 260	113	111	32 267	32 723

¹ Europa, Mellanöstern och Afrika.

² Nord- och Sydamerika.

³ Asien, Australien och Nya Zeeland.

⁴ ASSA ABLOY Hospitality och HID Global.

⁵ Exklusive strukturbetalningar.

⁶ Jämförelsestörande poster består av omstruktureringskostnader och engångskostnader. Engångskostnader avser EMEA och uppgår till 77 MSEK.

- Sysselsatt kapital uppgick till 32 850 MSEK (28 621).
- Nettoskulden uppgick till 14 013 MSEK (12 953).
- Nettoskuld/eget kapital uppgick till 0,74 (0,83).

MSEK	2007	2008
Sysselsatt kapital	28 621	32 850
– varav goodwill	17 270	20 669
Nettoskuld	12 953	14 013
Eget kapital	15 668	18 838
– varav minoritetsintresse	201	163

Sysselsatt kapital

Det sysselsatta kapitalet i koncernen, beräknat som totala tillgångar reducerat med räntebärande tillgångar och icke räntebärande skulder inklusive uppskjuten skatteskuld, uppgick till 32 850 MSEK (28 621). Avkastningen på sysselsatt kapital exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 17,2 procent (18,4).

Immateriella tillgångar uppgick till 22 662 MSEK (18 708). Förändringen förklaras av valutaeffekter samt genomförda förvärv. Under året har goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd livslängd tillkommit med cirka 1 460 MSEK. En värderingsmodell, baserad på diskonterade framtida kassaflöden, används för att utvärdera eventuella nedskrivningsbehov av goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd livslängd. Ingen nedskrivning har gjorts under året.

Materiella anläggningstillgångar uppgick till 5 952 MSEK (5 345). Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar reducerat med försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till 829 MSEK (751). Planenliga avskrivningar uppgick till 921 MSEK (909).

Kundfordringar uppgick till 6 372 MSEK (5 537) och varulagret uppgick till 5 383 MSEK (4 399). Genomsnittlig kreditdittid för kundfordringar uppgick till 52 dagar (54). Varulagrets genomloppstid uppgick till 105 dagar (104). Ett systematiskt arbete pågår inom koncernen för att öka kapital-effektiviteten.

Nettoskuldsättning

Nettoskuldsättningen uppgick till 14 013 MSEK (12 953) varav 1 182 MSEK (1 156) utgjordes av pensionsförpliktelser. Nettoskulden har ökat genom förvärv, valutaeffekter och utdelning till aktieägarna samt reducerats av det starka operativa kassaflödet.

Extern finansiering

Koncernens långfristiga lånefinansiering utgörs huvudsakligen av Private Placement-program i USA uppgående till 630 MUSD (630), Incentiveprogram om 138 MEUR (238) samt av en treårig bankfinansiering uppgående till 1 000 MSEK (0).

Koncernens kortfristiga lånefinansiering utgörs huvudsakligen av Commercial paper-program om maximalt 1 000 MUSD (1 000) respektive 5 000 MSEK (5 000). Vid årsskiftet utnyttjades Commercial paper-programmen med 3 215 MSEK (4 166). Därutöver finns väsentliga kreditlöften främst i form av ett Multi-Currency-Revolving-Credit-avtal (MCRF) på maximalt 1 100 MEUR (1 100), vilket vid årsskiftet inte utnyttjades alls.

Räntetäckningsgraden, beräknad som resultat före skatt ökat med räntenetto dividerat med räntenetto uppgick till 5,7 (7,4). Räntebindningen har i stort sett varit oförändrad under året, med genomsnittliga löptider uppgående till 23 månader (25) vid årsskiftet.

Likvida medel uppgick till 1 931 MSEK (1 338). De likvida medlen är placerade i banker med hög kreditvärdighet.

Vissa av ASSA ABLOYs större finansieringsavtal innehåller en sedvanlig så kallad "Change of Control"-klausul. Klausulen innebär att långivarna äger rätt att, under vissa förutsättningar påkalla omförhandlingar av villkoren eller säga upp avtalen om kontrollen över bolaget förändras.

Eget kapital

Koncernens eget kapital uppgick vid årets slut till 18 838 MSEK (15 668). Avkastningen på eget kapital uppgick till 12,8 procent (21,0). Soliditeten uppgick till 41,9 procent (41,5). Skuldsättningsgraden, beräknad som nettoskuld-sättning dividerad med eget kapital, uppgick till 0,74 (0,83).

Koncernens balansräkning

MSEK	Not	2007	2008
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	14	18 708	22 662
Materiella anläggningstillgångar	15	5 345	5 952
Andelar i intressebolag	17	39	38
Övriga finansiella anläggningstillgångar	19	170	317
Uppskjutna skattefordringar	18	881	757
Summa anläggningstillgångar		25 143	29 726
Omsättningstillgångar			
Varulager	20	4 399	5 383
Kundfordringar	21	5 537	6 372
Aktuella skattefordringar		404	249
Övriga kortfristiga fordringar		449	479
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		368	485
Derivatinstrument	22	94	277
Kortfristiga placeringar	22	–	58
Likvida medel	22	1 338	1 931
Summa omsättningstillgångar		12 589	15 234
SUMMA TILLGÅNGAR		37 732	44 960
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Moderbolagets aktieägare</i>			
Aktiekapital	24	366	366
Övrigt tillskjutet kapital		8 887	8 887
Reserver	25	–540	1 572
Balanserade vinstmedel		6 754	7 850
		15 467	18 675
Minoritetsintresse		201	163
Summa eget kapital		15 668	18 838
Långfristiga skulder			
Långfristiga lån	22	5 805	6 248
Konvertibelt förlagslån	22	2 245	1 518
Uppskjutna skatteskulder	18	119	56
Pensionsavsättningar	26	1 156	1 182
Övriga långfristiga avsättningar	27	774	1 453
Övriga långfristiga skulder		122	151
Summa långfristiga skulder		10 221	10 608
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga lån	22	5 258	6 400
Konvertibelt förlagslån	22	–	1 096
Derivatinstrument	22	26	92
Leverantörsskulder		2 503	2 909
Aktuella skatteskulder		249	377
Kortfristiga avsättningar	27	566	787
Övriga kortfristiga skulder	28	624	729
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	2 617	3 124
Summa kortfristiga skulder		11 843	15 514
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		37 732	44 960

- Operativt kassaflöde uppgick till 4 769 MSEK (4 808).
- Nettoinvesteringarna uppgick till 829 MSEK (751).

Operativt kassaflöde

MSEK	2007	2008
Rörelseresultat (EBIT)	5 458	4 269
Omstruktureringskostnader	–	1 180
Avskrivningar	909	921
Rörelsens nettoinvesteringar	–751	–829
Förändring av rörelsekapital	–25	–5
Erlagd och erhållen ränta	–734	–718
Ej kassaflödespåverkande poster	–49	–49
Operativt kassaflöde¹	4 808	4 769
Operativt kassaflöde / Resultat före skatt	1,04	1,02 ²

¹ Exklusive omstruktureringsbetalningar.

² Exklusive omstruktureringskostnader.

Koncernens operativa kassaflöde uppgick till 4 769 MSEK (4 808) vilket motsvarar 102 procent (104) av resultat före skatt exklusive omstruktureringskostnader. Moderbolagets kassaflöde uppgick till 1 MSEK (–1).

Rörelsens nettoinvesteringar

Direkta nettoinvesteringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till 829 MSEK (751), vilket motsvarar 90 procent (83) av avskrivningarna på materiella och immateriella anläggningstillgångar. Den låga nettoinvesteringsnivån förklaras främst av koncernens långsiktiga arbete med att optimera investeringar och att rationalisera produktionsstrukturen.

Förändring av rörelsekapitalet

MSEK	2007	2008
Varulager	–148	–144
Kundfordringar	–256	38
Leverantörsskulder	219	–59
Övrigt rörelsekapital	160	160
Förändring i rörelsekapital	–25	–5

Varulagrets genomloppstid uppgick vid årets slut till 105 dagar (104). Kapitalbindning i varulager har ökat något under året vilket belastar kassaflödet med –144 MSEK (–148). Den minskade kapitalbindningen i kundfordringar är delvis hänförlig till den svagare försäljningen mot slutet av året.

Brygga mellan kassaflöde från löpande verksamhet och operativt kassaflöde

MSEK	2007	2008
Kassaflöde från löpande verksamhet	3 871	4 369
Omstruktureringsbetalningar	424	485
Rörelsens nettoinvesteringar	–751	–829
Återläggning av betald skatt	1 264	742
Operativt kassaflöde	4 808	4 769

Investeringar i dotterbolag

Total köpeskilling för årets investeringar i dotterbolag uppgick till 2 030 MSEK (1 675). Förvärvad kassa uppgick till 58 MSEK (100).

Nettoskuldens förändring

Nettoskulden har främst påverkats av det starka operativa kassaflödet, utdelning till aktieägarna, förvärv samt valuta-effekter.

MSEK	2007	2008
Nettoskuld vid årets början	13 560	12 953
Operativt kassaflöde	–4 808	–4 769
Strukturbetalningar	424	485
Betald skatt	1 264	742
Förvärv	1 376	1 819
Utdelning	1 189	1 317
Omräkningsdifferens	–52	1 466
Nettoskuld vid årets slut	12 953	14 013

MSEK	Not	2007	2008
LÖPANDE VERKSAMHET			
Rörelseresultat		5 458	4 269
Avskrivningar	8	909	921
Återläggning av omstruktureringsskostnader		–	1 180
Omstruktureringsbetalningar		–424	–485
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	32	–49	–49
Kassaflöde före räntor och skatt		5 894	5 836
Erlagd ränta		–764	–732
Erhållen ränta		30	14
Betald inkomstskatt		–1 264	–742
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		3 896	4 376
Förändring av rörelsekapitalet	32	–25	–5
Kassaflöde från löpande verksamhet		3 871	4 369
INVESTERINGSVERKSAMHET			
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar	14, 15, 32	–1 050	–962
Försäljningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	14, 15, 32	299	133
Investeringar i dotterbolag	32	–1 358	–1 831
Övriga investeringar	32	–18	12
Kassaflöde från investeringsverksamhet		–2 127	–2 648
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Utdelning		–1 189	–1 317
Upptagna långfristiga lån		924	1 000
Amortering av långfristiga lån		–926	–
Övriga upptagna lån och amorteringar netto		–377	–994
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		–1 568	–1 311
ÅRETS KASSAFLÖDE		176	410
LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		1 154	1 338
Årets kassaflöde		176	410
Omräkningsdifferens i likvida medel		8	183
Likvida medel vid årets slut	22	1 338	1 931

Förändringar i koncernens eget kapital

MSEK	Not	Moderbolagets aktieägare					Totalt
		Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel	Minoritets-intresse	
Ingående balans 2007-01-01	24	366	8 887	-253	4 585	60	13 645
Årets omräkningsdifferens				-287		-4	-291
Värdoförändringar finansiella instrument	25			0			0
<i>Intäkter/kostnader redovisade direkt mot eget kapital</i>				-287		-4	-291
Årets resultat enligt resultaträkningen					3 358	10	3 368
Summa intäkter och kostnader				-287	3 358	6	3 077
Utdelning avseende 2006	24				-1 189		-1 189
Förvärv						135	135
Utgående balans 2007-12-31	24	366	8 887	-540	6 754	201	15 668
Ingående balans 2008-01-01	24	366	8 887	-540	6 754	201	15 668
Årets omräkningsdifferens				2 112		19	2 131
Värdoförändringar finansiella instrument	25			0			0
<i>Intäkter/kostnader redovisade direkt mot eget kapital</i>				2 112		19	2 131
Årets resultat enligt resultaträkningen					2 413	25	2 438
Summa intäkter och kostnader				2 112	2 413	44	4 569
Utdelning avseende 2007	24				-1 317		-1 317
Förvärv						-82	-82
Utgående balans 2008-12-31	24	366	8 887	1 572	7 850	163	18 838

ASSA ABLOY is the global leader in door opening solutions, dedicated to satisfying end-user needs for security, safety and convenience.

Moderbolagets resultaträkning

MSEK	Not	2007	2008
Administrationskostnader	3, 6, 8, 9	-660	-554
Forsknings- och utvecklingskostnader	6, 8, 9	-221	-229
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	4	1 641	1 775
Rörelseresultat	9, 33	760	992
Finansiella intäkter	10	2 294	1 443
Finansiella kostnader	9, 11	-703	-846
Resultat före skatt		2 351	1 589
Inkomstskatt	12	-197	-435
Årets resultat		2 154	1 154

Moderbolagets balansräkning

MSEK	Not	2007	2008
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	14	692	506
Materiella anläggningstillgångar	15	6	4
Aktier i dotterbolag	16	13 266	16 061
Fordringar hos dotterbolag		2 374	2 624
Övriga finansiella anläggningstillgångar	19	101	79
Summa anläggningstillgångar		16 439	19 274
Omsättningstillgångar			
Fordringar hos dotterbolag		14 837	15 268
Övriga kortfristiga fordringar		13	36
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		31	24
Likvida medel		0	1
Summa omsättningstillgångar		14 881	15 329
SUMMA TILLGÅNGAR		31 320	34 603
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital	23		
Aktiekapital	24	366	366
Reservfond		8 905	8 905
Fond för verkligt värde		142	408
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		3 186	2 943
Årets resultat		2 154	1 154
Summa eget kapital		14 753	13 776
Avsättningar			
Övriga avsättningar	27	91	58
Summa avsättningar		91	58
Långfristiga skulder			
Långfristiga lån	22	1 500	1 000
Konvertibelt förlagslån	22	2 245	1 517
Långfristiga skulder till dotterbolag		2 374	2 624
Övriga långfristiga skulder		335	4
Summa långfristiga skulder		6 454	5 145
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga lån	22	622	2 224
Konvertibelt förlagslån	22	-	1 096
Leverantörsskulder		28	18
Kortfristiga skulder till dotterbolag		9 260	12 123
Aktuella skatteskulder		1	31
Övriga kortfristiga skulder		7	16
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	104	116
Summa kortfristiga skulder		10 022	15 624
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		31 320	34 603
Ställda säkerheter	34	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	30	9 939	8 501

**Moderbolagets
kassaflödesanalys**

MSEK	Not	2007	2008
LÖPANDE VERKSAMHET			
Rörelseresultat		760	992
Avskrivningar	8	212	188
Kassaflöde före räntor och skatt		972	1 180
Erlagd och erhållen ränta		170	160
Erhållen utdelning		1 489	555
Erlagd och erhållen inkomstskatt		3	20
Kassaflöde före förändring av rörelsekapital		2 634	1 915
Förändring av rörelsekapital		-987	-819
Kassaflöde från löpande verksamhet		1 647	1 096
INVESTERINGSVERKSAMHET			
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar		-496	0
Försäljningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		1	0
Investeringar i dotterbolag		-676	-1 560
Övriga investeringar		20	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-1 151	-1 560
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Utdelning		-1 189	-1 317
Upptagna lån och amortering av lån netto		692	1 782
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-497	465
ÅRETS KASSAFLÖDE		-1	1
LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		1	0
Årets kassaflöde		-1	1
Likvida medel vid årets slut		0	1

**Moderbolagets
förändringar i eget kapital**

MSEK	Not	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital	
		Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för verk- ligt värde	Balanserade vinstmedel	Totalt
Ingående balans 2007-01-01		366	8 905	43	4 927	14 241
Värdetförändringar, finansiella instrument				99		99
Lämnade/erhållna koncernbidrag					-766	-766
Skatteeffekt koncernbidrag					214	214
Årets resultat enligt resultaträkningen					2 154	2 154
<i>Summa intäkter och kostnader</i>				99	1 602	1 701
Utdelning avseende 2006	24				-1 189	-1 189
Utgående balans 2007-12-31	24	366	8 905	142	5 340	14 753
Ingående balans 2008-01-01		366	8 905	142	5 340	14 753
Värdetförändringar, finansiella instrument				266		266
Lämnade/erhållna koncernbidrag					-1 500	-1 500
Skatteeffekt koncernbidrag					420	420
Årets resultat enligt resultaträkningen					1 154	1 154
<i>Summa intäkter och kostnader</i>				266	74	340
Utdelning avseende 2007	24				-1 317	-1 317
Utgående balans 2008-12-31	24	366	8 905	408	4 097	13 776

Not 1 Väsentliga redovisnings- och värderingsprinciper

Koncernen

ASSA ABLOY tillämpar International Financial Reporting Standards (IFRS) sådana de antagits av Europeiska Unionen (EU) samt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering RFR 1.1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner. Redovisningsprinciperna baseras på de per 2008-12-31 antagna IFRS och har tillämpats på alla presenterade år, om inte annat anges. I det följande presenteras de viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats vid upprättandet av de finansiella rapporterna, vilka utgörs av den information som lämnas på sidorna 38–84.

Grund för rapporternas upprättande

ASSA ABLOYs koncernredovisning har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder, IFRS, såsom de antagits av EU. Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden förutom vad beträffar finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning samt finansiella tillgångar och skulder (inklusive derivatinstrument) värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Upprättandet av finansiella rapporter kräver att kvalificerade uppskattningar och bedömningar görs för redovisningsändamål. Dessutom gör ledningen bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper. Uppskattningar och bedömningar kan påverka såväl resultaträkning och balansräkning som tilläggsinformation som lämnas i de finansiella rapporterna. Således kan förändringar i uppskattningar och bedömningar leda till ändringar i den finansiella rapporteringen.

Uppskattningar och bedömningar spelar en viktig roll bland annat vid värderingen av poster såsom identifierbara tillgångar och skulder vid förvärv liksom vid nedskrivningsprövning av goodwill och andra tillgångar, vid fastställandet av aktuariella antaganden för beräkning av ersättningar till anställda, andra avsättningar samt vid värdering av uppskjutna skatter. Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på såväl historisk erfarenhet som rimliga förväntningar på framtiden.

För koncernen bedöms de uppskattningar och bedömningar som görs i samband med nedskrivningsprövning på goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod vara av mest väsentlig betydelse för koncernredovisningen. Koncernen prövar årligen om det föreligger nedskrivningsbehov på redovisade värden. Återvinningsvärden på kassagenererande enheter fastställs genom beräkning av nyttjandevärden. Beräkningarna baseras på vissa antaganden om framtiden vilka för koncernen är förenade med risk för materiella justeringar i redovisade värden under det kommande räkenskapsåret. Väsentliga antaganden och effekter av rimliga förändringar av dessa framgår av not 14.

Nya och ändrade IFRS som ej trätt i kraft

Följande IFRS och ändringar till befintliga IFRS har publicerats men ännu ej trätt i kraft och har inte tillämpats vid upprättandet av de finansiella rapporterna.

- IAS 1 Utformning av finansiella rapporter (ändring), gäller från den 1 januari 2009.
- IAS 23 Lånekostnader (ändring), gäller från den 1 januari 2009.
- IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter (ändring), gäller från den 1 juli 2009, föremål för EUs godkännande process.
- IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar (ändring), gäller från den 1 januari 2009.

- IFRS 3 Rörelseförvärv (ändring), gäller från den 1 juli 2009, föremål för EUs godkännande process.
- IFRS 8 Rörelsesegment, gäller från den 1 januari 2009.
- IAS 32, Finansiella instrument, klassificering (ändring), gäller från 1 januari 2009.
- IAS 39, Finansiella instrument, redovisning och värdering (ändring), gäller från 1 juli 2009, föremål för EUs godkännande process.
- IFRIC 13, Kundlojalitetsprogram, gäller från 1 juli 2008.
- IFRIC 15, "Agreements for construction of real estates", gäller från 1 januari 2009, föremål för EUs godkännande process.
- IFRIC 16, "Hedges of a net investment in a foreign operation", gäller från 1 oktober 2008, föremål för EUs godkännande process.
- IFRIC 17, "Distributions of Non-cash Assets to Owners", gäller från 1 juli 2009, föremål för EUs godkännande process.
- IFRIC 18, "Transfers of Asset from Customers", gäller från 1 juli 2009, föremål för EUs godkännande process.

Ledningen analyserar vilken inverkan de nya och ändrade IFRS kommer att få på de finansiella rapporterna. Ändringarna i IAS 1, IAS 27, IFRS 3 samt den nya IFRS 8 är de som huvudsakligen bedöms relevanta för koncernen och kommer således att leda till vissa förändringar i de finansiella rapporterna. Samtliga ändringar sker med tillämpning framåt och kommer således inte att påverka rapporter som upprättats före respektive ikraftträdande. Ändringarna i IAS 1 kommer framför allt att innebära förändringar i uppställningsformerna och benämningarna av de finansiella rapporterna. Ändringarna i IAS 27 påverkar redovisningen av minoritetsintressen i framtida transaktioner. IFRS 3 kommer att påverka redovisningen av framtida förvärv med avseende på redovisningen av transaktionskostnader, villkorade köpeskillingar och successiva förvärv. IFRS 8 kommer inte att påverka segmentsindelningen utan endast presentationen av segmenten. I övrigt bedöms för närvarande ingen av de ovan nämnda nya och ändrade IFRS komma att ha en väsentlig inverkan på koncernredovisningen.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar ASSA ABLOY AB (moderbolaget) och bolag i vilka moderbolaget vid periodens slut, direkt eller indirekt, innehar mer än 50 procent av röstvärdet samt bolag över vilka moderbolaget på annat sätt har ett bestämmande inflytande, till exempel genom rätten att utforma finansiella och operativa strategier. Under året förvärvade bolag ingår i koncernredovisningen med värden från och med tidpunkten då bestämmande inflytande uppkommit. Under året sålda bolag ingår i koncernredovisningen fram till den tidpunkt då bestämmande inflytande upphört.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att anskaffningsvärdet på aktier i dotterföretag eliminerats mot deras egna kapital vid förvärvstillfället. Det egna kapitalet i dotterföretagen bestäms därvid utifrån en marknadsmässig värdering av tillgångar, skulder och ansvarsförbindelser vid förvärvstidpunkten. I koncernens egna kapital inkluderas således endast den del av det egna kapitalet i dotterföretagen som uppkommit efter förvärvstidpunkten. En positiv skillnad mellan anskaffningsvärdet på aktier i dotterföretag och verkligt värde på koncernens andel av förvärvade nettotillgångar redovisas som goodwill. En eventuell negativ skillnad, negativ goodwill, intäktsförs omedelbart efter fastställande.

Not 1 forts.

Koncerninterna transaktioner och balansposter samt orealiserade vinster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras i koncernredovisningen.

Minoritetsintressen

Minoritetsintressen baseras på dotterföretagens bokslut med beaktande av verkligtvärdejusteringar enligt upprättad förvärvsanalys. Minoritetens andel i dotterföretags resultat redovisas i resultaträkningen, där nettoresultatet fördelas på moderbolagets aktieägare samt minoritetsintressen. Minoritetens andel i dotterföretags eget kapital redovisas separat inom koncernens eget kapital. Transaktioner med minoritetsaktieägare redovisas som transaktioner med tredje part.

Intresseföretag

Som intresseföretag betraktas bolag som inte är dotterföretag och över vilka koncernen har ett betydande (men inte bestämmande) inflytande. Vanligtvis avses företag där innehavet omfattar mellan 20 och 50 procent av rösterna.

Andelar i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. I koncernens balansräkning redovisas innehaven av intresseföretag till anskaffningsvärde och det redovisade värdet justeras för andelen i intresseföretagens resultat efter förvärvstillfället. Utdelningar från intresseföretag redovisas som en reduktion av innehavens redovisade värde. Andelen i intresseföretagens resultat redovisas inom rörelseresultatet i koncernresultaträkningen då innehaven är rörelsebetingade.

Segmentrapportering

Koncernens verksamhet är organisatoriskt uppdelat i fem divisioner. Tre divisioner baseras på produkter som säljs på lokala marknader inom respektive division: EMEA, Americas och Asia Pacific. Global Technologies och Entrance Systems utgörs av produkter som säljs på den globala marknaden. Divisionerna speglar en indelning av koncernens verksamhet utifrån väsentliga risker och ekonomiska fördelar. Divisionerna utgör den operationella strukturen för intern kontroll och rapportering samt utgör koncernens segment för extern finansiell rapportering. Sekundärt segment finns inte.

Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta motsvarar lokal valuta i respektive land där koncernbolagen bedriver verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till funktionell valuta genom tillämpning av de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppstår vid betalning av transaktioner i utländsk valuta, liksom vid omräkning av monetära balansposter i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas normalt i resultaträkningen. Undantag utgör transaktioner relaterade till kvalificerade säkringar av kassaflöden som redovisas i eget kapital. Fordringar och skulder värderas till balansdagens kurs.

Vid omräkning av utländska dotterföretags bokslut, som upprättats i funktionell valuta som avviker från koncernens rapportvaluta, omräknas alla balansposter utom nettoresultatet till balansdagens kurs och nettoresultatet omräknas till genomsnittskurs. Resultaträkningen omräknas till genomsnittskurs för perioden. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av utländska dotterföretag redovisas i omräkningsreserven i eget kapital.

Kurserna, i förhållande till koncernens rapporteringsvaluta (SEK), på de i koncernen ingående valutorna i vägda genomsnitt respektive per balansdagen framgår av följande tabell.

Land	Valuta	Genomsnittskurs		Slutkurs	
		2007	2008	2007	2008
Argentina	ARS	2,16	2,08	2,04	2,25
Australien	AUD	5,65	5,55	5,64	5,38
Brasilien	BRL	3,46	3,62	3,59	3,26
Kanada	CAD	6,29	6,20	6,54	6,30
Schweiz	CHF	5,63	6,11	5,68	7,37
Chile	CLP	0,013	0,012	0,013	0,012
Kina	CNY	0,89	0,94	0,88	1,14
Tjeckien	CZK	0,33	0,38	0,35	0,41
Danmark	DKK	1,24	1,29	1,26	1,47
Estland	EEK	0,59	0,62	0,60	0,70
Euroland	EUR	9,24	9,65	9,42	10,96
Storbritannien	GBP	13,48	12,11	12,79	11,27
Hongkong	HKD	0,86	0,85	0,82	1,00
Ungern	HUF	0,037	0,039	0,037	0,041
Israel	ILS	1,65	1,83	1,66	2,02
Kenya	KES	0,100	0,095	0,101	0,099
Korea	KRW	0,0073	0,0060	0,0068	0,0062
Litauen	LTL	2,68	2,80	2,73	3,17
Mexiko	MXN	0,62	0,59	0,59	0,57
Malaysia	MYR	1,96	1,98	1,94	2,22
Norge	NOK	1,15	1,17	1,18	1,11
Nya Zeeland	NZD	4,97	4,66	4,97	4,53
Polen	PLN	2,45	2,74	2,62	2,64
Ryssland	RUB	0,26	0,26	0,26	0,26
Singapore	SGD	4,48	4,65	4,45	5,39
Slovenien	SIT	0,039	0,039	0,038	0,038
Slovakien	SKK	0,27	0,31	0,28	0,36
Thailand	THB	0,20	0,20	0,19	0,22
USA	USD	6,74	6,59	6,40	7,78
Sydafrika	ZAR	0,96	0,81	0,94	0,82

Intäkter

Intäkter omfattar det verkliga värdet av sålda varor exklusive mervärdesskatt och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning. Koncernens försäljningsintäkter utgörs huvudsakligen av produktförsäljning. Service relaterad till sålda produkter utgör en mycket begränsad del av intäkterna. Intäktsredovisning vid försäljning av koncernens produkter görs när alla väsentliga risker och fördelar förknippade med ägandet har överförts till köparen i enlighet med gällande försäljningsvillkor, normalt vid leverans. Om produkten kräver installation hos kund sker intäktsredovisning när installationen slutförts. Intäkter från servicekontrakt intäktsförs löpande över kontraktstiden. I den mån det förekommer längre installationer tillämpas successiv vinstavräkning.

Internförsäljning

Transaktioner mellan koncernbolag sker på affärsmässiga grunder och därmed till marknadspriser. Koncernintern försäljning elimineras ur koncernresultaträkningen och resultat som uppkommer vid försäljning mellan koncernbolag har eliminerats i sin helhet.

Statliga bidrag

Ekonomiska bidrag och stöd från stater, myndigheter eller liknande redovisas när det föreligger rimlig säkerhet att företaget kommer att uppfylla villkor förknippade med bidragen samt att bidrag kommer att erhållas. Bidrag relaterade till tillgångar redovisas genom att bidraget reducerar tillgångens redovisade värde.

Forskning och utveckling

Utgifter för forskning kostnadsförs när de uppkommer. Utgifter för utvecklingsarbeten redovisas i balansräkningen i den omfattning som dessa utgifter förväntas generera framtida ekonomiska fördelar för koncernen samt under förutsättning att de ekonomiska fördelarna kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Not 1 forts.

Aktiverade utgifter för utvecklingsarbeten avskrivs över bedömd nyttjandeperiod. Sådana immateriella tillgångar som ännu ej tagits i bruk prövas årligen för nedskrivning. Utgifter för vidareutveckling av befintliga produkter kostnadsförs när de uppkommer.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar resultatet i den period till vilken de hänförs.

Inkomstskatter

Redovisningen av skatt i resultaträkningen innefattar all skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt samt förändringar i uppskjuten skatt. Dessa skatter har beräknats till nominella belopp enligt varje lands skatteregler och enligt de skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas. För poster som redovisas i resultaträkningen redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen. Avseende poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas även eventuell skatteeffekt mot eget kapital. Vid redovisning av uppskjuten skatt tillämpas balansräkningsmetoden vilket innebär att uppskjuten skatt redovisas för alla temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänförs till investeringar i dotterföretag redovisas inte i ASSA ABLOYs koncernredovisning då moderbolaget kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig tid. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när uppskjutna skatter avser samma skattemyndighet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa- och banktillgodohavanden samt kortfristiga finansiella placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

Goodwill och förvärvsrelaterade immateriella tillgångar

Goodwill representerar den positiva skillnaden mellan förvärvskostnad och verkligt värde av koncernens andel av det förvärvade företagets identifierbara nettotillgångar på förvärvsdagen och redovisas till anskaffningskostnad reducerad med ackumulerade nedskrivningar. Goodwill allokteras till kassagenererande enheter (KGE) och testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov. Nedskrivningsprövning genomförs på kassagenererande enheter och sker systematiskt på årlig basis med hjälp av en värderingsmodell baserad på diskonterade framtida kassaflöden. Uppskjutna skattefordringar baserade på lokala skattesatser redovisas avseende skattemässigt avdragsgill goodwill (med motsvarande reduktion av goodwillvärdet). Sådana uppskjutna skattefordringar kostnadsförs i takt med att avdragsrätten utnyttjas. Övriga förvärvsrelaterade immateriella tillgångar utgörs huvudsakligen av olika typer av immateriella rättig-

heter såsom varumärken, teknologi och kundrelationer. Förvärvsrelaterade identifierbara immateriella rättigheter redovisas till verkligt värde på förvärvsdagen och därefter till anskaffningsvärdet reducerat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över uppskattad nyttjandeperiod. Förvärvsrelaterade immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod testas årligen för nedskrivningsbehov på samma sätt som goodwill.

Övriga immateriella tillgångar

En immateriell tillgång som inte är förvärvsrelaterad redovisas endast om det är troligt att de framtida ekonomiska fördelarna förknippade med tillgången kommer att tillfalla koncernen samt att anskaffningsvärdet kan mätas på ett tillförlitligt sätt. En sådan tillgång redovisas till anskaffningsvärde och skrivs av över bedömd nyttjandeperiod, vanligtvis 3–5 år. Redovisat värde utgörs av anskaffningsvärdet reducerat med ackumulerade av- och nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Tillkommande utgifter aktiveras då det är sannolikt att ekonomiska fördelar förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och anskaffningsvärdet kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Utgifter för reparation och underhåll kostnadsförs löpande. Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärde reducerat med beräknat restvärde. Inga avskrivningar görs på mark. För övriga tillgångar skrivs anskaffningsvärdet av över bedömd nyttjandeperiod vilket för koncernen ger följande genomsnittliga avskrivningsperioder:

- Kontorsbyggnader 50 år.
- Industribyggnader 25 år.
- Maskiner och andra tekniska anläggningar 7–10 år.
- Inventarier och verktyg 3–6 år.

Tillgångars restvärde och nyttjandeperiod prövas varje balansdag och justeras vid behov. Vinst/förlust vid avyttring av en materiell anläggningstillgång redovisas i resultaträkningen som övrig rörelseintäkt/-kostnad och utgörs av skillnaden mellan försäljningsintäkt och redovisat värde.

Leasing

Inom koncernen förekommer huvudsakligen operationell leasing. Leasingavgifterna kostnadsförs jämnt över avtalsperioden och redovisas inom rörelsens kostnader.

Nedskrivningar

Tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av utan prövas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångarna på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden så kallade kassagenererande enheter (KGE).

För tillgångar som skrivs av görs nedskrivningsprövning när händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart.

När ett nedskrivningsbehov fastställts görs nedskrivning med det belopp med vilket det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet.

Not 1 forts.

Varulager

Varulager värderas med tillämpning av först-in-först-ut-principen till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. I koncernredovisningen sker avdrag för internvinster som uppkommer vid leveranser mellan koncernföretag. Produkter i arbete och färdiga varor inkluderar såväl direkt nedlagda kostnader som skäligt pålägg för indirekta tillverkningskostnader.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden. Reservering sker när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att erhålla redovisade belopp. Årets förändring i reserverat belopp redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas initialt till verkligt värde. Löpande värdering av finansiella instrument beror på hur de klassificerats när de redovisats första gången, vilket i sin tur beror på syftet med förvärvet av instrumentet. Klassificeringen fastställs när ett instrument redovisas första gången. Finansiella instrument indelas i följande kategorier.

"Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen" omfattar finansiella tillgångar som innehas för handel och finansiella tillgångar som vid första redovisningen klassificerats att redovisas till verkligt värde via resultaträkningen samt derivat som inte ingår i någon säkringsrelation kvalificerad för säkringsredovisning. Resultat från förändringen i verkligt värde på finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer. Avseende redovisning av derivat i kvalificerade säkringsrelationer se avsnittet om säkringsredovisning.

"Lånefordringar och andra fordringar" är icke-derivata finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningsströmmar och som inte är föremål för handel på en aktiv marknad. Denna typ av fordringar uppkommer vanligen när koncernen erlägger kontanter till en motpart eller förser en kund med varor eller tjänster utan att ha för avsikt att omsätta denna fordran. Lånefordringar och andra fordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde baserat på diskontering med tillämpning av effektiv ränta. Kategorin omfattar långfristiga fordringar, kundfordringar, övriga kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar och likvida medel.

"Tillgångar som är tillgängliga för försäljning" inkluderar icke-derivata finansiella tillgångar som antingen klassificerats som tillgängliga för försäljning eller inte har klassificerats i någon av de andra kategorierna för finansiella tillgångar. Koncernen innehar inga tillgångar relaterade till denna kategori.

"Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde" är finansiella skulder som inte redovisas till verkligt värde över resultaträkningen och som inte ingår i en säkringsrelation kvalificerad för säkringsredovisning. Dessa skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde baserat på diskontering med tillämpning av effektiv ränta. Kategorin omfattar långfristiga och kortfristiga låneskulder som inte utgör säkrade poster, övriga långfristiga och kortfristiga skulder och leverantörskulder.

Förvärv respektive avyttring av finansiella instrument redovisas på affärsdagen, vilket motsvarar den tidpunkt då koncernen förpliktigt sig till köpet respektive försäljningen. Transaktionskostnader inkluderas initialt i verkligt värde för alla finansiella instrument utom för de som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Verkligt värde för noterade finansiella instrument baseras på köpkursen på balansdagen. För finansiella instrument på en icke aktiv marknad liksom onoterade värdepapper fastställs verkligt värde genom tillämpning av lämplig värderingsmetod såsom att använda tillgänglig information om aktuella tredjepartstransaktioner, jämförelse med likvärdiga instrument och analys av diskonterade kassaflöden.

Gränsdragningen mellan redovisningen av korta och långa balansposter tillämpas konsekvent för alla finansiella instrument. När reglering eller avyttring förväntas ske mer än 12 månader efter balansdagen redovisas en finansiell tillgång som anläggningstillgång. Finansiella tillgångar som förväntas regleras eller avyttras inom 12 månader efter balansdagen klassificeras således som omsättningstillgångar.

Finansiella skulder som förfaller senare än 12 månader efter balansdagen redovisas som långfristiga skulder och de som förfaller till betalning inom 12 månader efter balansdagen redovisas som kortfristiga skulder.

En finansiell tillgång tas bort ur redovisningen när rätten att erhålla kassaflöden från tillgången löper ut eller överförs till annan part genom att alla risker och förmåner förknippade med tillgången har överförts till den andra parten. En finansiell skuld tas bort ur redovisningen när åtagandet uppfyllts, upphävs eller löpt ut.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning tillämpas endast på transaktioner som avser att säkra en specifik risk och som kvalificerar för säkringsredovisning. Koncernen innehar ett begränsat antal finansiella instrument som kvalificerar för säkringsredovisning. Då transaktionen ingås, dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen.

En finansiell skuld utgör en säkrad post då den ingår i en säkringsrelation som kvalificerar för säkringsredovisning och således effektivt säkras av ett derivat som utgör säkringsinstrument. Såväl skulden (den säkrade posten) som derivatet (säkringsinstrumentet) värderas löpande till verkligt värde. Vid beräkning av verkligt värde förändringar beaktas endast allmänna förändringar i marknadsräntorna och ej rörelser i kreditspreaden för det enskilda bolaget.

Förändringar i verkligt värde från såväl den säkrade posten som säkringsinstrumentet redovisas löpande i resultaträkningen (finansiella poster). Upplysning om verkligt värde för olika derivatinstrument som används för säkringssyften återfinns i not 22.

Resultat från omvärdering av ett säkringsinstrument som ingår i en säkringsrelation som kvalificerar för säkringsredovisning av kassaflöde redovisas i eget kapital i den period det uppkommer och förs till resultaträkningen i den period då det säkrade kassaflödet redovisas. Ineffektiv del av resultatet redovisas i resultaträkningen i den period det uppkommer.

Avsättningar

En avsättning redovisas när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som en följd av inträffade händelser och att det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar redovisas till ett värde motsvarande det utflöde av resurser som sannolikt kommer att krävas för att reglera åtagandet. Avsatta belopp diskonteras till nuvärde i de fall tidsvärdet bedöms materiellt.

Not 1 forts.

Ersättningar till anställda

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Omfattande förmånsbestämda planer finns framför allt i USA, Storbritannien och Tyskland. I huvudsakligen USA tillhandahålls även sjukförmåner efter avslutad anställning som redovisas på samma sätt som förmånsbestämda pensionsplaner. Beräkningar relaterade till de förmånsbestämda planerna i koncernen utförs av oberoende aktuarier och baseras på ett antal aktuariella antaganden om till exempel diskonteringsränta, framtida inflation och löneökningar. Åtagandena värderas per balansdagen till diskonterat värde. För fonderade planer minskas åtagandet med det verkliga värdet på förvaltningstillgångarna. Oredovisade aktuariella vinster och förluster, överstigande det högsta av 10 procent av antingen nuvärdet av åtagandet eller det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar ("korridoren"), fördelas över förväntad genomsnittlig återstående anställningstid. Pensionskostnaden för förmånsbestämda planer fördelas över den anställdes yrkesverksamma tid. Den del av räntekomponenten i pensionskostnaden som avser underskottet i pensionsplaner redovisas som finansiell kostnad. Koncernens utbetalningar avseende avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som kostnad i den period till vilken de hänförs utifrån den anställdes utförda tjänster. Svenska koncernbolag tillämpar UFR 4 vilket innebär att särskild löneskatt beräknas på skillnaden mellan pensionskostnad fastställd enligt IAS 19 och pensionskostnad fastställd enligt de regler som tillämpas i juridisk person.

Aktiebaserade incitamentsprogram

Befintliga aktiebaserade incitamentsprogram har utgivits till marknadsvärde och innebär därför ingen personalkostnad för koncernen.

Utdelning

Utdelning redovisas som skuld efter det att bolagsstämman godkänt utdelningen.

Moderbolaget

Koncernens moderbolag, ASSA ABLOY AB, bedriver koncernledning och tillhandahåller koncerngemensamma funktioner. Moderbolagets intäkter utgörs av koncerninterna franchiseintäkter och royaltyintäkter. De väsentliga balansposterna utgörs av aktier i dotterföretag, koncerninterna fordringar och skulder samt extern upplåning. Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Rådet för finansiell rapportering RFR 2.1 Redovisning för juridiska personer. RFR 2.1 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS.

Intäkter

Moderbolagets intäkter utgörs av koncerninterna franchiseintäkter och royaltyintäkter. I resultaträkningen redovisas dessa intäkter som övriga rörelseintäkter för att tydliggöra att moderbolaget inte har någon produktförsäljning som övriga externt verksamhetsdrivande koncernföretag.

Pensionsförpliktelser

Moderbolagets pensionsförpliktelser redovisas i enlighet med FAR SRS RedR 4. Pensionsförpliktelserna täcks genom att försäkring tecknas hos försäkringsbolag.

Utdelningar

Utdelningsintäkt redovisas när rätten att erhålla betalning bedöms som säker.

Forsknings- och utvecklingskostnader

Forsknings- och utvecklingskostnader kostnadsförs när de uppkommer.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar består av patenterad teknologi och andra immateriella rättigheter. Immateriella tillgångar skrivs av över 5 år.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda materiella anläggningstillgångar i moderbolaget redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar på samma sätt som för koncernen. Samtliga leasingavtal i moderbolaget utgörs av och redovisas enligt reglerna för operationell leasing.

Aktier i dotterbolag

Aktier i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar.

Finansiella instrument

Derivatinstrument redovisas till verkligt värde. Värdeförändringen på derivatinstrument redovisas i resultaträkningen med undantag av valutakursförändringar på monetära poster som utgör del av bolagets nettoinvestering i utländsk verksamhet, för vilka värdeförändringar redovisas i fond för verkligt värde.

Koncernbidrag

Företaget redovisar koncernbidrag i enlighet med UFR 2. Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd. Koncernbidrag som lämnats i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt. Koncernbidrag som är att jämställa med utdelning redovisas som en utdelning vilket innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen och lämnat koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel.

Not 2 Försäljningsintäkter

Koncernens försäljningsintäkter utgörs huvudsakligen av produktförsäljning. Service relaterad till sålda produkter utgör en mycket begränsad del av intäkterna (3–4 procent).

Försäljning till kunder i respektive land

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
USA	10 681	11 005
Frankrike	2 501	2 597
Storbritannien	2 179	1 965
Tyskland	1 649	1 731
Sverige	1 547	1 541
Australien	1 583	1 539
Nederländerna	1 180	1 267
Kina	827	1 195
Spanien	1 350	1 193
Kanada	1 144	1 149
Finland	867	887
Norge	798	834
Danmark	773	810
Mellanöstern	586	680
Italien	493	671
Mexiko	679	634
Asien (exklusive Kina och Korea)	468	576
Tjeckien	382	444
Sydamerika	408	441
Belgien	410	440
Korea	231	439
Schweiz	302	332
Sydafrika	324	303
Nya Zeeland	325	290
Österrike	290	276
Afrika (exklusive Sydafrika)	182	258
Ryssland	215	211
Centralamerika (exklusive Mexiko)	174	192
Polen	138	170
Portugal	127	169
Baltikum	154	139
Irland	74	80
Grekland	56	74
Rumänien	66	61
Turkiet	54	58
Övriga länder	333	267
Totalt	33 550	34 918

Not 3 Ersättning till revisorer

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Revision				
Pricewaterhouse Coopers	22	26	2	3
Övriga	6	6	–	–
Andra uppdrag än revisionsuppdraget				
Pricewaterhouse Coopers	12	10	2	2
Övriga	5	5	2	1
Totalt	45	47	6	6

Not 4 Övriga rörelseintäkter och -kostnader

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Hysesintäkter	14	14
Resultat vid försäljning av anläggnings-tillgångar, netto	52	56
Statliga bidrag	4	10
Rörelserelaterade skatter	–42	–38
Övrigt, netto	–9	–85
Totalt	19	–43

Moderbolaget

Övriga rörelseintäkter i moderbolaget utgörs huvudsakligen av franchise- och royaltyintäkter från dotterbolagen.

Not 5 Resultatandel i intressebolag

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Låsgruppen Wilhelm Nielsen AS	3	3
Cerraduras de Colombia Cerracol S.A	6	9
Totalt	9	12

Not 6 Operationella leasingavtal

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Under året betalda leasingavgifter	273	279	11	13
Totalt	273	279	11	13
Nominella värdet av avtalade framtida leasingavgifter:				
Förfaller till betalning (2008) 2009	254	253	12	13
Förfaller till betalning (2009) 2010	199	200	12	13
Förfaller till betalning (2010) 2011	155	156	12	14
Förfaller till betalning (2011) 2012	113	111	12	14
Förfaller till betalning (2012) 2013	76	90	12	12
Förfaller till betalning (2013) 2014 eller senare	145	112	12	12
Totalt	942	922	72	78

Not 7 Kostnader fördelade på kostnadsslag

I resultaträkningen redovisas kostnaderna fördelade per funktion. Kostnad för sålda varor, försäljningskostnader, administrationskostnader samt kostnader för forskning och utveckling uppgick totalt till 30 618 MSEK (28 121). Nedan visas dessa kostnader fördelade på de viktigaste kostnadsslagen:

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Ersättningar till anställda (not 33)	10 066	10 016
Direkta materialkostnader	10 721	11 329
Avskrivningar (not 8, 14, 15)	910	921
Övriga inköpskostnader	6 424	7 172
Omstruktureringskostnader	–	1 180
Totalt	28 121	30 618

Not 8 Avskrivningar

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Immateriella rättigheter	107	124	210	186
Maskiner	436	424	–	–
Inventarier	239	240	2	2
Byggnader	126	134	–	–
Markanläggningar	1	1	–	–
Totalt	909	921	212	188

Not 9 Valutakursdifferenser i resultaträkningen

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Valutakursdifferenser redovisade i rörelse-resultatet	-20	6	-2	4
Valutakursdifferenser redovisade i finansiella kostnader (not 11)	-24	4	77	-3
Totalt	-44	10	75	1

Not 10 Finansiella intäkter

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Resultat från andelar i dotterbolag	-	-	1 489	486
- varav utdelningar från dotterbolag	-	-	1 489	555
- varav nedskrivning av aktier i dotterbolag	-	-	-	-69
Koncerninterna ränteintäkter	-	-	803	956
Externa ränteintäkter och liknande resultatposter	27	47	2	1
Totalt	27	47	2 294	1 443

Not 11 Finansiella kostnader

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Koncerninterna räntekostnader	-	-	-484	-578
Räntekostnader, konvertibla förlagslån	-76	-110	-76	-110
Räntekostnader, övriga skulder	-625	-665	-88	-125
Räntekostnader, räntederivat	3	24	-	-
Räntekostnader, valutaderivat	-53	-31	1	-
Valutakursdifferenser på finansiella instrument	-12	-17	77	-3
Värdeförändringar derivatinstrument, säkringsredovisning	18	148	-	-
Värdeförändringar derivatinstrument, ej säkringsredovisning	-28	-11	-30	-22
Värdeförändringar på lån, säkringsredovisning	-18	-148	-	-
Värdeförändringar på lånefordringar	-75	-	-75	-
Övriga finansiella kostnader	-10	-7	-28	-8
Totalt	-876	-817	-703	-846

Not 12 Inkomstskatt

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Aktuell skatt	-1 090	-1 047	-209	-419
Skatt hänförlig till tidigare år	-14	14	12	-16
Uppskjuten skatt	-136	-28	-	-
Totalt	-1 240	-1 061	-197	-435

Förklaring till skillnaden mellan nominell svensk skattesats och effektiv skattesats baserad på resultat före skatt:

Procent	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Svensk inkomst-skattesats	28	28	28	28
Effekt av utländska skattesatser	3	4	-	-
Ej skattepliktiga intäkter/ ej avdragsgilla kostnader, netto	-3	-3	-20	-1
Avdragsgill goodwill	-1	-1	-	-
Utnyttjade under-skottsavdrag	-1	-1	-	-
Övrigt	1	-	-	-
Omstrukturerings-kostnader	-	3	-	-
Skattesats enligt resultaträkningen	27	30	8	27

Not 13 Vinst per aktie

Vinst per aktie före utspädning

	Koncernen	
	2007	2008
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare	3 358	2 413
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier (tusental)	365 918	365 918
Vinst per aktie före utspädning (SEK per aktie)	9,18	6,60

Vinst per aktie efter utspädning

	Koncernen	
	2007	2008
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare	3 358	2 413
Räntekostnad för konvertibla skuldebrev efter skatt	55	81
Nettovinst för beräkning av resultat per aktie efter utspädning	3 413	2 494
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier (tusental)	365 918	365 918
Antagen konvertering av konvertibla skuldebrev (tusental)	12 615	14 795
Vägt genomsnittligt antal aktier för beräkning (tusental)	378 533	380 713
Vinst per aktie efter utspädning (SEK per aktie)	9,02	6,55

Vinst per aktie efter utspädning och jämförelsestörande poster

	Koncernen	
	2007	2008
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare	3 358	2 413
Räntekostnad för konvertibla skuldebrev efter skatt	55	81
Jämförelsestörande poster efter skatt ¹	-	1 014
Nettovinst för beräkning av resultat per aktie efter utspädning	3 413	3 508
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier (tusental)	365 918	365 918
Antagen konvertering av konvertibla skuldebrev (tusental)	12 615	14 795
Vägt genomsnittligt antal aktier för beräkning (tusental)	378 533	380 713
Vinst per aktie efter utspädning (SEK per aktie)	9,02	9,21

¹ Jämförelsestörande poster består av omstruktureringskostnader och engångs-kostnader. Engångskostnader uppgår till 77 MSEK.

Not 14 Immateriella anläggningstillgångar

2008, MSEK	Koncernen			Moderbolaget
	Goodwill	Immateriella rättigheter	Totalt	Immateriella rättigheter
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	17 271	1 866	19 137	938
Inköp	–	114	114	–
Förvärv av dotterbolag	1 208	251	1 459	–
Justeringar av föregående års förvärv	–13	–	–13	–
Försäljningar/utrangeringar	–4	–7	–11	–
Omklassificeringar	–	78	78	–
Omräkningsdifferenser	2 207	363	2 570	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	20 669	2 665	23 334	938
Ingående ackumulerat av-/nedskrivning	–	–429	–429	–246
Försäljningar/utrangeringar	–	7	10	–
Omklassificeringar	–	–34	–34	–
Nedskrivningar	–	–	0	–
Årets avskrivningar	–	–124	–124	–186
Omräkningsdifferenser	–	–92	–95	–
Utgående ackumulerat av-/nedskrivning	–	–672	–672	–432
Bokfört värde	20 669	1 993	22 662	506

2007, MSEK	Koncernen			Moderbolaget
	Goodwill	Immateriella rättigheter	Totalt	Immateriella rättigheter
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	16 683	1 474	18 157	443
Inköp	–	103	103	495
Förvärv av dotterbolag	1 029	341	1 370	–
Justeringar av föregående års förvärv	–22	–	–22	–
Försäljningar/utrangeringar	–	–2	–2	–
Omklassificeringar	–	–	–	–
Omräkningsdifferenser	–419	–50	–469	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	17 271	1 866	19 137	938
Ingående ackumulerat av-/nedskrivning	–	–332	–332	–36
Försäljningar/utrangeringar	–	2	2	–
Omklassificeringar	–	–	–	–
Nedskrivningar	–	–	–	–
Årets avskrivningar	–	–107	–107	–210
Omräkningsdifferenser	–	8	8	–
Utgående ackumulerat av-/nedskrivning	–	–429	–429	–246
Bokfört värde	17 271	1 437	18 708	692

Immateriella rättigheter består i huvudsak av varumärken och licenser. Bokfört värde på immateriella rättigheter med obestämbar nyttjandeperiod uppgår till 1 138 MSEK (763).

Nyttjandeperioden har fastställts som obestämbar i de fall tidsperioden, under vilken en tillgång bedöms komma att bidra med ekonomiska fördelar, inte kan bestämmas.

Avskrivningar och nedskrivningar av immateriella rättigheter redovisas huvudsakligen som kostnad för sålda varor i resultaträkningen.

Nedskrivningsprövning av goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod

Goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod allokteras på koncernens kassagenererande enheter (KGE). Koncernen undersöker varje år för respektive kassagenererande enhet om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med den redovisningsprincip som redovisas i not 1. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärde. Dessa beräkningar utgår från uppskattade framtida kassaflöden baserade på finansiella budgetar som godkänts av ledningen och som täcker en treårsperiod. Kassaflöden bortom treårsperioden extrapoleras med hjälp av bedömd tillväxttakt enligt uppgift nedan. Väsentliga antaganden som använts för beräkning av nyttjandevärden:

- Budgeterad rörelsemarginal.
- Tillväxttakt för att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden.
- Diskonteringsränta efter skatt tillämpad för uppskattade framtida kassaflöden.

Ledningen har fastställt den budgeterade rörelsemarginalen baserat på tidigare resultat och förväntningar på den framtida marknadsutvecklingen. För att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden har en tillväxttakt om 3 procent använts för samtliga KGE. Denna tillväxttakt bedöms vara en konservativ skattning. Vidare har en genomsnittlig diskonteringsränta i lokal valuta efter skatt använts vid beräkningarna.

Not 14 forts.

2008

Sammantaget ligger den använda diskonteringsräntan i intervallet 9,0–10,0 procent (EMEA 9,0 procent, Americas 9,0 procent, Asia Pacific 10,0 procent, Global Technologies 10,0 procent och Entrance Systems 9,0 procent).

Sammanfattning av goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod fördelat på kassagenererande enheter:

MSEK	EMEA	Americas	Asia Pacific	Global Technologies	Entrance Systems	Totalt
Goodwill	5 766	6 236	1 628	4 275	2 763	20 669
Immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod	233	256	247	377	25	1 138
Totalt	5 999	6 492	1 875	4 652	2 788	21 807

2007

Sammantaget ligger den använda diskonteringsräntan i intervallet 9,0–10,0 procent (EMEA 9,0 procent, Americas 9,0 procent, Asia Pacific 10,0 procent, Global Technologies 10,0 procent och Entrance Systems 9,0 procent).

Sammanfattning av goodwill och immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod fördelat på kassagenererande enheter:

MSEK	EMEA	Americas	Asia Pacific	Global Technologies	Entrance Systems	Totalt
Goodwill	4 926	4 928	1 211	3 639	2 566	17 270
Immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod	73	161	219	310	–	763
Totalt	4 999	5 089	1 430	3 949	2 566	18 033

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys har gjorts för respektive kassagenererande enhet. Resultatet av analysen redovisas sammantaget nedan.

2008

Om den uppskattade rörelsemarginalen efter budgetperiodens utgång hade varit en procentenhet lägre än ledningens bedömning, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 6 procent (EMEA 6 procent, Americas 5 procent, Asia Pacific 8 procent, Global Technologies 6 procent, Entrance Systems 6 procent).

Om den uppskattade tillväxttakten för att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden hade varit en procentenhet lägre än grundantagandet om 3 procent, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 13 procent (EMEA 13 procent, Americas 13 procent, Asia Pacific 11 procent, Global Technologies 11 procent, Entrance Systems 13 procent).

Om den uppskattade vägda kapitalkostnaden som tillämpats för diskonterade kassaflöden för koncernen hade varit en procentenhet högre än grundantagandet om 9,0–10,0 procent, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 14 procent (EMEA 14 procent, Americas 14 procent, Asia Pacific 13 procent, Global Technologies 13 procent, Entrance Systems 14 procent). Dessa beräkningar är hypotetiska och ska inte ses som en indikation på att dessa faktorer är mer eller mindre troliga att förändras. Känslighetsanalysen bör därför tolkas med försiktighet.

Inget av de hypotetiska fallen ovan skulle föranleda en nedskrivning av goodwill i en enskild kassagenererande enhet.

2007

Om den uppskattade rörelsemarginalen efter budgetperiodens utgång hade varit 10 procent lägre än ledningens bedömning, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 9 procent (EMEA 9 procent, Americas 10 procent, Asia Pacific 9 procent, Global Technologies 9 procent, Entrance Systems 10 procent).

Om den uppskattade tillväxttakten för att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden hade varit 10 procent lägre än grundantagandet om 3 procent, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 4 procent (EMEA 4 procent, Americas 4 procent, Asia Pacific 4 procent, Global Technologies 4 procent, Entrance Systems 4 procent).

Om den uppskattade vägda kapitalkostnaden som tillämpats för diskonterade kassaflöden för koncernen hade varit 10 procent högre än grundantagandet om 9,0–10,0 procent, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 13 procent (EMEA 13 procent, Americas 13 procent, Asia Pacific 13 procent, Global Technologies 13 procent, Entrance Systems 13 procent). Dessa beräkningar är hypotetiska och ska inte ses som en indikation på att dessa faktorer är mer eller mindre troliga att förändras. Känslighetsanalysen bör därför tolkas med försiktighet.

Inget av de hypotetiska fallen ovan skulle föranleda en nedskrivning av goodwill i en enskild kassagenererande enhet.

Not 15 Materiella anläggningstillgångar

2008, MSEK	Koncernen					Moderbolaget
	Byggnader	Mark och markanläggningar	Maskiner	Inventarier	Totalt	Inventarier
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	3 133	736	5 959	1 966	11 794	16
Inköp	144	8	318	194	664	0
Förvärv av dotterbolag	87	2	96	17	202	–
Försäljningar/utrangeringar	–57	–1	–489	–170	–717	–1
Omklassificeringar	35	1	39	–17	58	–
Omräkningsdifferenser	507	88	1 141	376	2 112	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3 849	834	7 064	2 366	14 113	15
Ingående ackumulerad av- och nedskrivning	–1 352	–25	–4 125	–1 354	–6 857	–10
Försäljningar/utrangeringar	42	1	456	147	646	1
Nedskrivningar	–18	–	–62	–	–80	–
Årets avskrivningar	–134	–1	–424	–239	–798	–2
Omklassificeringar	–	–	–	34	34	–
Omräkningsdifferenser	–278	–7	–968	–316	–1 568	–
Utgående ackumulerad av- och nedskrivning	–1 740	–32	–5 123	–1 728	–8 623	–11
Pågående nyanläggningar					462	
Bokfört värde	2 109	802	1 941	638	5 952	4

Taxeringsvärdet för koncernens svenska byggnader uppgick till 128 MSEK (120).

Taxeringsvärdet för koncernens svenska markfastigheter uppgick till 5 MSEK (14).

2007, MSEK	Koncernen					Moderbolaget
	Byggnader	Mark och markanläggningar	Maskiner	Inventarier	Totalt	Inventarier
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	2 982	700	5 575	1 764	11 021	17
Inköp	166	5	310	214	695	3
Förvärv av dotterbolag	83	72	73	35	263	–
Försäljningar/utrangeringar	–165	–28	–120	–122	–435	–4
Omklassificeringar	48	–19	58	66	153	–
Omräkningsdifferenser	19	6	63	9	97	–
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	3 133	736	5 959	1 966	11 794	16
Ingående ackumulerad av- och nedskrivning	–1 282	–24	–3 789	–1 189	–6 284	–10
Försäljningar/utrangeringar	71	–	100	103	274	2
Nedskrivningar	–	–	–	–1	–1	–
Årets avskrivningar	–126	–1	–436	–239	–802	–2
Omklassificeringar	–	–	18	–18	0	–
Omräkningsdifferenser	–15	0	–18	–10	–43	–
Utgående ackumulerad av- och nedskrivning	–1 352	–25	–4 125	–1 354	–6 857	–10
Pågående nyanläggningar					408	
Bokfört värde	1 781	711	1 834	612	5 345	6

Not 16 Aktier i dotterbolag

Företagsnamn	Org. nummer, säte	Moderbolaget		Redovisat värde, MSEK
		Antal aktier	Ägarandel	
ASSA Sverige AB	556061-8455, Eskilstuna	70	100	197
Timelox AB	556214-7735, Landskrona	15 000	100	22
ASSA ABLOY Entrance Systems AB	556204-8511, Landskrona	1 000	100	81
ASSA ABLOY Kredit AB	556047-9148, Stockholm	400	100	528
ASSA ABLOY Identification Technology Group AB	556645-4087, Stockholm	1 000	100	220
ASSA ABLOY Svensk Fastighets AB	556645-0275, Stockholm	1 000	100	0
ASSA ABLOY Asia Holding AB	556602-4500, Stockholm	1 000	100	189
ASSA ABLOY IP AB	556608-2979, Stockholm	1 000	100	0
ASSA ABLOY OY	1094741-7, Joensuu	800 000	100	1 595
ASSA ABLOY Norge A/S	979207476, Moss	150 000	100	538
ASSA ABLOY Danmark A/S	CVR 10050316, Herlev	60 500	100	376
ASSA ABLOY Deutschland GmbH	HR B 66227, Berlin	2	100	1 064
ASSA ABLOY Nederland BV	23028070, Geertruidenberg	3 515	100	87
Nemef BV	08023138, Apeldoorn	4 000	100	928
Integrated Engineering B.V.	33216643, Amsterdam	500	100	9
ASSA ABLOY France SAS	412140907, R.C.S. Versailles	15 184 271	100	1 964
Interlock Holding AG	CH-020.3.913.588-8, Zürich	211 000	98	0
HID Global Switzerland S.A.	CH-232-0730018-2, Granges	2 500	100	47
ASSA ABLOY Holding GmbH	FN 273601f, A-6175, Kematen	1	100	15
ASSA ABLOY Ltd	2096505, Willenhall	1 330 000	100	3 002
ITG (UK) Ltd	5099094, Haverhill	1	100	1
Aontec Teoranta	364896, Galway	501 000	100	323
Mul-T-Lock Ltd	520036583, Yavne	13 787 856	90	901
ASSA ABLOY Holdings (SA) Ltd	1948/030356/06, Johannesburg	100 220	100	184
ASSA ABLOY Inc	039347-83, Oregon	100	100	2 259
Fleming Door Products, Ltd	147126, Ontario	25 846 600	100	0
ABLOY Holdings Ltd	1148165260, St Laurent, Quebec	1	100	13
AAC Acquisition Inc.	002098175, Ontario	1	100	78
ASSA ABLOY Australia Pacific Pty Ltd	ACN 095354582, Oakleigh, Victoria	48 190 000	100	242
ASSA ABLOY South Asia Pte Ltd	199804395K, Singapore	3 400 000	100	43
Grupo Industrial Phillips, S.A de C.V.	GIP980312169, Mexico	27 036 635	100	765
ASSA ABLOY Innovation AB	556192-3201, Stockholm	2 500	100	1
ASSA ABLOY Hospitality AB	556180-7156, Göteborg	1 000	100	14
ASSA ABLOY North America AB	556671-9851, Stockholm	1 000	100	0
WHAIG Limited	EC21330, Bermuda	100 100	100	303
ASSA ABLOY Asia Pacific Ltd	53451, Hong Kong	1 000 000	100	72
Totalt				16 061

Not 17 Andelar i intressebolag

2008 Företagsnamn	Registreringsland	Koncernen		Redovisat värde, MSEK
		Antal andelar	Kapitalandel	
Talleres Agui S.A	Spanien	4 800	40	16
Låsgruppen Wilhelm Nielsen AS	Norge	305	50	11
Panpan Security Industries Co. Ltd.	Kina	123 323	3	5
Cerraduras de Colombia Cerracol S.A	Colombia	182 682	29	2
Renato Fattorini SRL	Italien	1	25	4
Totalt				38

2007 Företagsnamn	Registreringsland	Koncernen		Redovisat värde, MSEK
		Antal andelar	Kapitalandel	
Talleres Agui S.A	Spanien	4 800	40	14
Låsgruppen Wilhelm Nielsen AS	Norge	305	50	12
Panpan Security Industries Co. Ltd.	Kina	123 323	3	5
Cerraduras de Colombia Cerracol S.A	Colombia	182 682	29	2
Renato Fattorini SRL	Italien	1	25	5
Övriga				1
Totalt				39

Not 18 Uppskjuten inkomstskatt

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Uppskjutna skattefordringar		
Skattemässigt avdragsgill goodwill	439	430
Pensioner	187	106
Övriga uppskjutna skattefordringar	255	221
Uppskjutna skattefordringar	881	757
Uppskjutna skatteskulder	119	56
Uppskjuten skattefordran, netto	762	701
Förändring i uppskjuten skatt under året		
Vid årets början	983	762
Förvärv av dotterbolag	-84	-46
Redovisning i resultaträkningen	-136	-28
Valutakursdifferenser	-1	13
Vid årets slut	762	701

Koncernen har ytterligare underskottsavdrag på uppskattningsvis 900 MSEK (900) för vilka uppskjutna skattefordringar ej har värderats.

Not 19 Övriga finansiella anläggningstillgångar

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Andra aktier och andelar	37	37	29	28
Räntebärande långfristiga fordringar	105	256	72	51
Övriga långfristiga fordringar	28	24	-	-
Totalt	170	317	101	79

Andra aktier och andelar värderas till anskaffningsvärde, räntebärande långfristiga fordringar och övriga långfristiga fordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Not 20 Varulager

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Material och förrädsartiklar	1 157	1 458
Produkter i arbete	1 361	1 630
Färdiga varor	1 782	2 213
Förskott till leverantörer	99	82
Totalt	4 399	5 383

Nedskrivning av lager uppgick till 188 MSEK (103).

Not 21 Kundfordringar

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Kundfordringar	5 831	6 776
Reservering för värdeminskning	-294	-404
Totalt	5 537	6 372
Åldersanalys av årets kundfordringar		
Ej förfallna kundfordringar	3 866	4 408
Förfallna kundfordringar utan nedskrivningsbehov:		
< 3 månader	1 292	1 448
3-12 månader	156	224
> 12 månader	17	62
	1 465	1 734
Nedskrivna kundfordringar:		
< 3 månader	216	288
3-12 månader	144	179
> 12 månader	140	167
	500	634
Reservering för värdeminskning	-294	-404
Totalt	5 537	6 372

Kundfordringar per valuta	2007	2008
EUR	1 947	2 343
USD	1 621	2 023
GBP	362	269
AUD	269	250
CNY	111	241
SEK	202	202
Övriga valutor	1 025	1 044
Totalt	5 537	6 372

Årets förändring i reserv för osäkra kundfordringar	2007	2008
Ingående balans	278	294
Förvärv (+) / avyttringar (-)	8	0
Konstaterade förluster	-71	-78
Återförda outnyttjade belopp	-23	-39
Reservering för osäkra kundfordringar	89	184
Valutaeffekt	13	43
Utgående balans	294	404

Not 22 Finansiell riskhantering och finansiella instrument**Finansiell riskhantering**

Genom sin internationella verksamhet är ASSA ABLOY exponerat för flera typer av finansiella risker. Den finansiella riskhanteringen för ASSA ABLOYs enheter har utförts i enlighet med ASSA ABLOY-koncernens finanspolicy. Principerna för den finansiella riskhanteringen beskrivs nedan.

Organisation och aktiviteter

ASSA ABLOYs finanspolicy, vilken årligen fastställs av styrelsen, utgör ett ramverk av riktlinjer och föreskrifter för hantering av finansiella risker och finansiella aktiviteter.

ASSA ABLOYs finansiella aktiviteter koordineras centralt och huvuddelen av de finansiella transaktionerna ingås genom dotterbolaget ASSA ABLOY Financial Services AB som är koncernens internbank. Externa finansiella transaktioner utförs av Treasury som inkluderar hanteringen av transaktioner med utländska valutor och räntor. Treasury uppnår flera stordriftsfördelar vid upplåning, bindande av räntor och vid växling av valutaflöden.

Kapitalstruktur

Målet med koncernens kapitalstruktur är att trygga koncernens förmåga att fortsätta sin verksamhet, för att kunna generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter. Genom att upprätthålla en optimal kapitalstruktur hålls kapitalkostnaderna på en så låg nivå som möjligt. För att anpassa kapitalstrukturen utifrån de behov som uppstår kan koncernen göra förändringar i den utdelning som betalas till aktieägarna, återbetala kapital till aktieägarna, utfärda nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna. Koncernen bedömer kapitalet bland annat på basis av förhållandet mellan nettoskuld och eget kapital.

Nettoskuld beräknas som räntebärande skulder, inklusive negativa marknadsvärden på derivat, plus pensionsavsättningar minskat med likvida medel, övriga räntebärande placeringar och positiva marknadsvärden i derivat. Tabellen "Nettoskuldssättning och eget kapital" på sidan 68 visar ställningen per den 31 december.

Not 22 forts.

Nettoskuldsättning och eget kapital

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Långfristiga räntebärande fordringar	-105	-256
Kortfristiga räntebärande placeringar inkl derivat	-220	-688
Kassa och bank	-1 212	-1 579
Pensionsavsättningar	1 156	1 182
Långfristiga räntebärande skulder	8 050	7 766
Kortfristiga räntebärande skulder inkl derivat	5 284	7 589
Totalt	12 953	14 013
Eget kapital	15 668	18 838
Nettoskuldsättning/eget kapital	0,83	0,74

En annan viktig variabel vid bedömningen av koncernens kapitalstruktur är den kreditvärdering som kreditvärderingsinstituten åsätter koncernens skulder. För att ha tillgång till både lång- och kortfristig finansiering från kapitalmarknaderna när så behövs är det väsentligt att upprätthålla en god kreditrating. ASSA ABLOY upprätthåller både en lång- och kortfristig kreditrating från Standard & Poor's samt en kortfristig rating från Moody's.

Förfallostruktur – finansiella instrument

MSEK	31 december 2007				31 december 2008			
	< 1 år	> 1 < 2 år	> 2 < 5 år	> 5 år	< 1 år	> 1 < 2 år	> 2 < 5 år	> 5 år
Långfristiga banklån	-51	-51	-640	-412	-43	-36	-1 036	-
Långfristiga kapitalmarknadslån	-239	-1 813	-997	-3 601	-252	-252	-2 148	-4 317
Konvertibla lån	-110	-1 029	-1 444	-	-1 164	-50	-1 577	-
Övriga långfristiga skulder	-	-25	-103	-	-	-27	-148	-74
Kortfristiga banklån	-5 088	-	-	-	-1 728	-	-	-
Företagscertifikat samt kortfristiga kapitalmarknadslån	-3 060	-	-	-	-4 820	-	-	-
Derivat	45	3	-8	1	94	42	72	22
Summa per period	-8 503	-2 915	-3 192	-4 012	-7 913	-323	-4 837	-4 369
Likvida medel inkl räntebärande fordringar	1 338				1 989			
Kundfordringar	5 537				6 372			
Leverantörsskulder	-2 503				-2 909			
Netto	-4 131				-2 461			
Bekräftade kreditlöften	10 360			-10 360	12 055			-12 055
Justerad förfalloprofil	6 229	-2 915	-3 192	-14 372	9 594	-323	-4 837	-16 424

Extern finansiering/nettoskuld

Kreditramar/faciliteter	Belopp, MSEK	Löptid	Redovisat värde, MSEK	Valuta	Belopp 2007	Belopp 2008	Varav moderbolaget, MSEK
US Private Placement Program	388	Dec 2011	388	USD	50	50	
US Private Placement Program	674	Maj 2012	674 ¹	USD	80	80	
US Private Placement Program	408	Dec 2013	408	USD	53	53	
US Private Placement Program	721	Maj 2015	721 ¹	USD	80	80	
US Private Placement Program	586	Dec 2016	586	USD	76	76	
US Private Placement Program	388	Apr 2017	388	USD	50	50	
US Private Placement Program	388	Maj 2017	388	USD	50	50	
US Private Placement Program	947	Dec 2018	947	USD	122	122	
US Private Placement Program	544	Maj 2020	544	USD	70	70	
Multi-Currency RCF	12 055	Jun 2014	0	EUR	1 100	1 100	
Banklån	1 000	Okt 2011	1 000	SEK	0	1 000	1 000
Incentive Program	1 096	Jun 2012	1 096	EUR	100	100	1 096
Incentive Program	421	Jun 2011	421	EUR	38	38	421
Övriga långfristiga lån	205		205				
Totala långfristiga lån	19 821		7 766				2 517
Global MTN Program	16 439	Nov 2009	1 500	SEK	1 500	1 500	1 500
Globalt CP Program	7 779		607	EUR	205	56	
Svenska CP Program	5 000		2 608	EUR/SEK	25/2 000	0/2 637	
Incentive Program	1 096	Jun 2009	1 096	EUR	100	100	1 096
Banklån	724	Feb 2009	724	EUR	66	66	724
Övriga banklån	546		546				
Checkkredit	1 174		415				
Totala kortfristiga lån	32 757		7 495				3 320
Totala kreditramar/faciliteter	52 577		15 261				5 837
Likvida medel			-1 579				-1
Kortfristiga räntebärande placeringar			-410				
Långfristiga räntebärande placeringar			-256				-51
Marknadsvärde derivat			-185				
Pensioner			1 182				
Nettoskuld			14 013				5 785

¹ Lånen säkringsredovisas.

Not 22 forts.

Rating

Institut	Kortsiktigt	Utsikt	Långsiktigt	Utsikt
Standard & Poor's	A2	Stabil	A-	Negativ
Moody's	P2	Stabil	n/a	

Båda institutens ratings är oförändrade sedan föregående år. Utsikterna för den långsiktiga ratingen från Standard & Poor's ändrades under januari 2009 från stabil till negativ.

Finansieringsrisk och förfallostruktur

Finansieringsrisken definieras som risken att ej kunna möta betalningsåtaganden som ett resultat av otillräcklig likviditet eller svårigheter att få extern finansiering. ASSA ABLOY hanterar finansieringsrisken på konsoliderad nivå. Treasury ansvarar för extern upplåning och externa placeringar. ASSA ABLOY strävar efter att vid varje tillfälle ha tillgång till kortsiktiga såväl som långsiktiga låneramar. Enligt finanspolycyn bör tillgängliga låneramar inkludera en reserv (medel som är tillgängliga men som inte används) motsvarande 10 procent av koncernens omsättning.

Förfallostruktur

Tabellen "Förfallostruktur" på sidan 68 visar att förfallotidpunkterna inte är koncentrerade till en speciell tidpunkt inom den närmsta framtiden, särskilt om man beaktar den vid årsskiftet helt utnyttjade kreditfaciliteten om 1 100 MEUR som löper till 2014. Vidare ska även finansiella tillgångar beaktas vid bedömningen av förfallostrukturen. Tabellen visar odiskonterade kassaflöden relaterade till koncernens finansiella instrument per balansdagen varför samma belopp ej återfinns i balansräkningen.

Räntebärande skulder

Koncernens långfristiga lånefinansiering utgörs huvudsakligen av Private Placement-program i USA uppgående till 630 MUSD (630), Incentiveprogram om 138 MEUR (238) samt bilateralt banklån uppgående till 1 000 MSEK (0). Koncernens kortfristiga lånefinansiering utgörs huvudsakligen av två Commercial paper-program om maximalt 1 000 MUSD (1 000) respektive 5 000 MSEK (5 000). Vid årsskiftet utnyttjades Commercial paper-programmen med 3 215 MSEK (4 166). Därutöver finns väsentliga kreditlöften främst i form av en Multi-Currency-Revolving-Credit-Facility på 1 100 MEUR (1 100), vilken vid årsskiftet inte utnyttjades alls. Koncernens policy är att den genomsnittliga återstående löptiden på räntebärande skulder inte ska understiga 18 månader. Vid årets slut var den genomsnittliga löptiden, exklusive pensionsavsättningen, 41 månader (43). Vissa av ASSA ABLOYs större finansieringsavtal innehåller en sedvanlig så kallad "Change of Control"-klausul. Klausulen innebär att långgivarna äger rätt att, under vissa förutsättningar, påkalla omförhandlingar av villkoren eller säga upp avtalen om kontrollen över bolaget förändras.

Nettoskuldsättning per valuta

MSEK	2007-12-31		2008-12-31	
	Nettoskuldsättning exkl valutaswappar	Nettoskuldsättning inkl valutaswappar	Nettoskuldsättning exkl valutaswappar	Nettoskuldsättning inkl valutaswappar
USD	3 166	4 645	4 713	5 662
EUR	6 258	4 824	4 621	4 021
SEK	3 745	1 174	4 920	2 048
GBP	114	1 051	18	936
AUD	-47	543	-94	576
KRW	286	286	487	487
DKK	1	286	0	283
Övrigt	-569	143	-651	0
Totalt	12 953	12 953	14 013	14 013

Moderbolaget har under året endast tagit upp ett nytt lån, ett bilateralt banklån om 1 000 MSEK.

Konvertibla förlagslån

Incentive 2004 löper med en rörlig ränta som motsvarar 0,9* EURIBOR + 47 baspunkter. Eventuell konvertering av Incentive 2004 kommer att ske under en period av 90 dagar i mars till och med juni 2009. Vid full konvertering, vid en konverteringskurs för skuldebrev 1 om 10,20 EUR, skuldebrev 2 om 12,20 EUR, skuldebrev 3 om 14,30 EUR och skuldebrev 4 om 16,30 EUR, tillkommer 7 782 155 aktier. Utspänningseffekten vid maximal konvertering uppgår till 2,1 procent av aktiekapitalet och 1,4 procent av totalt röstetal.

Incentive 2006 löper med en rörlig ränta som motsvarar 0,9*EURIBOR + 45 baspunkter. Eventuell konvertering av Incentive 2006 kommer att ske under en period av 180 dagar från december 2010 till juni 2011. Vid full konvertering, vid en konverteringskurs för skuldebrev 1 om 14,60 EUR, skuldebrev 2 om 15,90 EUR, skuldebrev 3 om 17,30 EUR och skuldebrev 4 om 18,60 EUR, tillkommer 2 332 350 aktier. Utspänningseffekten vid maximal konvertering uppgår till 0,6 procent av aktiekapitalet och 0,4 procent av totalt röstetal.

Incentive 2007 löper med en rörlig ränta som motsvarar 0,9* EURIBOR + 35 baspunkter. Eventuell konvertering av Incentive 2007 kommer att ske under en period av 30 dagar i maj och juni 2012. Vid full konvertering, vid en konverteringskurs för skuldebrev 1 om 18,00 EUR, skuldebrev 2 om 20,50 EUR, skuldebrev 3 om 23,00 EUR och skuldebrev 4 om 25,40 EUR, tillkommer 4 679 610 aktier. Utspänningseffekten vid maximal konvertering uppgår till 1,2 procent av aktiekapitalet och 0,8 procent av totalt röstetal.

Vid maximal konvertering av de tre programmen tillkommer totalt 14 794 115 aktier vilket innebär en utspänningseffekt på 3,9 procent av aktiekapitalet och 2,6 procent av totala röstetalet. Incentive 2004 uppgår till 100 MEUR, Incentive 2006 uppgår till 38 MEUR och Incentive 2007 uppgår till 100 MEUR.

Valutasammansättning

Valutasammansättningen av ASSA ABLOYs upplåning är beroende av valutafördelningen av koncernens tillgångar. Valutaswappar används för att uppnå den önskade valutafördelningen. Se tabellen "Nettoskuldsättning per valuta" nedan.

Likvida medel och andra räntebärande fordringar

Kortfristiga räntebärande placeringar uppgick vid årets slut till 410 MSEK (126). Utöver detta finns räntebärande långfristiga fordringar om 256 MSEK (105) samt finansiella derivat med ett positivt marknadsvärde om 277 MSEK (94) som, utöver likvida medel, ingår i definitionen av finansiell nettoskuld. Placeringar av likvida medel sker huvudsakligen i räntebärande instrument med hög likviditet och som utges av

Not 22 forts.

emittenter med ett kreditbetyg om minst A-, enligt Standard & Poor's eller liknande institut. Den genomsnittliga löptiden för likvida medel var 2,2 dagar (4,3) vid utgången av 2008. Moderbolagets likvida medel finns på ett underkonto till koncernens gemensamma koncernkonto.

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Kassa och bank	1 212	1 579	0	1
Kortfristiga placeringar med löptid under 3 månader	126	352	–	–
Likvida medel	1 338	1 931	0	1
Kortfristiga placeringar med löptid mer än 3 månader	–	58	–	–
Långfristiga räntebärande fordringar	105	256	73	51
Positivt marknadsvärde derivat	94	277	–	–
Totalt	1 537	2 522	73	52

Ränterisker i likvida medel

Treasury hanterar ränterisken i likvida medel. Derivatinstrument såsom ränteswappar och FRA (Forward Rate Agreements) kan användas för att hantera ränterisken. Placeringarna är till största delen kortfristiga. Löptiden för huvuddelen av placeringarna är tre månader eller kortare. Räntebindningstiden för dessa kortfristiga placeringar var 2,2 dagar (4,3) vid slutet av 2008. En förändring nedåt på avkastningskurvan med en procentenhet skulle minska koncernens räntetäkter med cirka 20 MSEK (13) och koncernens eget kapital med 15 MSEK (10).

Ränterisker i upplåning

Förändringar i räntenivån har en direkt inverkan på ASSA ABLOYs räntenetto. Identifiering och hantering av koncernens ränteexponering sker inom Treasury, som analyserar koncernens ränteexponering och beräknar resultateffekten av förändringar i räntenivån över rullande 12 månader. Koncernen eftersträvar att hålla upplåningen i en blandning av fast och rörlig ränta och använder ränteswappar när det bedöms nödvändigt. Finanspolicyn stipulerar att den genomsnittliga räntebindningstiden i normalfallet ska vara 24 månader. Vid årets utgång uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden, exklusive pensionsskulder, till cirka 23 månader (25). En förändring uppåt på avkastningskurvan med en procentenhet skulle öka koncernens räntekostnader med cirka 91 MSEK (87) och minska koncernens egna kapital med 67 MSEK (64).

Valutarisk

Valutarisker påverkar ASSA ABLOY huvudsakligen genom omräkning av sysselsatt kapital och nettoskuld, genom omräkning av resultat i utländska dotterbolag samt genom resultateffekter på flöden av varor mellan länder med olika valutor.

Transaktionsexponering

Valutarisken i form av transaktionsexponering, eller export respektive import av varor, är begränsad inom koncernen. Under 2008 hanterade koncernen transaktionsexponeringen genom att säkra förväntade kassaflöden i alla säkringsbara valutor för 12 månader efter balansdagen. Säkring skedde genom derivat, huvudsakligen genom en valutakorg som förenklade kontraktshantering och sänkte de administrativa kostnaderna. För 2009 har koncernen lagt om policyn och huvudprincipen är att låta valutaförändringar slå

igenom i affärsrörelsen så snabbt som möjligt. Som ett resultat av detta säkras i normalfallet endast begränsade delar av det löpande valutaflödena.

Transaktionsflöden avseende större valutor (import + och export –)

Valuta	Valutaexponering, MSEK	
	2007	2008
AUD	283	357
CAD	232	413
CHF	–242	–218
EUR	443	385
GBP	184	286
NOK	–220	–220
SEK	–925	–678
USD	146	–329

Omräkningsexponering i resultatet

Tabellen nedan visar effekterna på koncernens resultat före skatt vid 10 procents försvagning av den svenska kronan gentemot de större valutorna, med alla andra variabler konstanta.

Effekt på resultat före skatt vid 10 procent försvagning av SEK

Valuta, MSEK	2007	2008
AUD	22	21
CAD	12	13
CHF	9	7
EUR	139	145
GBP	24	13
NOK	31	25
USD	229	238

Omräkningsexponering i balansräkningen

Effekterna av omräkning av sysselsatt kapital begränsas av att en stor del av finansieringen sker i lokal valuta.

Kapitalstrukturen i varje land optimeras med utgångspunkt i lokal lagstiftning. När så är möjligt, under dessa förutsättningar, eftersträvas generellt samma skuldsättningsgrad per valuta som i koncernen som helhet för att enskilda valutors rörelser ska få begränsad effekt. Treasury använder valutaderivat för att åstadkomma lämplig finansiering och för att eliminera oönskad valutaexponering.

I tabellen "Nettoskuldsättning per valuta" på sidan 69 visas användningen av valutaterminskontrakt i relation till finansiering i större valutor. Terminkontrakten används för att neutralisera den exponering som uppkommer mellan extern skuld och interna behov.

Finansiell kreditrisk

Finansiell riskhantering exponerar ASSA ABLOY för vissa motpartsrisker. Denna exponering uppstår bland annat genom placering av överskottslikviditet samt genom skuldebrev och derivatinstrument.

ASSA ABLOYs policy är att minimera den potentiella kreditrisken för överskottslikviditet genom att använda kassaflöde från dotterbolagen för att amortera på koncernens lån. Detta hanteras främst via så kallade cash pools som inrättats av Treasury. Cirka 78 procent (75) av koncernens försäljning reglerades via cash pools under 2008. Koncernen kan dock kortsiktigt placera överskottslikviditet i bank för att matcha upplåningen och kassaflödet.

För att motpartsriskerna ska kunna begränsas fördelas derivatinstrument mellan banker med utgångspunkt från

Not 22 forts.

de risknivåer som definieras i finanspolicyn. Treasury tecknar endast derivatkontrakt med banker som har en god rating.

ISDA-avtal (full netting av transaktioner vid en parts underlåtenhet att fullfölja åtaganden) har ingåtts vad gäller ränte- och valutaderivat.

Kommersiell kreditrisk

Koncernens kundfordringar är fördelade över ett stort antal kunder som är spridda internationellt. Koncentrationen av kreditrisker förknippade med kundfordringarna är därmed begränsad. Det verkliga värdet på kundfordringarna motsvarar det redovisade värdet. Kreditrisker relaterade till operativ verksamhet hanteras lokalt på bolagsnivå och följs upp på divisionsnivå.

Råvarurisk

Koncernen exponeras för prisrisker relaterade till inköp av vissa råvaror (framför allt metaller) som används i tillverkningen. Koncernen använder inte finansiella terminskontrakt för att säkra råvaruinköp.

Verkligt värde på finansiella instrument

Finansiella derivatinstrument såsom valuta- och ränteterminer används i erforderlig utsträckning. Syftet med att använda derivatinstrument är begränsat till att reducera exponering mot finansiella risker.

De positiva och negativa verkliga värdena i tabellen "Utestående derivatinstrument" nedan visar verkliga värden om instrumenten avslutades vid årsskiftet, baserat på tillgängliga verkliga värden och är desamma som de redovisade värdena i balansräkningen. Det nominella beloppet motsvarar kontraktens bruttovärde.

För redovisningsändamål klassificeras finansiella instrument utifrån värderingskategorier enligt IAS 39. Tabellen "Finansiella instrument" nedan ger en översikt över finansiella tillgångar och skulder, värderingskategori samt redovisat och verkligt värde per post.

Vid beräkning av verkligt värde beaktas endast allmänna förändringar i marknadsräntorna och ej rörelser i kreditspreaden för det enskilda bolaget.

Utestående derivatinstrument per den 31 december

Instrument, MSEK	31 december 2007			31 december 2008		
	Positivt marknadsvärde	Negativt marknadsvärde	Nominellt värde	Positivt marknadsvärde	Negativt marknadsvärde	Nominellt värde
Valutaterminer, upplåning	61	-19	6 058	124	-72	4 312
Valutaterminer, transaktionsexponering	2	-2	31	-	-	-
Valutakorgsoption	6	-	-	-	-	-
Ränteswappar	26	-5	2 089	153	-20	2 411
Summa	94	-26	9 092	277	-92	6 723

Finansiella instrument: redovisade värden och verkliga värden per värderingskategori

MSEK	2007			2008	
	IAS 39 kategori*	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar					
Övriga finansiella anläggningstillgångar	1	170	170	317	317
Kundfordringar	1	5 537	5 537	6 372	6 372
Övriga kortfristiga fordringar	1	449	449	479	479
Derivatinstrument – säkringsredovisning	5	26	26	153	153
Derivatinstrument – innehav för handel	2	68	68	124	124
Derivatinstrument		94	94	277	277
Kortfristiga placeringar	1	-	-	58	58
Statsobligationer	3	51	51	-	-
Övriga likvida medel	1	1 287	1 287	1 931	1 931
Likvida medel	1	1 338	1 338	1 931	1 931
Finansiella skulder					
Långfristiga lån – säkringsredovisning	2	1 024	1 073	1 245	1 433
Långfristiga lån – ej säkringsredovisning	4	4 781	4 920	5 003	5 433
Långfristiga lån		5 805	5 993	6 248	6 866
Konvertibla förlagslån	4	2 245	2 245	2 614	2 614
Övriga långfristiga skulder	4	122	122	151	151
Kortfristiga skulder – ej säkringsredovisning	4	5 258	5 258	6 400	6 400
Derivatinstrument – säkringsredovisning		-	-	-	-
Derivatinstrument – innehav för handel	2	26	26	92	92
Derivatinstrument		26	26	92	92
Leverantörsskulder	4	2 503	2 503	2 909	2 909
Övriga kortfristiga skulder	4	624	624	729	729

* Tillämpliga IAS 39 kategorier:

1 = Lånefordringar och andra fordringar.

2 = Finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen.

3 = Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning.

4 = Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde.

5 = Derivat säkringsredovisning.

Not 23 Moderbolagets eget kapital

Moderbolagets eget kapital uppdelas i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital utgörs av aktiekapital, reservfond och fond för verkligt värde. Bundna fonder får inte minskas genom utdelning. Fritt eget kapital utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat.

Reservfonden består av överkurs (vid emission av aktier erhållet belopp överstigande aktiernas nominella belopp) avseende aktier som emitterades till och med 2005.

Not 24 Aktiekapital, antal aktier och utdelning per aktie

	Antal aktier, tusental			Aktiekapital, TSEK
	A-aktier	B-aktier	Total	
Ingående balans per 2007-01-01	19 175	346 743	365 918	365 918
Utgående balans per 2007-12-31	19 175	346 743	365 918	365 918
Antal röster, tusental	191 753	346 743	538 496	
Ingående balans per 2008-01-01	19 175	346 743	365 918	365 918
Utgående balans per 2008-12-31	19 175	346 743	365 918	365 918
Antal röster, tusental	191 753	346 743	538 496	

Samtliga aktier har ett kvotvärde om 1,00 SEK och har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och resultat. Samtliga aktier är berättigade till utdelning som fastställs efterhand. Varje aktie av serie A medför tio röster och varje aktie av serie B en röst. Alla emitterade aktier är fullt betalda.

Genomsnittligt antal aktier i tusental har under året uppgått till 365 918 (365 918). Genomsnittligt antal aktier i tusental efter full konvertering av utestående konvertibla skuldebrev har under året uppgått till 380 713 (378 533).

Utdelning per aktie

Under räkenskapsåret utbetald utdelning uppgick totalt till 1 317 MSEK (1 189), vilket motsvarar 3,60 SEK (3,25) per aktie. På bolagsstämman torsdagen den 23 april 2009 kommer en utdelning avseende år 2008 om 3,60 SEK per aktie, totalt 1 317 MSEK, att föreslås.

Not 25 Reserver

Koncernen, MSEK	Omräkningsreserv	Säkringsreserv	Totalt
Ingående balans per 2007-01-01	-253	0	-253
Valutakursdifferenser	-287	-	-287
Finansiella instrument, verkligt värde	-	0	0
Utgående balans per 2007-12-31	-540	0	-540
Ingående balans per 2008-01-01	-540	0	-540
Valutakursdifferenser	2 112	-	2 112
Finansiella instrument, verkligt värde	-	0	0
Utgående balans per 2008-12-31	1 572	0	1 572

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av utländska dotterbolag. Vid försäljning av ett dotterbolag omförs valutakursdifferenserna till resultaträkningen.

Not 26 Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning omfattar pensioner och sjukvårdsersättningar. Pensionsplaner klassificeras som antingen förmånsbestämda planer eller avgiftsbestämda planer. Pensionsåtaganden i balansräkningen är huvudsakligen hänförliga till förmånsbestämda pensionsplaner. ASSA ABLOY har förmånsbestämda pensionsplaner i ett antal länder. De mest omfattande förmånsbestämda planerna finns i USA och Storbritannien. I USA finns även planer för sjukvårdsersättningar efter avslutad anställning.

Belopp som redovisas i resultaträkningen

Pensionskostnader, MSEK	2007	2008
Förmånsbestämda pensionsplaner (A)	29	56
Avgiftsbestämda pensionsplaner	326	328
Sjukvårdsersättningar efter avslutad anställning (A)	29	29
Totalt	384	413

Belopp som redovisas i balansräkningen

Pensionsavsättningar, MSEK	2007	2008
Avsättningar för förmånsbestämda pensionsplaner (B)	701	638
Avsättningar för sjukvårdsersättningar efter avslutad anställning (B)	383	485
Avsättningar för avgiftsbestämda pensionsplaner	72	59
Pensionsavsättningar	1 156	1 182
Finansiella tillgångar	-20	-23
Pensionsavsättningar, netto	1 136	1 159

Not 26 forts.

A) Specifikation av belopp som redovisas i resultaträkningen

	Sjukvårdsersättningar		Förmånsbestämda pensionsplaner		Totalt	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Pensionskostnader, MSEK						
Kostnader avseende tjänstgöring under året	7	6	58	50	65	56
Räntekostnad	22	23	206	219	228	242
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	–	–	–214	–216	–214	–216
Aktuariella förluster (vinster), netto	–	0	0	1	0	1
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år	–	0	0	2	0	2
Förluster (vinster) från reduceringar / regleringar	–	–	–21	0	–21	0
Totalt	29	29	29	56	58	85
– varav redovisat inom:						
Rörelseresultat	7	6	58	53	65	59
Finansnetto	22	23	–29	3	–7	26
Totalt	29	29	29	56	58	85

Aktuariella vinster/förluster som uppstår av förändringar i de aktuariella antagandena för förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i den utsträckning det ackumulerade beloppet av de aktuariella vinsterna/förlusterna överstiger en ”korridor” som motsvarar 10 procent av det högsta av antingen pensionsåtagandets nuvärde eller det verkliga värdet på planens förvaltnings-tillgångar. Överskottet/underskottet periodiseras över beräknad genomsnittlig återstående tjänstgöringstid från och med året efter den aktuariella vinsten/förlusten uppstått. Amortering av aktuariella vinster/förluster som uppstått under 2008 påbörjas 2009.

Faktisk avkastning på förvaltningstillgångar avseende förmånsbestämda planer uppgick till –594 MSEK (239) under 2008.

Koncernen har inga förmånsbestämda pensionsplaner med fonderat överskott. Delvis fonderade och ofonderade pensionsplaner redovisas som avsättningar för pensioner.

B) Specifikation av belopp som redovisas i balansräkningen

	Sjukvårdsersättningar		Förmånsbestämda pensionsplaner		Totalt	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Specifikation av pensionsavsättningar, MSEK						
Nuvärde av fonderade förmånsbestämda förpliktelser (C)	–	–	3 733	2 867	3 733	2 867
Verkligt värde på förvaltningstillgångar (D)	–	–	–3 177	–2 604	–3 177	–2 604
<i>Nettovärde fonderade planer</i>	–	–	556	263	556	263
Nuvärde av ofonderade förmånsbestämda förpliktelser (C)	391	361	260	736	651	1 097
Ej redovisade aktuariella vinster (förluster)	–4	122	–114	–356	–118	–234
Ej redovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år	–4	2	–1	–5	–5	–3
	383	485	701	638	1 084	1 123
Avsättningar för avgiftsbestämda pensionsplaner					72	59
Totalt					1 156	1 182

C) Förändring i pensionsförpliktelser

	Sjukvårdsersättningar		Förmånsbestämda pensionsplaner		Totalt	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
MSEK						
Ingående nuvärde pensionsförpliktelser	406	391	4 081	3 993	4 487	4 384
Kostnader avseende tjänstgöring under året	7	6	58	50	65	56
Räntekostnad	22	23	206	219	228	242
Aktuariella förluster (vinster)	6	–106	13	–574	19	–680
Reduceringar / regleringar	2	6	–40	–1	–38	5
Betalningar	–28	–25	–175	–184	–203	–209
Valutakursdifferenser	–24	66	–150	99	–174	165
Utgående nuvärde pensionsförpliktelser	391	361	3 993	3 602	4 384	3 963

Not 26 forts.

D) Förändring i verkligt värde på förvaltningstillgångar

MSEK	Förmånsbestämda pensionsplaner	
	2007	2008
Ingående verkligt värde på förvaltningstillgångar	3 133	3 177
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	214	216
Aktuariella vinster (förluster)	25	-811
Betalningar, netto	-16	-43
Valutakursdifferenser	-179	65
Utgående verkligt värde på förvaltningstillgångar (E)	3 177	2 604

E) Fördelning av förvaltningstillgångar

Förvaltningstillgångar	2007	2008
Aktier	2 030	1 413
Räntebärande investeringar	959	907
Andra tillgångar	188	284
Totalt	3 177	2 604

F) Känslighetsanalys av sjukvårdersättning

Effekten av 1 procent förändring i antagen utveckling av sjukvårdersättningar, MSEK	+1%	-1%
Effekt på summan av kostnader för tjänstgöring under året och räntekostnader	3	-2
Effekt på den förmånsbestämda förpliktelsen	25	-22

Väsentliga aktuariella antaganden (vägt genomsnitt), %	2007	2008			
Diskonteringsränta	5,6	6,9			
Förväntad årlig avkastning på förvaltningstillgångar ¹	7,1	6,7			
Förväntad årlig löneökning	2,4	2,2			
Förväntad årlig pensionsökning	2,7	2,7			
Förväntad årlig ökning i sjukvårdersättningar	11,0	9,5			
Förväntad årlig inflation	2,9	2,8			
Per den 31 december	2004	2005	2006	2007	2008
Nuvärde av förpliktelser, totalt (+)	3 960	4 892	4 487	4 384	3 963
Verkligt värde på förvaltningstillgångar (-)	-2 243	-3 009	-3 133	-3 177	-2 604
Förpliktelse, netto	1 717	1 883	1 354	1 207	1 359

¹ Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar fastställs baserat på förväntad avkastning på de tillgångar som omfattas av aktuell investeringspolicy. Förvaltningstillgångarna består huvudsakligen av aktieinnehav och räntebärande investeringar. Den förväntade avkastningen baseras på den långfristiga avkastningen på marknaden.

Pensioner i Alecta

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas bland annat genom försäkring i Alecta. Enligt UFR 3 är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2008 har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 7 MSEK (9), varav för moderbolaget 3 MSEK (4). Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2008 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 112,0 procent (152,0). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Not 27 Övriga avsättningar

Koncernen			
MSEK	Strukturreserv	Övrigt	Totalt
Ingående balans 2007-01-01	1 257	186	1 443
Omklassificering	-3	164	161
Återföring outnyttjade belopp	-74	-	-74
Årets avsättningar	54	17	71
Förvärv av dotterbolag	-	293	293
Utnyttjat under året	-424	-94	-518
Valutakursdifferenser	18	-54	-36
Utgående balans 2007-12-31	828	512	1 340
Ingående balans 2008-01-01	828	512	1 340
Omklassificering	-	-	-
Återföring outnyttjade belopp	-	0	0
Årets avsättningar	1 038	11	1 049
Förvärv av dotterbolag	-	267	267
Utnyttjat under året	-485	-114	-599
Valutakursdifferenser	137	46	183
Utgående balans 2008-12-31	1 518	722	2 240

Koncernen		
Fördelning i balansräkningen:	2007	2008
Övriga långfristiga avsättningar	774	1 453
Övriga kortfristiga avsättningar	566	787
Totalt	1 340	2 240

Strukturreserven är främst hänförlig till de pågående omstruktureringsprogrammen som initierades 2006 och 2008. Utgående reserv förväntas huvudsakligen utnyttjas under de kommande tre åren och avser främst utbetalningar hänförliga till personalneddragningar. Långfristig del av strukturreserven uppgår till 870 MSEK. Se även förvaltningsberättelsen för mer information om omstruktureringsprogrammen. Övriga avsättningar avser beräknade ej utbetalda köpeskillningar och legala åtaganden inklusive framtida miljörelaterade åtgärder.

Moderbolaget

Övriga avsättningar i moderbolaget avser beräknade ej utbetalda köpeskillingar.

Not 28 Övriga kortfristiga skulder

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Moms och punktskatter	217	244
Innehållen källskatt	74	72
Erhållna förskott	66	93
Sociala avgifter och andra skatter	26	38
Övriga kortfristiga skulder	241	282
Totalt	624	729

Not 29 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Personalrelaterade kostnader	1 346	1 441	51	57
Kundrelaterade kostnader	438	444	–	–
Förutbetalda intäkter	121	79	–	–
Upplupna ränte-kostnader	87	125	39	55
Övrigt	625	1 035	14	4
Totalt	2 617	3 124	104	116

Not 30 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2007	2008	2007	2008
Garantier	29	36	–	–
Garanti till förmån för dotterbolag	–	–	9 339	8 501
Totalt	29	36	9 339	8 501

Utöver garantier redovisade i tabellen ovan har koncernen ett stort antal mindre bankgarantier beträffande fullgörande av åtaganden i den löpande verksamheten. Några väsentliga skulder förväntas inte uppkomma genom dessa garantier.

Not 31 Företagsförvärv

2008, MSEK	Totalt
Kontant betalt, inkl direkta förvärvskostnader	1 710
Ej utbetald del av köpeskilling	320
Total köpeskilling	2 030
Verkligt värde på förvärvade nettotillgångar	-822
Goodwill	1 208
Förvärvade tillgångar och skulder enligt förvärvsanalyser	
Immateriella tillgångar	251
Materiella anläggningstillgångar	202
Varulager	339
Fordringar	223
Likvida medel	58
Räntebärande skulder	-40
Övriga skulder	-275
Minoritetsintressen	64
Förvärvade nettotillgångar till verkliga värden	822
Justering till verkligt värde, immateriella tillgångar	-233
Justering till verkligt värde, uppskjuten skatt m m	165
Förvärvade nettotillgångar till bokförda värden	754
Kontant reglerad köpeskilling	1 710
Likvida medel i förvärvade dotterbolag	-58
Förändring i koncernens likvida medel vid förvärv	1 652
Nettoomsättning från förvärvstidpunkten	691
EBIT från förvärvstidpunkten	82
Nettoresultat från förvärvstidpunkten	9

Förvärvade enheters årsomsättning 2008 uppgick till totalt 1 732 MSEK och nettoresultatet till totalt 29 MSEK. Inget enskilt väsentligt förvärv har genomförts under 2008. I november 2008 ökades innehavet i iRevo och uppgår till drygt 90 procent av aktiekapitalet. Rockwood, Valli & Valli, Gardesa och Shenfei utgör de största förvärven under 2008.

Rockwood

Den 24 juni 2008 förvärvades 100 procent av aktiekapitalet i Rockwood Manufacturing Company, en ledande amerikansk producent av standardiserade, dekorativa och specialiserade dörrkomponenter. Genom förvärvet tillförs ASSA ABLOY en välrenommerad tillverkare av dörrkomponenter. Med förvärvet av Rockwood tar ASSA ABLOY ytterligare ett steg i strategin att erbjuda kompletta dörrlösningar på den kommersiella marknaden i USA. Bolaget har sitt huvudkontor och sin fabrik i Rockwood Pennsylvania. Varumärket har särredovisats och resterade goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterierna för separat redovisning.

Valli&Valli

Den 3 juli 2008 förvärvades 100 procent av aktiekapitalet i Valli&Valli, en ledande italiensk producent av designade handtag. Genom förvärvet tillförs ASSA ABLOY ett spännande produktprogram och ett välkänt varumärke som efterfrågas av designers och arkitekter över hela världen. Förvärvet kommer att stärka ASSA ABLOYs ledande position på den italienska marknaden och det kommer även att stärka koncernens specifikationsarbete i många andra länder. Företaget är baserat nära Milano i Italien. Varumärket har särredovisats och resterande goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterier för separat redovisning.

Gardesa

Den 9 juli 2008 förvärvades 100 procent av aktiekapitalet i Gardesa, en av Italiens ledande tillverkare av högsäkerhetsdörrar i stål. Gardesa är ett bra tillskott till ASSA ABLOY genom sitt ledande varumärke, mycket intressanta produktportföljer, avancerade teknologi, och sin attraktiva italienska design. Största delen av produkterna säljs genom företagets distributionsnätverk i Italien, medan cirka 25 procent säljs via distributörer till andra marknader i Europa, Afrika och Asien. Gardesa ligger i närheten av Piacenza i Italien. Varumärket har särredovisats och resterande goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterierna för separat redovisning.

Shenfei

Den 19 december 2008 förvärvades 100 procent av aktiekapitalet i Shenfei, en ledande kinesisk tillverkare av dörrstängare. Förvärvet är ett viktigt steg inom strategin på tillväxtmarknader och tillför både marknadsnärvaro och kompletterar ASSA ABLOYs produktportfölj. Shenfei kompletterar på ett utmärkt sätt koncernens portfölj av lås och dörrlösningar och tillför ett värdefullt distributionsnätverk i Kina. Shenfei är beläget i Wen Zou, söder om Shanghai. Förvärvsanalysen är preliminär. Goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterier för separat redovisning.

2007, MSEK	Totalt
Kontant betalt, inkl direkta förvärvskostnader	1 424
Ej utbetald del av köpeskilling	251
Total köpeskilling	1 675
Verkligt värde på förvärvade nettotillgångar	-646
Goodwill	1 029
Förvärvade tillgångar och skulder enligt förvärvsanalyser:	
Immateriella tillgångar	341
Materiella anläggningstillgångar	273
Varulager	253
Fordringar	271
Likvida medel	100
Räntebärande skulder	-104
Övriga skulder	-345
Minoritetsintresse	-143
Förvärvade nettotillgångar till verkliga värden	646
Justering till verkligt värde, immateriella tillgångar	-328
Justering till verkligt värde, uppskjuten skatt m m	120
Förvärvade nettotillgångar till bokförda värden	438
Kontant reglerad köpeskilling	1 424
Likvida medel i förvärvade dotterbolag	-100
Förändring i koncernens likvida medel vid förvärv	1 324
Nettoomsättning från förvärvstidpunkten	989
EBIT från förvärvstidpunkten	134
Nettoresultat från förvärvstidpunkten	46

Förvärvade enheters årsomsättning 2007 uppgick till 1 841 MSEK och nettoresultatet till totalt 64 MSEK. Inget enskilt väsentligt förvärv har genomförts under 2007. Pemko, Aontec, Baodean och iRevo utgör de största förvärven under 2007.

Not 31 forts.

Pemko

Den 1 januari 2007 förvärvade koncernen 100 procent av aktiekapitalet i Pemko Manufacturing Company, en ledande nordamerikansk tillverkare av dörrkomponenter. Genom förvärvet tillförs ASSA ABLOY en välrenommerad tillverkare av dörrkomponenter. Pemkos produkter kompletterar ASSA ABLOYs nuvarande produkterbjudande och distributionskanaler. Bolaget har sitt huvudkontor i Ventura, Kalifornien där även en stor del av verksamheten bedrivs. Varumärket har särredovisats och resterande goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterier för separat redovisning.

Aontec

Den 3 juli 2007 förvärvade koncernen 100 procent av aktiekapitalet i Aontec Teoranta, en av världens största tillverkare av RFID-"inlays" för elektroniska pass. Genom förvärvet ökade kundbasen och ASSA ABLOY fick tillgång till ytterligare en högsäkerhetsanläggning samt kompletterande tillverkningsteknologi för RFID-"inlays". Aontec utvecklar och producerar RFID-"inlays" för framför allt europeiska tillverkare av pass och integratörer av säkerhetslösningar. Tillverkningen sker i en högsäkerhetsanläggning på Irland. Immateriella tillgångar i form av kundrelationer och licenser har särredovisats. Resterande goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterier för separat redovisning.

Baodean

Den 1 oktober 2007 förvärvade koncernen 70 procent av Baodean, ett ledande kinesiskt låsföretag. Baodean tillverkar och marknadsför inbrottssäkra dörrlås och cylindrar, huvudsakligen för den kinesiska marknaden. Företaget är ledande på den kinesiska marknaden för inbrottssäkra lås i segmentet för hög säkerhet och har utvecklat ett omfattande support- och servicenätverk. Baodean ligger i Zhejilangregionen, söder om Shanghai. Varumärket har särredovisats och resterande goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterierna för separat redovisning.

iRevo

Den 12 oktober 2007 förvärvade koncernen drygt 50 procent av aktiekapitalet i iRevo, ett företag som är noterat på Seoulbörsen och är marknadsledande inom digitala dörrlås. Förvärvet bidrar till ASSA ABLOY-koncernen bland annat genom dess marknadsledande ställning i Korea och tillgång till effektiva distributionskanaler för bostadsmarknaden, samt genom möjligheten att kunna dra fördel av ASSA ABLOYs globala distributionsnät. Varumärket har särredovisats och resterande goodwill är huvudsakligen hänförlig till synergier och andra immateriella tillgångar som ej uppfyller kriterierna för separat redovisning.

Not 32 Kassaflöde

MSEK	Koncernen	
	2007	2008
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet		
Resultat vid försäljning av inventarier	-58	-31
Förändring av pensionsavsättning	20	-3
Övrigt	-11	-15
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet	-49	-49
Förändring av rörelsekapital		
Varulager ökning/minskning (-/+)	-148	-144
Kundfordringar ökning/minskning (-/+)	-256	38
Leverantörsskulder ökning/minskning (+/-)	219	-59
Övrigt rörelsekapital ökning/minskning (-/+)	160	160
Förändring av rörelsekapital	-25	-5
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar		
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar	-1 050	-962
Försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	299	133
Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar	-751	-829
Investeringar i dotterbolag		
Förvärvade tillgångar och skulder enligt förvärvsanalyserna:		
Immateriella anläggningstillgångar	-1 370	-1 459
Materiella tillgångar	-273	-202
Varulager	-253	-339
Kundfordringar	-206	-203
Övriga fordringar	-65	-20
Minoritet	143	-64
Långfristiga skulder	117	70
Leverantörsskulder	154	135
Övriga kortfristiga skulder	74	70
Förvärvad nettoskuld	4	-18
Köpeskilling	-1 675	-2 030
Avgår förvärvade likvida medel	100	58
Avgår ej utbetald del av köpeskilling	251	320
Tillkommer utbetald del av köpeskilling avseende föregående år	-34	-179
Investeringar i dotterbolag	-1 358	-1 831
Övriga investeringar		
Investeringar och försäljningar i övriga aktier	-13	1
Investeringar och försäljningar av övriga finansiella tillgångar	-5	11
Övriga investeringar	-18	12

Not 33 Personal

Löner och andra ersättningar

MSEK	Koncernen			
	2007		2008	
	Löner och andra ersättningar	varav tantiem till VD	Löner och andra ersättningar	varav tantiem till VD
Sverige	587	8	590	5
Finland	329	0	339	0
Norge	276	1	311	1
Danmark	185	1	230	0
Storbritannien	625	3	503	3
Belgien	67	0	45	0
Nederländerna	227	2	245	2
Frankrike	635	4	430	4
Tyskland	554	4	568	2
Schweiz	212	1	230	1
Italien	120	1	154	0
Spanien	280	2	288	2
Tjeckien	90	0	133	–
Rumänien	48	–	48	–
Israel	87	–	118	0
Sydafrika	69	–	67	–
Kanada	205	1	194	2
USA	2 666	8	2 733	11
Mexiko	195	1	151	0
Sydamerika	69	0	76	0
Kina	155	0	166	0
Australien	391	0	303	0
Nya Zeeland	80	–	85	0
Korea	59	0	39	0
Övriga	136	0	278	2
Totalt	8 347	36	8 324	35

MSEK	Moderbolaget			
	2007		2008	
	Löner och andra ersättningar	varav tantiem till VD	Löner och andra ersättningar	varav tantiem till VD
Sverige	96	6	102	3
Övriga	12	–	0	–
Totalt	108	6	102	3

Sociala kostnader

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Sociala kostnader	1 719	1 692	55	55
– varav pensionskostnader	384	413	21	20
Totalt	1 719	1 692	55	55

Arvode till styrelsens ledamöter 2008 (inklusive utskottsarbete), TSEK

Namn och befattning	Styrelse	Ersättnings-utskott	Revisions-utskott	Sociala kostnader	Totalt
Gustaf Douglas, ordförande	900	100	–	102	1 102
Jorma Halonen, ledamot	450	–	–	–	450
Carl Douglas, ledamot	450	–	–	141	591
Birgitta Klasén, ledamot	450	–	100	173	723
Eva Lindqvist, ledamot	450	–	–	141	591
Johan Molin, ledamot, verkställande direktör och koncernchef	–	–	–	–	–
Sven-Christer Nilsson, ledamot	450	50	–	157	657
Lars Renström, ledamot	450	–	100	173	723
Ulrik Svensson, ledamot	450	–	200	204	854
Arbetstagarrepresentanter (2 st)	–	–	–	–	–
Totalt	4 050	150	400	1 092	5 692

Ersättningar och övriga förmåner till ledande befattningshavare 2008

TSEK	Lön/arvode	Rörlig lön	Övriga förmåner	Pensionskostnader
Johan Molin	12 831	2 625	100	3 500
Övriga ledande befattningshavare (9 st)	29 460	8 933	1 548	8 092
Totala ersättningar och förmåner	42 291	11 558	1 648	11 592
Totala kostnader ¹	51 426	14 055	1 813	13 910

¹ Totala kostnader för ledande befattningshavare inkluderar sociala avgifter på löner och förmåner, särskild löneskatt på pensioner samt tillkommande kostnader för övriga förmåner. Löner och andra ersättningar till koncernledningen uppgick år 2007 till 63 MSEK, sociala kostnader uppgick till 26 MSEK, varav pensionskostnader 13 MSEK.

Not 33 forts.

**Löner och ersättningar till styrelsen
och moderbolagets ledning**

Löner och andra ersättningar till styrelsen och moderbolagets ledning uppgick till 31 MSEK (34). Sociala kostnader uppgick till 19 MSEK (19), varav pensionskostnader 10 MSEK (8).

Avgångsvederlag

För VD har avtalats om en uppsägningstid om 24 månader vid uppsägning från företagets sida. Något avgångsvederlag utgår ej.

Sjukfrånvaro, %

	Moderbolaget	
	2007	2008
Total sjukfrånvaro	2,4	1,8
– långtidssjukfrånvaro ¹	–	–
– sjukfrånvaro för män	2,7	2,0
– sjukfrånvaro för kvinnor	1,8	1,2
– anställda –29 år	0,9	0,6
– anställda 30–49 år	1,5	1,0
– anställda 50 år – ¹	–	–

¹ Uppgifter lämnas ej på grund av att den kan hänföras till enskilda individer.

Medelantal anställda per land fördelat på kvinnor och män

	Koncernen					
	2007			2008		
	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män
Sverige	1 490	587	903	1 433	536	897
Finland	1 156	457	699	1 073	420	653
Norge	685	219	466	667	245	422
Danmark	408	149	259	414	141	273
Storbritannien	1 554	717	837	1 315	525	790
Belgien	211	83	128	224	83	141
Nederländerna	646	109	537	620	91	529
Frankrike	2 265	889	1 376	2 124	907	1 217
Tyskland	1 275	484	791	1 242	485	757
Schweiz	428	177	251	407	159	248
Italien	406	178	228	604	202	402
Spanien	786	230	556	760	224	536
Tjeckien	1 115	712	403	1 085	578	507
Rumänien	839	350	489	484	234	250
Israel	459	132	327	460	131	329
Sydafrika	710	328	382	534	206	328
Kanada	564	113	451	581	107	474
USA	7 203	2 342	4 861	6 961	2 246	4 715
Mexiko	2 371	1 456	915	1 721	1 042	679
Sydamerika	695	165	530	659	172	487
Malaysia	416	252	164	527	369	158
Kina	4 333	1 821	2 512	5 962	2 939	3 023
Korea	85	22	63	266	50	216
Australien	1 048	318	730	954	283	671
Nya Zeeland	301	99	202	336	116	220
Övriga	818	302	516	1 310	583	727
Totalt	32 267	12 691	19 576	32 723	13 074	19 649

	Moderbolaget					
	2007			2008		
	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män
Sverige	90	29	61	101	32	69
Övriga	8	2	6	–	–	–
Totalt	98	31	67	101	32	69

Ledande befattningshavare och styrelseledamöter fördelat på kvinnor och män

	2007			2008		
	Totalt	Varav kvinnor	Varav män	Totalt	Varav kvinnor	Varav män
Styrelsen ²	8	1	7	9	2	7
Koncernledning	10	–	10	10	–	10
–varav moderbolagets ledning	4	–	4	4	–	4
Totalt	18	1	17	19	2	17

² Exklusive arbetstagarrepresentanter.

Not 34 Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2007	2008	2007	2008
Fastighetsinteckningar	41	41	Inga	Inga
Övriga inteckningar	32	30	Inga	Inga
Totalt	73	71	Inga	Inga

2004

En viss återhämtning av efterfrågan på viktiga marknader bidrog till en klar förbättring av organisk tillväxt. Genomförda förvärv bidrog till verksamheten inom divisionerna EMEA och Global Technologies. Negativa omräkningseffekter fortsatte att belasta rapporterad omsättning och resultat. Rörelsemarginalen ökade tack vare bättre volymer och besparingar från pågående åtgärdsprogram, väsentligt högre inköpspriser på viktiga metaller neutraliserades av höjda försäljningspriser och förändringar i inköpsstrukturen. Det operativa kassaflödet var sedvanligt starkt.

ASSA ABLOY har under året vidareutvecklat koncernens strategi i syfte att stärka den organiska tillväxten inom ASSA ABLOYs kärnverksamhet och inom attraktiva och snabbväxande marknader och produktsegment samt att bättre utnyttja koncernens storlek för att generera betydande besparingar inom främst produktion och inköp.

2005

Försäljningen var relativt svag i början av året men förbättrades därefter successivt vilket resulterade i en god organisk tillväxt för helåret. Utvecklingen hade sin grund i en god efterfrågan på den viktiga USA-marknaden. Ett flertal mindre bolag förvärvades främst i divisionerna Asia Pacific och Global Technologies.

Programmet "Leverage & Growth" avslutades vid årsslutet. Programmet har bidragit till att öka koncernens effektivitet och produktivitet. Både rörelsemarginalen och det operativa kassaflödet förbättrades under året. Johan Molin efterträdde Bo Dankis som VD och koncernchef.

ASSA ABLOY stärkte sin position genom att fokusera på kundnyttan både inom de traditionella verksamheterna och i segment med något högre marknadstillväxt som elektromekaniska lås, dörrautomatik, passagesystem och identifieringsteknik.

2006

Det blev ett mycket bra år för ASSA ABLOY med den högsta organiska tillväxten i bolagets historia samt en kraftig förbättring av lönsamheten. ASSA ABLOYs starka utveckling hade sin grund i en god ekonomisk tillväxt på koncernens viktigaste marknader i Europa och Nordamerika samt framgång inom snabbväxande segment som elektromekaniska lås, passagekontroll, automatiska dörrar och identifieringsteknologi. Förvärvstakten ökade genom förvärv av bland annat Fargo Electronics som är världsledande inom det snabbväxande segmentet för säkert utfärdande av kort.

Ett treårigt strukturprogram lanserades under året för att

realisera synergier och öka effektiviteten inom koncernens tillverkande enheter. Programmet innebär att stora delar av produktionen ändrar inriktning från full produktion till i huvudsak slutmontering. Delar av produktionen kommer att flyttas till lågkostnadsländer vilket innebär att ett antal produktionsenheter kommer att läggas ned.

Totala omstrukturingskostnader uppgick till 1 274 MSEK och beräknas ge 600 MSEK i årliga besparingar med full effekt under 2009.

Volymtillväxt, förvärv och genomförda strukturåtgärder har bidragit till den starka ökningen av rörelseresultatet.

2007

Det blev ett år med stark tillväxt för ASSA ABLOY kombinerat med en fortsatt mycket tillfredsställande resultatutveckling. Samtliga fem divisioner visade tillväxt, ökad lönsamhet och förbättrad avkastning. ASSA ABLOYs starka utveckling hade sin grund i en långsiktig strukturell tillväxt i efterfrågan på de viktigaste marknaderna i Europa och Nordamerika, en ökande efterfrågan på nya marknader samt framgångar inom snabbväxande segment som elektromekaniska lås, passagekontroll, säkert utfärdande av smarta kort, automatiska dörrar och identifieringsteknologi. Förvärvstakten var fortsatt hög under året och bland de större förvärven kan noteras kinesiska Baodean, koreanska iRevo, irländska Aontec, nordirländska Powershield, nordamerikanska Pemko och australiensiska Pyropanel.

Det treåriga strukturprogrammet för koncernens tillverkande enheter fortsatte implementeras med stor framgång under året. Samtliga 50 projekt genomförs enligt plan och mer än 1 300 personer, av totalt 2 000, har nu lämnat koncernen. Besparingarna hade vid slutet av 2007 nått över 60 procent av målet, med målsättningen att nå 600 MSEK i årliga besparingar under 2009.

Volymtillväxt, förvärv, priskontroll och genomförda strukturåtgärder likväl som kontinuerliga förbättringar inom produktion, administration och marknadsbearbetning bidrog till den starka finansiella utvecklingen.

2008

2008 blev ett rekordår för ASSA ABLOY med ökad försäljning och ökad vinst främst på grund av fokuserade satsningar för att öka efterfrågan främst inom de kommersiella och institutionella marknaderna. Koncernen ökade investeringarna inom produktutveckling och fler produkter än någonsin lanserades på marknaden. Marknaden försämrades dock mot slutet av året då den finansiella krisen medfört att investeringar i byggnation påverkats negativt.

Belopp i MSEK om ej annat anges	2004	2005	2006	2007	2008
Omsättning och resultat					
Omsättning	25 526	27 802	31 137	33 550	34 918
Organisk tillväxt, %	5	5	9	7	0
Förvärvad tillväxt, %	5	1	3	5	4
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	4 606	4 960	5 669 ¹	6 366	6 447 ¹
Avskrivningar	923	882	898	909	-921
Rörelseresultat (EBIT)	3 683	4 078	4 771 ¹	5 458	5 526 ¹
Resultat före skatt (EBT)	3 199	3 556	2 626	4 609	3 499
Årets resultat	2 356	2 613	1 756	3 368	2 438
Kassaflöde					
Kassaflöde från löpande verksamhet	3 018	3 153	2 968	3 871	4 369
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 505	-1 052	-3 871	-2 127	-2 648
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-1 413	-2 027	1 203	-1 568	-1 311
Årets kassaflöde	100	73	300	176	410
Operativt kassaflöde	3 439	3 702	3 528	4 808	4 769
Sysselsatt kapital och finansiering					
Sysselsatt kapital	23 461	26 653	27 205	28 621	32 850
- varav goodwill	13 917	15 716	16 683	17 270	20 669
Nettoskuld	12 208	12 240	13 560	12 953	14 013
Minoritetsintresse	27	71	60	201	163
Eget kapital exkl minoritetsintresse	11 226	14 342	13 585	15 467	18 674
Data per aktie, SEK					
Vinst per aktie efter skatt och före utspädning	6,42	7,13	4,77	9,18	6,60
Vinst per aktie efter skatt och utspädning (EPS)	6,33	6,97	7,99 ¹	9,02	9,21 ¹
Eget kapital per aktie efter utspädning	34,74	42,85	39,13	46,76	55,91
Utdelning per aktie	2,60	3,25	3,25	3,60	3,60 ²
Kurs på B-aktien vid årets slut	113,50	125,00	149,00	129,75	88,50
Nyckeltal					
Rörelsemarginal (EBITDA), %	18,0	17,8	18,2 ¹	19,0	18,5 ¹
Rörelsemarginal (EBIT), %	14,4	14,7	15,3 ¹	16,3	15,8 ¹
Vinstmarginal (EBT), %	12,5	12,8	8,4	13,7	10,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	15,3	15,9	12,1	18,4	13,3
Avkastning på sysselsatt kapital exkl jämförelsestörande poster, %	15,3	15,9	17,1	18,4	17,2
Avkastning på eget kapital, %	20,0	18,1	11,5	21,0	12,8
Soliditet, %	37,4	42,8	38,4	41,5	41,9
Nettoskuldsättning/eget kapital	1,09	0,85	0,99	0,83	0,74
Räntetäckningsgrad	7,6	8,2	5,1	7,4	5,7
Ränta konvertibelt förlagslån netto efter skatt	24,0	33,1	43,6	55,0	81,0
Antal aktier, 1000-tal	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918
Antal aktier efter utspädning, 1000-tal	378 718	378 718	376 033	380 713	380 713
Medelantal anställda	29 160	29 578	31 243	32 267	32 723

¹ Exklusive omstrukturingskostnader 2006 och jämförelsestörande poster 2008.

² För 2008 enligt styrelsens förslag.

Kvartalsinformation

KONCERNEN I SAMMANDRAG	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	Helår	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	Helår
Belopp i MSEK om ej annat anges	2007	2007	2007	2007	2007	2008	2008	2008	2008	2008
Omsättning	8 227	8 329	8 274	8 721	33 550	8 203	8 526	8 722	9 468	34 918
Organisk tillväxt	8%	7%	7%	6%	7%	0%	5%	1%	-4%	0%
Bruttoresultat exkl jämförelse-störande poster	3 383	3 425	3 405	3 587	13 799	3 383	3 547	3 590	3 898	14 418
Bruttoresultat / Omsättning	41,1%	41,1%	41,2%	41,1%	41,1%	41,2%	41,6%	41,2%	41,2%	41,3%
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA) exkl jämförelsestörande poster	1 518	1 554	1 625	1 670	6 366	1 476	1 599	1 669	1 703	6 447
Rörelsemarginal (EBITDA)	18,5%	18,7%	19,6%	19,1%	19,0%	18,0%	18,8%	19,1%	18,0%	18,5%
Avskrivningar	-229	-229	-221	-230	-909	-232	-222	-234	-233	-921
Rörelseresultat (EBIT) exkl jämförelsestörande poster	1 289	1 325	1 404	1 440	5 458	1 244	1 378	1 435	1 469	5 526
Rörelsemarginal (EBIT)	15,7%	15,9%	17,0%	16,5%	16,3%	15,2%	16,2%	16,5%	15,5%	15,8%
Jämförelsestörande poster ⁴	-	-	-	-	-	-	-	-247	-1 010	-1 257
Rörelseresultat (EBIT)	1 289	1 325	1 404	1 440	5 458	1 244	1 378	1 188	460	4 269
Finansnetto	-188	-197	-193	-271	-849	-189	-190	-207	-184	-770
Resultat före skatt (EBT)	1 101	1 128	1 211	1 168	4 609	1 055	1 188	980	276	3 499
Vinstmarginal (EBT)	13,4%	13,5%	14,6%	13,4%	13,7%	12,9%	13,9%	11,2%	2,9%	10,0%
Skatter	-298	-306	-327	-309	-1 240	-283	-323	-271	-184	-1 061
Årets resultat	803	822	884	859	3 368	772	865	709	92	2 438
Fördelning av årets resultat:										
Aktieägarna i ASSA ABLOY AB	803	820	882	854	3 358	772	857	700	84	2 413
Minoritetsintresse	1	2	2	5	10	0	8	8	9	25

	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	Helår	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	Helår
OPERATIVT KASSAFLÖDE	2007	2007	2007	2007	2007	2008	2008	2008	2008	2008
Rörelseresultat (EBIT)	1 289	1 325	1 404	1 440	5 458	1 244	1 378	1 188	460	4 269
Omstruktureringkostnader	-	-	-	-	-	-	-	247	933	1 180
Avskrivningar	229	229	221	230	909	232	222	234	233	921
Rörelsens nettoinvesteringar	-101	-218	-220	-212	-751	-164	-173	-199	-293	-829
Förändring av rörelsekapitalet	-469	-159	53	550	-25	-581	-113	-111	801	-5
Erlagd och erhållen ränta	-124	-216	-149	-245	-734	-162	-206	-134	-217	-718
Ej kassaflödespåverkande poster	-19	-4	-3	-23	-49	14	-26	-36	-1	-49
Operativt kassaflöde¹	805	957	1 306	1 740	4 808	583	1 081	1 189	1 916	4 769
Operativt kassaflöde / Resultat före skatt	0,73	0,85	1,08	1,49	1,04	0,55	0,91	0,97 ²	1,49 ²	1,02 ²

	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	Helår	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	Helår
NETTOSKULDENS FÖRÄNDRING	2007	2007	2007	2007	2007	2008	2008	2008	2008	2008
Nettoskuld vid periodens ingång	13 560	13 799	14 534	13 456	13 560	12 953	12 414	13 549	14 010	12 953
Operativt kassaflöde	-805	-957	-1 306	-1 740	-4 808	-583	-1 081	-1 189	-1 916	-4 769
Strukturbetalningar	44	81	90	209	424	111	97	126	152	485
Betald skatt	173	433	258	400	1 264	127	251	81	283	742
Förvärv	509	92	341	434	1 376	126	473	717	503	1 819
Utdelning	-	1 189	-	-	1 189	-	1 317	-	-	1 317
Omräkningsdifferens	318	-103	-461	194	-52	-320	78	726	981	1 466
Nettoskuld vid periodens utgång	13 799	14 534	13 456	12 953	12 953	12 414	13 549	14 010	14 013	14 013
Nettoskuldsättning / Eget kapital	0,94	1,02	0,91	0,83	0,83	0,79	0,87	0,80	0,74	0,74

	kv1	kv2	kv3	kv4		kv1	kv2	kv3	kv4	
NETTOSKULD	2007	2007	2007	2007		2008	2008	2008	2008	
Långfristiga räntebärande fordringar	-139	-161	-197	-105		-102	-83	-89	-256	
Kortfristiga räntebärande placeringar inkl derivat	-79	-119	-261	-220		-332	-191	-133	-688	
Kassa och bank	-998	-1 549	-979	-1 212		-953	-1 221	-1 534	-1 579	
Avsättningar till pensioner	1 337	1 239	1 213	1 156		1 151	1 150	1 131	1 182	
Övriga långfristiga räntebärande skulder	7 392	8 218	8 002	8 050		7 707	7 683	7 539	7 766	
Kortfristiga räntebärande skulder inkl derivat	6 285	6 906	5 678	5 284		4 943	6 212	7 096	7 589	
Totalt	13 799	14 534	13 456	12 953		12 414	13 549	14 010	14 013	

SYSSELSATT KAPITAL OCH FINANSIERING	kv 1 2007	kv 2 2007	kv 3 2007	kv 4 2007	kv 1 2008	kv 2 2008	kv 3 2008	kv 4 2008
Sysselsatt kapital	28 535	28 822	28 198	28 621	28 116	29 045	31 538	32 850
– varav goodwill	17 375	17 237	17 077	17 270	16 508	17 068	18 851	20 669
Nettoskuld	13 799	14 534	13 456	12 953	12 414	13 549	14 010	14 013
Minoritetsintresse	59	56	56	201	181	188	211	163
Eget kapital (exkl minoritetsintresse)	14 677	14 232	14 686	15 467	15 521	15 308	17 317	18 674

DATA PER AKTIE, SEK	kv 1 2007	kv 2 2007	kv 3 2007	kv 4 2007	Helår 2007	kv 1 2008	kv 2 2008	kv 3 2008	kv 4 2008	Helår 2008
Vinst per aktie efter skatt och före utspädning	2,19	2,24	2,41	2,34	9,18	2,11	2,34	1,91	0,23	6,60
Vinst per aktie efter skatt och utspädning	2,16	2,20	2,36	2,30	9,02	2,08	2,30	1,89	0,29	6,55
Vinst per aktie efter skatt och utspädning exkl jämförelsestörande poster	2,16	2,20	2,36	2,30	9,02	2,08	2,30	2,38	2,45	9,21
Eget kapital per aktie efter utspädning	42,46	43,68	44,68	46,76	46,76	46,64	46,13	51,61	55,91	55,91

ANTAL AKTIER	Mar 2007	Jun 2007	Sep 2007	Dec 2007	Helår 2007	Mar 2008	Jun 2008	Sep 2008	Dec 2008	Helår 2008
Antal aktier före utspädning, 1000-tal	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918	365 918
Antal aktier efter utspädning, 1000-tal ³	376 033	376 599	380 713	380 713	378 533	380 713	380 713	380 713	380 713	380 713

¹ Exklusive strukturbetalningar.

² Resultat före skatt exkl jämförelsestörande poster.

³ Vägt genomsnitt.

⁴ Jämförelsestörande poster består av omstruktureringsskostnader och engångskostnader. Engångskostnader uppgår till 77 MSEK i fjärde kvartalet och helåret.

Nyckeltalsdefinitioner

Organisk tillväxt

Förändring av omsättning i jämförbara enheter efter justering för förvärv och valutakurseffekter.

Bruttomarginal (EBITDA)

Rörelseresultat före avskrivningar i förhållande till omsättning.

Rörelsemarginal (EBIT)

Rörelseresultat i förhållande till omsättning.

Vinstmarginal (EBT)

Resultatet före skatt i förhållande till omsättning.

Operativt kassaflöde

Se uppställningen av operativt kassaflöde för ingående delar.

Nettoinvesteringar

Investeringar i anläggningstillgångar reducerat med försäljning av anläggningstillgångar.

Avskrivningar

Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar.

Nettoskuldsättning

Räntebärande skulder minskat med räntebärande placeringar.

Sysselsatt kapital

Balansomslutning minskad med räntebärande tillgångar och icke räntebärande skulder inklusive uppskjuten skatteskuld.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Räntetäckningsgrad

Resultat före skatt plus räntenetto dividerat med räntenetto.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat exklusive minoritetsintressen plus räntekostnader efter skatt avseende konvertibelt förlagslån i förhållande till genomsnittligt eget kapital (exklusive minoritetsintressen) efter utspädning.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat före skatt ökat med räntenetto i förhållande till genomsnittligt sysselsatt kapital.

Vinst per aktie efter skatt och före utspädning

Årets resultat exklusive minoritetsintressen i förhållande till vägt genomsnitt av antal aktier före utspädning.

Vinst per aktie efter skatt och utspädning

Årets resultat exklusive minoritetsintressen plus räntekostnader efter skatt avseende konvertibelt förlagslån i förhållande till vägt genomsnitt av antal aktier efter utspädning.

Eget kapital per aktie efter utspädning

Eget kapital exklusive minoritetsintressen ökat med konvertibelt förlagslån i förhållande till antal aktier efter utspädning.

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Årets resultat: 1 154 MSEK
Balanserade vinstmedel: 2 943 MSEK
SUMMA: 4 097 MSEK

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att 3,60 SEK per aktie, maximalt 1 317 MSEK, utdelas till aktieägarna samt att återstoden, 2 780 MSEK, överföres i ny räkning.

Som avstämningsdag för utdelning föreslås tisdagen den 28 april 2009. Om bolagsstämman beslutar i enlighet med förslaget beräknas utdelning komma att sändas ut genom VPC ABs försorg måndagen den 4 maj 2009.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat.

Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 13 februari 2009

Gustaf Douglas
Ordförande

Carl Douglas
Styrelseledamot

Jorma Halonen
Styrelseledamot

Birgitta Klasén
Styrelseledamot

Eva Lindqvist
Styrelseledamot

Johan Molin
Verkställande direktör

Sven-Christer Nilsson
Styrelseledamot

Lars Renström
Styrelseledamot

Ulrik Svensson
Styrelseledamot

Seppo Liimatainen
Arbetstagarledamot

Mats Persson
Arbetstagarledamot

Vår revisionsberättelse har avgivits den 13 februari 2009

PricewaterhouseCoopers AB

Peter Nyllinge
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig

Bo Karlsson
Auktoriserad revisor

Till bolagsstämman i ASSA ABLOY AB
Org. nr 556059-3575

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i ASSA ABLOY AB för år 2008. Bolagets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 38–84. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 13 februari 2009

PricewaterhouseCoopers AB

Peter Nyllinge
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig

Bo Karlsson
Auktoriserad revisor

ASSA ABLOY är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige.

Till grund för styrningen av koncernen ligger bland annat bolagsordningen, aktiebolagslagen och regelverket vid NASDAQ OMX Stockholm ("Stockholmsbörsen"). ASSA ABLOY tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning och bedöms, vid utgången av 2008, följa samtliga dess bestämmelser.

Bolagsstyrningsrapporten redogör för hur bolagsstyrningen har bedrivits i ASSA ABLOY under verksamhetsåret 2008. Rapporten har ej granskats av bolagets revisorer.

ASSA ABLOY verkar för att verksamheten ska generera god långsiktig avkastning för aktieägare och andra intressenter. En effektiv bolagsstyrning inom ASSA ABLOY kan sammanfattas i ett antal samverkande komponenter som beskrivs nedan.

Aktieägare

ASSA ABLOY hade vid årets slut 22 921 aktieägare. ASSA ABLOYs huvudägare är Investment AB Latour och Säkl (9,7 procent av kapitalet och 29,8 procent av rösterna) samt Melker Schörling AB (4,0 procent av kapitalet och 11,6 procent av rösterna). Utländska aktieägars ägarandel uppgick till 50 procent av aktiekapitalet och 34 procent av rösterna. De tio största aktieägarna representerade motsvarande 41 procent av aktiekapitalet och 60 procent av rösterna.

Aktiekapital och rösträtt

ASSA ABLOYs aktiekapital uppgick vid årets slut till 365 918 034 SEK fördelat på 19 175 323 aktier av serie A och 346 742 711 aktier av serie B. Varje aktie av serie A motsvarar tio röster och varje aktie av serie B en röst. Samtliga aktier har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och resultat.

Aktien och utdelningspolicy

ASSA ABLOYs aktie av serie B är noterad på Stockholmsbörsens lista för större bolag (Large Cap). ASSA ABLOYs börsvärde uppgick vid utgången av året till 32 383 MSEK. Styrelsens målsättning är att utdelningen långsiktigt ska motsvara 33–50 procent av resultatet efter schablonskatt, dock alltid med beaktande av ASSA ABLOYs långsiktiga finansieringsbehov.

Bolagsstämma

Aktieägarnas rätt att besluta i ASSA ABLOYs angelägenheter utövas vid bolagsstämman. Aktieägare som är registrerade i aktieboken per avstämningsdagen och är anmälda i tid har rätt att delta på bolagsstämman, personligen eller genom ombud. Beslut vid bolagsstämman fattas normalt med enkel majoritet. För vissa frågor föreskriver dock aktiebolagslagen att ett förslag ska biträddas av en högre majoritet. Enskilda aktieägare som önskar få ett ärende behandlat på bolagsstämman kan begära detta hos ASSA ABLOYs styrelse under särskild adress som publiceras på bolagets hemsida i god tid före stämman.

Årsstämma ska hållas inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Vid årsstämman prövas frågor avseende bland annat utdelning, fastställande av resultat- och balansräkning, ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och VD, val av styrelseledamöter, styrelseordförande, valberedning och revisorer samt fastställande av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, arvode till styrelse och revisorer. Extra bolagsstämma kan hållas om styrelsen anser att behov finns eller om ASSA ABLOYs revisorer eller ägare till minst 10 procent av aktierna begär det.

Årsstämma 2008

Vid årsstämman i april 2008 deltog aktieägare som representerade 49 procent av aktiekapitalet och 66 procent av rösterna i bolaget.

Vid årsstämman omvaldes styrelseledamöterna Gustaf Douglas, Carl Douglas, Sven-Christer Nilsson samt Johan Molin. Vidare valdes Birgitta Klasén, Eva Lindqvist, Jorma Halonen, Lars Renström och Ulrik Svensson till ledamöter av styrelsen. Gustaf Douglas omvaldes till ordförande i styrelsen.

Det noterades att årsstämman 2006 valt PricewaterhouseCoopers, med auktoriserade revisorn Peter Nyllinge som huvudansvarig revisor, till revisorer för en fyraårsperiod fram till årsstämman 2010.

Stämman fastställde, enligt styrelsens och verkställande direktörens förslag, utdelningen till 3,60 SEK per aktie. Stämman beslutade därutöver om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare, arvode till styrelsen och revisorerna samt utsåg ledamöter av valberedningen inför årsstämman 2009.

Valberedning

Inför årsstämman 2009 utgörs valberedningen av Mikael Ekdahl (Melker Schörling AB), Gustaf Douglas (Investment AB Latour och Säkl), Staffan Grebbäck (Alecta), Mats Tunér (SEB Fonder) och Marianne Nilsson (Swedbank Robur). Mikael Ekdahl är valberedningens ordförande. För det fall en aktieägare, som representeras av en av valberedningens ledamöter, inte längre skulle tillhöra de största aktieägarna i ASSA ABLOY äger valberedningen rätt att utse en annan representant för någon av de större aktieägarna att ersätta sådan ledamot. Detsamma gäller för det fall en ledamot av valberedningen inte längre är anställd av sådan aktieägare eller av något annat skäl lämnar valberedningen före års-

stämman 2009. Valberedningen har under året utsett Mats Tunér (SEB Fonder) att ersätta Björn Lind (SEB Fonder). Valberedningen har till uppgift att på aktieägarnas uppdrag förbereda val av ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter av styrelsen, val av revisor, val av ordförande vid bolagsstämma, arvodesfrågor och därtill hörande frågor. Inför årsstämman 2009 har valberedningen gjort en bedömning av huruvida den nuvarande styrelsen är ändamålsenligt sammansatt och uppfyller de krav som ställs på styrelsen till följd av bolagets nuvarande situation och framtida inriktning. Den årliga utvärderingen av styrelsen har varit en del av underlaget för denna bedömning. Sökandet efter lämpliga styrelseledamöter pågår kontinuerligt under året och förslag till nya ledamöter sker i varje enskilt fall med utgångspunkt i en av valberedningen fastställd kravprofil.

Aktieägare som vill lägga fram förslag till valberedningen kan göra detta via e-mail till nominationcommittee@assaabloy.com. Valberedningens förslag offentliggörs senast i samband med kallelsen till årsstämman som beräknas publiceras omkring den 20 mars 2009.

Styrelse

Styrelsen ansvarar enligt aktiebolagslagen för koncernens organisation och förvaltning samt för att kontrollen av bokföringen, medelsförvaltningen och ekonomiska förhållanden i övrigt är betryggande. Styrelsen beslutar om koncernens övergripande mål, strategier och policies samt förvärv, avyttringar och investeringar. Styrelsen godkänner årsredovisning och delårsrapporter, föreslår utdelning och riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare till årsstämman samt fattar beslut rörande koncernens finansiella struktur. Till styrelsens övriga uppgifter hör bland annat att:

- fortlöpande utvärdera bolagets operativa ledning, inklusive VDs arbete,
- säkerställa att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning jämfört med de fastställda målen,
- säkerställa att bolagets externa informationsgivning präglas av öppenhet och saklighet,
- säkerställa att det finns en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar och andra regler som gäller för bolagets verksamhet, samt
- säkerställa att erforderliga etiska riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande.

Styrelsens arbetsordning och instruktioner om arbetsfördelningen mellan styrelse och VD uppdateras och fastställs minst en gång per år. Styrelsen har även utfärdat skriftliga anvisningar där det anges hur den finansiella rapporteringen till styrelsen ska ske.

Styrelsens ordförande ska, förutom att leda styrelsearbetet, fortlöpande följa koncernens verksamhet och utveckling genom kontakter med VD. Ordföranden ska samråda med VD i strategiska frågor samt företräda bolaget i frågor som rör ägarstrukturen. Ordföranden ska vidare, vid behov, medverka vid viktigare externa kontakter samt, i samråd med VD, i övriga frågor av särskild betydelse. Styrelsens ord-

förande ska tillse att styrelsens arbete årligen utvärderas samt att nya styrelseledamöter erhåller lämplig utbildning.

Styrelsen har minst fyra ordinarie sammanträden samt ett konstituerande sammanträde per år. De ordinarie sammanträdena äger rum i anslutning till bolagets avgivande av helårs- respektive delårsbokslut. Minst en gång årligen sker ett besök vid och en fördjupad genomgång av någon av koncernens verksamheter, eventuellt kombinerat med ett styrelsesammanträde. Därutöver hålls extra styrelsesammanträden vid behov. Samtliga sammanträden följer en godkänd dagordning. Inför varje möte skickas förslag till dagordning, inklusive dokumentation, ut till samtliga styrelseledamöter.

Inom styrelsen finns ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott. Syftet med utskotten är att fördjupa och effektivisera styrelsens arbete samt bereda ärenden inom respektive område. Utskotten har inte någon beslutsbefogenhet. Utskottsledamöterna utses årligen av styrelsen vid det konstituerande styrelsesammanträdet. Instruktioner till utskotten ingår som en del av styrelsens arbetsordning.

Styrelsens arbete under 2008

Styrelsen har under året hållit nio sammanträden, varav två per telefon. Vid två av mötena har en ledamot varit frånvarande och vid ett möte har två ledamöter varit frånvarande. I övrigt har samtliga ledamöter varit närvarande vid samtliga möten. Vid de ordinarie styrelsemötena har verkställande direktören och koncernchefen redogjort för koncernens resultat och finansiella ställning, inklusive utsikter för de kommande kvartalen. Dessutom har investeringar samt förvärv och avyttringar behandlats. Samtliga förvärv och avyttringar med ett värde på skuldfri basis överstigande 100 MSEK beslutas av styrelsen. Beloppsgränsen förutsätter att ärendet avser förvärv eller avyttring inom ramen för i styrelsens överenskommen strategi.

Viktigare frågor som styrelsen behandlat under året omfattar förvärven av Rockwood, Gardesa, Shenfei och Valli&Valli samt det strukturprogram som kommunicerades under 2008. Under året genomförde även styrelsen fördjupade genomgångar av koncernens verksamheter inom Americas och HID Global samt besök vid ett antal av koncernens sälj- och produktionsenheter i Kina och Tjeckien.

Ersättningsutskottet

Under 2008 har ersättningsutskottet utgjorts av Gustaf Douglas (ordförande) och Sven-Christer Nilsson.

Ersättningsutskottet har till uppgift att utarbeta de riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare som styrelsen föreslår årsstämman att besluta om. Styrelsens förslag till riktlinjer inför årsstämman 2009 framgår av sidan 39. Ersättningsutskottet bereder även frågor rörande lön, bonus, pension, avgångsvederlag och incitamentsprogram för VD och övriga ledande befattningshavare.

Utskottet har under året haft ett möte vid vilket samtliga ledamöter närvarat. Mötena i ersättningsutskottet protokollförs, bifogas styrelsematerialet och avrapporteras muntligen vid styrelsemötena.

Revisionsutskottet

Under 2008 har revisionsutskottet utgjorts av Ulrik Svensson (ordförande), Birgitta Klasén och Lars Renström.

I revisionsutskottets arbetsuppgifter ingår att kontinuerligt kvalitetssäkra ASSA ABLOYs finansiella rapportering. En löpande dialog förs med bolagets revisor bland annat angående revisionens inriktning och omfattning. Revisionsutskottet ansvarar vidare för att utvärdera revisionsinsatsen och informera bolagets styrelse och valberedning om resultatet därav samt att fortlöpande följa upp aktuell riskbild avseende legala risker i verksamheten.

Revisionsutskottet har under året haft fyra möten vid vilka samtliga ledamöter, bolagets revisor samt representanter från företagsledningen närvarat. Mötena i revisionsutskottet protokollförs, bifogas styrelsematerialet och avrapporteras muntligen vid styrelsemötena.

Viktigare frågor som revisionsutskottet behandlat under året inbegriper uppföljning av redovisningsaspekter i samband med strukturprogrammet och fastställande av nya riktlinjer för tillsättandet av externa revisorer lokalt samt upphandling av andra tjänster än revision från bolagets revisorer. Därutöver har revisionsutskottet fortlöpande uppdaterats om den flytt som skett av Treasuryverksamheten från Genève till Stockholm, samt informerat sig om koncernens finansieringssituation givet turbulensen på kreditmarknaderna under året. Revisionsutskottet har även initierat en översyn av koncernens policies och riktlinjer för förvaltning av de medel som svarar mot koncernens pensionsskuld.

ASSA ABLOYs styrelse

Styrelsen består av elva ledamöter. Nio ledamöter väljs av årsstämman på en period av ett år och två av ledamöterna utses av arbetstagarorganisationerna i enlighet med svensk lag. Arbetstagarorganisationerna utser även två suppleanter. Med undantag av verkställande direktören ingår ingen av styrelsens ledamöter i företagsledningen. Verkställande direktören saknar väsentliga aktieinnehav och delägarskap i företag som har betydande affärsförbindelser med ASSA ABLOY.

Ersättning till styrelsen

Bolagsstämman beslutar om den ersättning som ska utgå till styrelseledamöterna. Årsstämman 2008 beslutade att arvode till styrelsen ska utgå med ett sammanlagt belopp om 4 050 000 SEK (ersättning för utskottsarbete inte inkluderat) att fördelas mellan ledamöterna enligt följande; 900 000 SEK till ordföranden samt 450 000 SEK till envar av övriga ledamöter som inte är anställda i bolaget. Som ersättning för utskottsarbete ska ordföranden för revisionsutskottet erhålla 200 000 SEK, ordföranden för ersättningsutskottet 100 000 SEK, ledamot i revisionsutskottet 100 000 SEK samt ledamot i ersättningsutskottet 50 000 SEK.

Styrelsens ordförande och övriga styrelseledamöter har inga pensionsförmåner eller avtal om avgångsvederlag. Till VD och arbetstagarrepresentanter utgår inga styrelsearvoden. För ytterligare information om arvode till styrelsens ledamöter för 2008, se not 33.

Styrelsens oberoende

ASSA ABLOYs styrelse uppfyller kraven på oberoende enligt regelverket vid NASDAQ OMX Stockholm och Svensk kod för bolagsstyrning.

Namn	Befattning	Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen	Oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare
Gustaf Douglas	Ordförande	Ja	Nej
Carl Douglas	Ledamot	Ja	Nej
Jorma Halonen	Ledamot	Ja	Ja
Birgitta Klasén	Ledamot	Ja	Ja
Eva Lindqvist	Ledamot	Ja	Ja
Johan Molin	Ledamot, verkställande direktör och koncernchef	Nej	–
Sven-Christer Nilsson	Ledamot	Ja	Ja
Lars Renström	Ledamot	Ja	Ja
Ulrik Svensson	Ledamot	Ja	Nej

Styrelsens sammansättning och aktieinnehav

Namn	Befattning	Invalid	Född	Ersättnings- utskottet	Revisions- utskottet	A-aktier ¹	B-aktier ¹	Incentive program B-aktier
Gustaf Douglas	Ordförande	1994	1938	Ordförande	–	13 865 243	21 750 000	–
Carl Douglas	Ledamot	2004	1965	–	–	–	–	–
Jorma Halonen	Ledamot	2008	1948	–	–	–	1 000	–
Birgitta Klasén	Ledamot	2008	1949	–	Ledamot	–	4 000	–
Eva Lindqvist	Ledamot	2008	1958	–	–	–	–	–
Johan Molin	Ledamot, verkställande direktör och koncernchef	2006	1959	–	–	–	500 000	440 000
Sven-Christer Nilsson	Ledamot	2001	1944	Ledamot	–	–	2 500	–
Lars Renström	Ledamot	2008	1951	–	Ledamot	–	10 000	–
Ulrik Svensson	Ledamot	2008	1961	–	Ordförande	–	3 000	–
Seppo Liimatainen	Ledamot, arbetstagar- representant	2003	1950	–	–	–	2 600	–
Mats Persson	Ledamot, arbetstagar- representant	1994	1955	–	–	–	–	–
Rune Hjälms	Suppleant, arbetstagar- representant	2005	1964	–	–	–	–	–
Per Edvin Nyström	Suppleant, arbetstagar- representant	1994	1955	–	–	–	7 727	7 800

¹ Inklusive närstående och genom bolag.

Styrelseledamöter valda av årsstämman 2008

Gustaf Douglas

Gustaf Douglas, Ordförande

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 1994.

Född 1938.

MBA, Harvard Business School.

Huvudägare i Investment AB Latour och Säkl AB. Egen företagare sedan 1980.

Övriga uppdrag: Styrelseordförande Säkl AB. Styrelseledamot i Stiftelsen Svenska Dagbladet och Moderata Samlingspartiet.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 6 746 425 A-aktier och 19 450 000 B-aktier genom Investment AB Latour, 7 118 818 A-aktier och 2 300 000 B-aktier genom Säkl AB.

Carl Douglas

Carl Douglas

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2004.

Född 1965.

BA (Bachelor of Arts). Egen företagare.

Övriga uppdrag: Vice ordförande i Securitas AB. Styrelseledamot i Investment AB Latour, Niscayah Group AB, Swegon AB och Säkl AB.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): —

Jorma Halonen

Jorma Halonen

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2008.

Född 1948.

Civilekonom.

Vice verkställande direktör för AB Volvo och ställföreträdande koncernchef för Volvokoncernen 2004–2008. Verkställande direktör för Volvo Lastvagnar 2001–2004. Innan dess ett flertal ledande befattningar inom Scania, till exempel VD för Saab-Scania i Finland 1990–1996, vice VD 1996–1998 och VD 1998–2001 för Scania Latin America. Dessförinnan ledande befattningar inom tele- och datakommunikationsindustrin 1972–1990.

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Niscayah Group AB och CPS Color. Styrelseledamot i SEMCON AB och NICDP (Advisory Board to the Saudi Arabian Government).

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 1 000 B-aktier.

Birgitta Klasén

Birgitta Klasén

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2008.

Född 1949.

Civilingenjör.

Fristående IT konsult (Senior IT Advisor). Chief Information Officer (CIO) och chef för Information Management på EADS (European Aeronautics Defence and Space Company) 2004–2005. CIO och Senior Vice President på Pharmacia 1996–2001 och dessförinnan CIO på Telia. Innehade olika tjänster inom IBM 1976–1994.

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Acando AB och BISNODE AB.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 4 000 B-aktier.

Eva Lindqvist

Eva Lindqvist

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2008.

Född 1958.

Civilingenjör och civilekonom.

Senior Vice President inom Mobile Business på TeliaSonera AB 2006–2007. Innan dess ett flertal ledande befattningar inom TeliaSonera AB, till exempel President and Head of Business Operation International Carrier, samt olika positioner inom Ericssonkoncernen 1981–1999.

Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Xelerated AB och Admeta AB samt styrelseledamot i bland annat Schibstedt, Niscayah Group AB, Transmode AB och Nordia Innovation AB. Ledamot av Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA).

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): —

Johan Molin

Johan Molin

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2006.

Född 1959.

Civilekonom.

VD och koncernchef i ASSA ABLOY AB sedan 2005. Koncernchef Nilfisk-Advance 2001–2005. Olika positioner inom främst finans och marknad, sedermera divisionschef, inom Atlas Copco-koncernen 1983–2001.

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i AB Electrolux.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 500 000 B-aktier samt Incentive 2006 och Incentive 2007, vid full konvertering motsvarande 440 000 B-aktier.

Sven-Christer Nilsson

Sven-Christer Nilsson

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2001.

Född 1944.

Fil. kand., Lunds Universitet.

VD och koncernchef Telefonaktiebolaget LM Ericsson 1998–1999, olika positioner inom främst marknad och ledning i Ericssonkoncernen 1982–1997.

Övriga uppdrag: Ordförande i Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB och i Swedish ICT Research AB. Styrelseledamot i Sprint Nextel Corporation, CEVA, Inc. och Tilgin AB.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 2 500 B-aktier.

Lars Renström

Lars Renström

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2008.

Född 1951.

Civilingenjör och civilekonom.

VD och koncernchef för Alfa Laval AB sedan 2004. VD och koncernchef för Seco Tools AB 2000–2004. VD och divisionschef för Atlas Copco Rock Drilling Tools 1997–2000. Innan dess ett flertal ledande befattningar inom ABB och Ericsson.

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Alfa Laval AB.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 10 000 B-aktier.

Ulrik Svensson

Ulrik Svensson

Styrelseledamot i ASSA ABLOY AB sedan 2008.

Född 1961.

Civilekonom.

VD i Melker Schörfling AB. Finansdirektör i Swiss International Airlines Ltd. 2003–2006. Finansdirektör i Esselte AB 2000–2003 samt ekonomiansvarig/finansdirektör för Stenbecksgruppens utländska telekomsatsningar 1992–2000.

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i AAK AB, Loomis AB, Niscayah Group AB, Hexpol AB och Flughafen Zürich.

Aktieinnehav (inklusive närstående och genom bolag): 3 000 B-aktier.

**Styrelseledamöter
utsedda av arbetstagarorganisationer**

Seppo Liimatainen

Seppo Liimatainen

Styrelseledamot i ASSA

ABLOY AB sedan 2003.

Född 1950.

Arbetstagarrepresentant,
Privattjänstemannakartellen.

Aktieinnehav: 2 600
B-aktier.

Mats Persson

Mats Persson

Styrelseledamot i ASSA

ABLOY AB sedan 1994.

Född 1955.

Arbetstagarrepresentant,
IF Metall.

Aktieinnehav: —

**Styrelsesuppleanter
utsedda av arbetstagarorganisationer**

Rune Hjälms

Rune Hjälms

Styrelsesuppleant i ASSA

ABLOY AB sedan 2005.

Född 1964.

Arbetstagarrepresentant,
IF Metall.

Ordförande i EWC, ASSA
ABLOY Europeiska
Företagsråd.

Aktieinnehav: —

Per Edvin Nyström

Per Edvin Nyström

Styrelsesuppleant i ASSA

ABLOY AB sedan 1994.

Född 1955.

Arbetstagarrepresentant,
IF Metall.

Aktieinnehav: 7 727 B-aktier
och Incentive 2004 motsva-
rande 7 800 B-aktier

Från vänster: Åke Sund, Ulf Södergren, Denis Hébert, Tim Shea, Johan Molin, Martin Brandt, Juan Vargues, Thanasis Molokotos, Tzachi Wiesenfeld, Tomas Eliasson.

Johan Molin

Född 1959
Civilekonom
VD och koncernchef samt
chef för division Global
Technologies
Anställd sedan 2005
Aktieinnehav: 500 000
B-aktier. Incentive 2006
och Incentive 2007, vid full
konvertering motsvarande
440 000 B-aktier.

Martin Brandt

Född 1960
Civilingenjör, MBA
Executive Vice President
Chef för division Asia Pacific
Anställd sedan 1996.
Aktieinnehav: Incentive
2006, vid full konvertering
motsvarande 60 700
B-aktier.

Denis Hébert

Född 1956
Civilekonom, MBA
Executive Vice President
Chef för Global Technolo-
gies affärsenhet HID Global
Anställd sedan 2002
Aktieinnehav: Incentive
2006 och Incentive 2007,
vid full konvertering mot-
svarande 62 200 B-aktier.

Tomas Eliasson

Född 1962
Civilekonom
Executive Vice President
Ekonomi- och
Finansdirektör
Anställd sedan 2006
Aktieinnehav: Incentive
2006 och Incentive 2007,
vid full konvertering mot-
svarande 108 600 B-aktier.

Thanasis Molokotos

Född 1958
Civilingenjör
Executive Vice President
Chef för division Americas
Anställd sedan 1996
Aktieinnehav: 25 000
B-aktier. Incentive 2004,
Incentive 2006 och Incen-
tive 2007, vid full konver-
tering motsvarande
105 400 B-aktier.

Tim Shea

Född 1959
Civilingenjör, MBA
Executive Vice President
Chef för Global Technolo-
gies affärsenhet ASSA
ABLOY Hospitality
Anställd sedan 2004
Aktieinnehav: Incentive
2006 och Incentive 2007,
vid full konvertering mot-
svarande 21 500 B-aktier.

Åke Sund

Född 1957
Diplomerad
Marknadsekonom
Executive Vice President
Chef Marknad och
Affärsutveckling
Anställd sedan 1994
Aktieinnehav: Incentive
2004, Incentive 2006 och
Incentive 2007, vid full
konvertering motsvarande
223 900 B-aktier.

Ulf Södergren

Född 1953
Civilingenjör och
Civilekonom,
Executive Vice President
Teknisk direktör
Anställd sedan 2000
Aktieinnehav: Incentive
2004, Incentive 2006 och
Incentive 2007, vid full
konvertering motsvarande
217 600 B-aktier.

Juan Vargues

Född 1959
Maskiningenjör, MBA
Executive Vice President
Chef för division Entrance
Systems
Anställd sedan 2002
Aktieinnehav: Incentive
2004, Incentive 2006 och
Incentive 2007, vid full
konvertering motsvarande
229 600 B-aktier.

Tzachi Wiesenfeld

Född 1958
Högskoleingenjör, MBA
Executive Vice President
Chef för division EMEA
Anställd sedan 2000
Aktieinnehav: Incentive
2004, Incentive 2006 och
Incentive 2007, vid full
konvertering motsvarande
183 800 B-aktier.

Koncernledning och organisation

Koncernledningen består av verkställande direktören, cheferna för koncernens divisioner, ekonomi- och finansdirektören, direktören för teknik och produktutveckling samt direktören med ansvar för marknad och affärsutveckling. ASSA ABLOYs verksamhet är uppdelad i fem divisioner där den bärande principen är att divisionerna i så stor utsträckning som möjligt ska vara ansvariga för affärsverksamheten medan huvudkontorets olika funktioner ansvarar för samordning, uppföljning, policies och guidelines på övergripande nivå. Sammansättningen av koncernen ger ett geografiskt och strategiskt fördelat ansvar i syfte att er hålla korta beslutsvägar. Ledningsfilosofin bygger på tillit och respekt för lokala förhållanden och kulturer.

Riktlinjer och policies

Koncernens mest betydelsefulla riktlinjer och policies definierar vilka produktområden koncernen ska verka inom och beskriver principer för marknadsbearbetning, tillväxt, produktutveckling, organisation, kostnadseffektivitet och medarbetarutveckling. Dessa principer finns samlade i skriften "Strategy to Action" som har förmedlats till samtliga medarbetare i koncernen. Övriga betydelsefulla riktlinjer och policies avser finansiell styrning, kommunikationsfrågor, koncernens varumärken, affärsetik samt miljöfrågor. Gemensamma finans-, redovisnings- och investeringspolicies sätter ramarna för finansiell styrning och uppföljning. ASSA ABLOYs kommunikationspolicy syftar till att säkerställa att väsentlig information lämnas i rätt tid och på ett korrekt sätt i relation till aktie- marknadsregler, samt att iakttäta att övriga rättsliga krav uppfylls. Riktlinjer vad gäller varumärken syftar till att bevara och utveckla de stora värden som finns i koncernens varumärken.

ASSA ABLOY har antagit en uppförandekod (Code of Conduct) som gäller för hela koncernen. Uppförandekoden, som är baserad på internationellt vedertagna konventioner, är ett uttryck för vilka värderingar och riktlinjer som ska gälla inom koncernen med avseende på miljö, hälsa och säkerhet, affärsetik, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter och socialt ansvar. Tillämpningen av uppförandekoden i koncernens olika enheter följs upp regelbundet i syfte att tillse efterlevnad och aktualitet.

Decentraliserad organisation

ASSA ABLOYs verksamhet är decentraliserad. Decentraliseringen är ett medvetet strategiskt val baserat på läsbansschens lokala karaktär och en övertygelse om den divisionaliserade styrningsmodellens fördelar. En annan bidragande faktor är att koncernen byggts upp under relativt kort tid via ett stort antal förvärv.

ASSA ABLOYs operativa struktur är anpassad för att skapa största möjliga transparens, underlätta finansiell och operationell uppföljning samt främja flödet av information och kommunikation i koncernen. Koncernen består av fem divisioner fördelat på omkring 30 affärsenheter. Affärsenheterna består sedan i sin tur av ett större antal sälj- och produktionsenheter beroende på strukturen i respektive affärsenhet. Förutom uppföljning per enhet görs även en uppföljning av produkter och marknader.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

ASSA ABLOYs process för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen har utformats i syfte att ge en rimlig försäkr an om tillförlitlig finansiell rapportering samt att denna är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav på noterade bolag. Processen är baserad på ramverket för intern kontroll utgiven av the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Processen kan delas upp i ett antal delkomponenter, så som de definieras i ovan nämnda ramverk, och beskrivs närmare nedan.

Kontrollmiljö

Styrelsen är ansvarig för en väl fungerande intern kontroll och har i detta syfte fastställt grundläggande dokument av betydelse för den finansiella rapporteringen. Här kan nämnas styrelsens arbetsordning och instruktion till verkställande direktören, uppförandekod, finanspolicy med mera. Regelbundna möten sker med revisionsutskottet som även årligen fastställer internrevisionsplanen. Koncernen har en upprättad funktion för internrevision, vars primära mål är en tillförlitlig finansiell rapportering.

En väl fungerande decentraliserad organisationsstruktur inom ASSA ABLOY bidrar i väsentlig grad till en god kontrollmiljö. Enhetliga redovisnings- och rapportinstruktioner tillämpas av samtliga enheter i koncernen. Minimnivåer för intern kontroll av den finansiella rapporteringen har fastställts under 2008 i form av en handbok. Uppförandekoden har varit också varit föremål för översyn och uppdaterats under året.

Riskbedömning

I riskbedömningen ingår att identifiera och utvärdera risken för väsentliga fel i redovisning och rapportering både på koncern-, divisions- och lokal nivå. Ett antal dokument har sedan tidigare etablerats som styr redovisningen, rutiner för bokslut samt rapportering och uppföljning. Finansiell rapportering sker i ett koncerngemensamt system med fördefinierade rapportmallar.

En systematiserad övergripande riskbedömning av den finansiella rapporteringen har genomförts under 2008 och kommer även regelbundet att uppdateras under kommande år.

Kontrollaktiviteter

Koncernens controller- och redovisningsorganisation, både på central och divisionsnivå, spelar en betydelsefull roll vad gäller tillförlitlig finansiell information. Den är ansvarig för en fullständig, korrekt och i tid lämnad finansiell rapportering. Finansiella internrevisioner har under året skett inom vissa delar av koncernen, där erfaren ekonomipersonal utför revision i andra enheter än den de är anställda i. Strukturen och formerna för internrevision kommer genomgå en översyn under 2009. Koncernövergripande riktlinjer för intern kontroll har införts under 2008 och berör olika processer såsom order och inköp (inklusive betalningar), bokslutsprocess och anläggningar, men även efterlevnad av olika relevanta policies.

Information och kommunikation

Rapport- och redovisningsmanualer samt övriga riktlinjer för den finansiella rapporteringen kommuniceras till berörda anställda via koncernens intranät. En regelbunden granskning och analys av ekonomiskt utfall sker såväl på affärsenhets- och divisionsnivå som på den operativa styrelsestruktur som finns etablerad. Det finns även etablerade rutiner för extern kommunikation av finansiell information i enlighet med de regelverk som finns för noterade bolag.

Uppföljning

Styrelse och revisionsutskott utvärderar och går igenom årsredovisning och kvartalsrapporter inför publicering. Revisionsutskottet följer upp den finansiella rapporteringen samt andra närliggande frågor och diskuterar regelbundet dessa frågor med de externa revisorerna.

Samtliga affärsenheter rapporterar varje månad ekonomiskt utfall, redovisat enligt koncernens redovisningsprinciper. Rapporteringen utgör underlag för kvartalsrapporter och månatlig operativ uppföljning. Den operativa uppföljningen sker enligt en sedan länge etablerad struktur – LockPack – där försäljning, resultat, kassaflöde, kapitalbindning och andra för koncernen viktiga nyckeltal och trender sammanställs och utgör underlag för analys och åtgärder från ledning och controllers på olika nivåer. Den ekonomiska uppföljningen sker kvartalsvis på divisionsstyrelsemöten, månatligen i form av så kallade performance reviews och genom mer informell analys. Försäljningsutvecklingen ägnas särskild uppmärksamhet och uppföljningen sker genom en daglig säljrapportering från samtliga enheter i koncernen. Andra viktiga och koncerngemensamma delar i den interna kontrollen är den årliga affärsplans- och budgetprocessen samt kvartalsvisa prognoser över samtliga ekonomiska parametrar för innevarande kalenderår.

De under året införda riktlinjerna för intern kontroll följdes även upp hos större affärsenheter med hjälp av självutvärderingar kompletterat med en åsiktsyttring (second opinion) från externa revisorer. Självutvärderingar följs sedermera upp på divisions- och koncernnivå i syfte att ytterligare förbättra tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen.

Extern revision

Vid årsstämman 2006 valdes PricewaterhouseCoopers (PwC), med auktoriserade revisorn Peter Nyllinge som huvudansvarig revisor, till bolagets externa revisorer för en fyraårsperiod fram till årsstämman 2010. PwC har varit koncernens revisorer sedan koncernens bildande 1994. Peter Nyllinge är född 1966 och har vid sidan av ASSA ABLOY revisionsuppdrag i Securitas, Säkl, Bonnier samt Skandinaviska Enskilda Banken.

PwC avger revisionsberättelse avseende ASSA ABLOY AB, koncernen och en övervägande majoritet av dotterbolagen runt om i världen. Revisionen av ASSA ABLOY AB omfattar även styrelsens och VDs förvaltning.

Bolagets revisor deltar vid samtliga möten i revisionsutskottet samt på styrelsens möte i februari där han rapporterar sina observationer och rekommendationer från årets koncernrevision.

Den externa revisionen utförs i enlighet med god revisionssed i Sverige. Revisionen av årsredovisningshandlingar för legala enheter utanför Sverige sker i enlighet med lagstadgade krav och andra tillämpliga regler i respektive land. För information om arvoden till revisorer samt utförda uppdrag i koncernen för de tre senaste räkenskapsåren, se not 3 samt Årsredovisning 2007 not 3 på sidan 72.

Kursutveckling 2008

Sista betalkurs 2008 för ASSA ABLOYs B-aktie uppgick till 88,50 SEK (129,75), vilket motsvarar ett börsvärde på 32 383 MSEK (47 203). Jämfört med förgående års sista betalkurs har ASSA ABLOY aktien sjunkit med 32 procent. Under samma period minskade OMXSPI index på NASDAQ OMX Stockholm med 42 procent. Den högsta slutkursen för aktien, 126,00 SEK, noterades den 2 januari och den lägsta, 69,75 SEK, noterades den 21 november.

Notering och omsättning

ASSA ABLOYs B-aktie är noterad på NASDAQ OMX Stockholm (Large Cap). Aktien har varit noterad sedan den 8 november 1994.

Den totala omsättningen av aktier var under året 788 miljoner (675) aktier, vilket ger en genomsnittlig omsättning på 3,1 miljoner (2,7) aktier per dag. Omsättningshastigheten uppgick till cirka 227 procent (195) av de börsnoterade aktierna.

Ägarstruktur

Antalet aktieägare var vid årets slut 22 921 (23 961). Investorare utanför Sverige svarade för 50 procent (49) av kapitalet

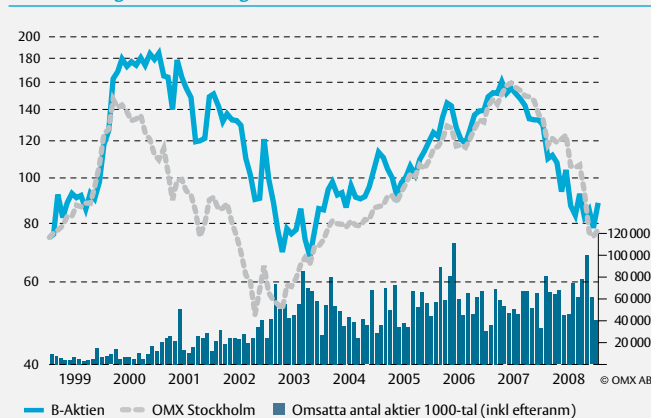
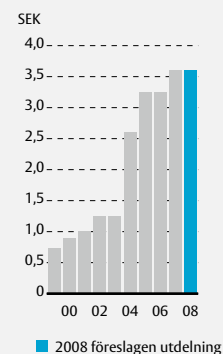
och 34 procent (33) av rösterna. De tio största aktieägarna stod för motsvarande 41 procent (40) av aktiekapitalet och 60 procent (59) av rösterna. Ägare med mer än 50 000 aktier motsvarade cirka 2 procent av totalt antal ägare och stod för 93 procent av aktiekapitalet och 95 procent av rösterna.

Aktiekapital och rösträtt

Aktiekapitalet uppgick vid årets slut till 365 918 034 SEK fördelat på 19 175 323 aktier av serie A och 346 742 711 aktier av serie B. Samtliga aktier har ett kvotvärde om 1,00 SEK och har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och resultat. Varje aktie av serie A motsvarar tio röster och varje aktie av serie B en röst.

Utdelning och utdelningspolicy

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att 3,60 SEK per aktie (3,60), maximalt 1 317 MSEK utdelas till aktieägarna för räkenskapsåret 2008, motsvarande en direktavkastning på B-aktien om 4,1 procent (2,8). Målet är att utdelningen långsiktigt ska motsvara 33–50 procent av resultatet efter schablonskatt, dock alltid med beaktande av ASSA ABLOYs långsiktiga finansieringsbehov.

Kursutveckling och omsättning 1999–2008**Utdelning per aktie 1999–2008****Data per aktie**

SEK/aktie ¹	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vinst efter skatt och utspädning ⁸	2,00 ³	2,73	2,98 ²	3,53	3,31 ²	6,33	6,97	7,99 ²	9,02	9,21 ²
Utdelning	0,74	0,90	1,00	1,25	1,25	2,60	3,25	3,25	3,60	3,60 ⁴
Direktavkastning, % ⁵	0,6	0,5	0,7	1,3	1,5	2,3	2,6	2,2	2,8	4,1
Utdelning i % ^{6,8}	32,6	30,9	30,5	32,2	33,9	42,0	47,6	64,0	40,5	52,3
Börskurs, vid periodens slut	119,50	184,50	151,00	99,50	85,50	113,50	125,00	149,00	129,75	88,50
Högsta börskurs	140,00	206,70	186,00	159,50	110,00	113,50	126,00	151,00	164,00	126,00
Lägsta börskurs	73,21	110,50	94,50	76,50	67,00	84,00	89,25	109,00	124,50	69,75
Eget kapital ⁸	16,95 ³	30,58 ³	35,80	35,85	31,23	34,74	42,85	39,13	46,76	55,91
Antal aktier, 1000-tal ⁷	324 200	356 712	361 730	370 935	370 935	378 718	378 718	376 033	380 713	380 713

¹ Justeringar har gjorts avseende genomförda nyemissioner.

² Exklusive jämförelsestörande poster.

³ Nyckeltal har justerats med anledning av byte av redovisningsprincip.

⁴ Av styrelsen föreslagen utdelning.

⁵ Utdelning i procent av börskursen vid periodens slut.

⁶ Utdelning i procent av justerat resultat i enlighet med utdelningspolicy.

⁷ Efter full utspädning.

⁸ 1999–2003 har ej justerats för IFRS.

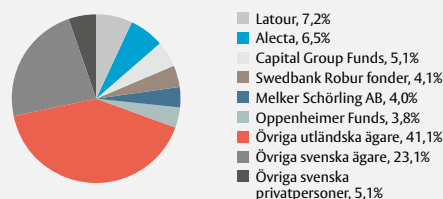
ASSA ABLOYs tio största aktieägare

Uppgifterna baseras på aktieboken per 31 december 2008.

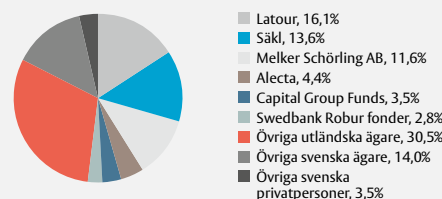
Ägare	A-aktier	B-aktier	Kapital, %	Röster, %
Investment AB Latour	6 746 425	19 450 000	7,2	16,1
Säkl	7 118 818	2 300 000	2,6	13,6
Melker Schörling AB	5 310 080	9 162 136	4,0	11,6
Alecta		23 800 000	6,5	4,4
Capital Group Funds		18 631 900	5,1	3,5
Swedbank Robur fonder		15 175 959	4,1	2,8
Oppenheimer Funds (USA)		13 942 956	3,8	2,6
SEB fonder		11 555 968	3,2	2,1
Harbor Funds		10 578 608	2,9	2,0
Wärtsilä Corporation		7 270 350	2,0	1,4
Övriga ägare		214 874 834	58,7	39,9
Totalt antal	19 175 323	346 742 711	100,0	100,0

Källa: SIS Ägarservice AB och VPC AB.

Ägarstruktur (kapitalsorterad)

Ägarstruktur (röstsorterad)

Aktiekapitalet

ASSA ABLOYs aktiekapital uppgick den 31 december 2008 till 365 918 034 SEK fördelat på 19 175 323 aktier av serie A och 346 742 711 aktier av serie B. Samtliga aktier har ett kvotvärde om 1,00 SEK och har lika rätt till andel i bolagets tillgångar och resultat. Varje aktie av serie A medför tio röster och varje aktie av serie B en röst.

År	Transaktion	A-aktier	C-aktier	B-aktier	Aktiekapital, SEK
1989			20 000		2 000 000
1994	Split 100:1			2 000 000	2 000 000
1994	Fondemission				
1994	Apportemission	1 746 005	1 428 550	50 417 555	53 592 110
1996	Nyemission	2 095 206	1 714 260	60 501 066	64 310 532
1996	Konvertering av C-aktier till A-aktier	3 809 466		60 501 066	64 310 532
1997	Nyemission	4 190 412		66 541 706	70 732 118
1998	Konverterade skuldförbindelser	4 190 412		66 885 571	71 075 983
1999	Konverterade skuldförbindelser före split	4 190 412		67 179 562	71 369 974
1999	Fondemission				
1999	Split 4:1	16 761 648		268 718 248	285 479 896
1999	Nyemission	18 437 812		295 564 487	314 002 299
1999	Konverterade skuldförbindelser efter split och emissioner	18 437 812		295 970 830	314 408 642
2000	Konverterade skuldförbindelser	18 437 812		301 598 383	320 036 195
2000	Nyemission	19 175 323		313 512 880	332 688 203
2000	Apportemission	19 175 323		333 277 912	352 453 235
2001	Konverterade skuldförbindelser	19 175 323		334 576 089	353 751 412
2002	Nyemission	19 175 323		344 576 089	363 751 412
2002	Konverterade skuldförbindelser	19 175 323		346 742 711	365 918 034
	Antal aktier efter utspädning	19 175 323		361 536 826	380 712 149

Incitamentsprogram

ASSA ABLOY har givit ut flera konvertibla förlagslån till de anställda inom koncernen.

Det första förlagslånet emitterades under 1995 och cirka 400 anställda deltog i erbjudandet. Förlagslånet uppgick till cirka 75 MSEK och förföll 2000. Det andra förlagslånet emitterades under 1997. Totalt deltog 1 400 anställda i erbjudandet. Förlagslånet uppgick till 250 MSEK och förföll 2002.

2001 emitterades ett konvertibelt förlagslån på 100 MEUR. Programmet förföll i november 2006 utan att någon konvertering skedde.

Under 2004 beslutades om införandet av ett incitamentsprogram, Incentive 2004. Programmet uppgår till totalt 100 MEUR och är baserat på fyra serier med konvertibler, där varje serie har ett värde av 25 MEUR. Den enda skillnaden mellan konvertibelserierna är konverteringskursen. Vid full konvertering – vid en konverteringskurs om 10,20 EUR för den första konvertibelserien, 12,20 EUR för den andra konvertibelserien, 14,30 EUR för den tredje konvertibelserien och 16,30 EUR för den fjärde konvertibelserien – tillkommer totalt 7 782 155 aktier. Eventuell konvertering kommer att ske under en period av 90 dagar i mars till och med juni 2009.

2006 beslutades om införandet av ett incitamentsprogram för ledande befattningshavare, Incentive 2006.

Programmet uppgår till totalt 38,4 MEUR och är baserat på fyra serier med konvertibler, där varje serie har ett nominellt värde av 9,6 MEUR. Eventuell konvertering av Incentive 2006 kommer att ske under en period av 180 dagar i december 2010 till och med juni 2011. Vid full konvertering, vid en konverteringskurs för skuldebrev 1 om 14,60 EUR, skuldebrev 2 om 15,90 EUR, skuldebrev 3 om 17,30 EUR och skuldebrev 4 om 18,60 EUR, tillkommer 2 332 350 aktier.

2007 beslutades om ett nytt incitamentsprogram, Incentive 2007. Programmet uppgår till totalt 100 MEUR och är baserat på fyra serier med konvertibler, där varje serie har ett nominellt värde av 25 MEUR. Eventuell konvertering av Incentive 2007 kommer att ske under en period av 30 dagar i maj och juni 2012. Vid full konvertering, vid en konverteringskurs för skuldebrev 1 om 18,00 EUR, skuldebrev 2 om 20,50 EUR, skuldebrev 3 om 23,00 EUR och skuldebrev 4 om 25,40 EUR, tillkommer 4 679 610 aktier.

Vid maximal konvertering av Incentive 2004, 2006 och 2007 tillkommer totalt 14 794 115 aktier vilket innebär en utspädningseffekt på 3,9 procent av aktiekapitalet och 2,6 procent av totalt röstetalet.

Cirka 2 500 anställda i omkring 15 länder deltar i de pågående Incitamentsprogrammen.

Analytiker som följer ASSA ABLOY

Företag	Namn	Telefonnummer	E-mail
ABG Sundal Collier	Christer Fredriksson	+46 8 566 286 26	christer.fredriksson@abgsc.se
Carnegie	Oscar Stjerngren	+46 8 676 87 69	oscar.stjerngren@carnegie.se
Cheuvreux	Patrik Sjöblom	+46 8 723 51 15	psjoblom@cheuvreux.com
Credit Suisse	Andre Kukhnin	+44 20 7888 0350	andre.kukhnin@credit-suisse.com
Deutsche Bank	Johan Wettergren	+46 8 463 55 18	johan.wettergren@db.com
Dresdner Kleinwort	Colin Grant	+44 20 7475 9161	colin.grant@dkib.com
Enskilda Securities	Julian Beer	+46 8 522 296 52	julian.beer@enskilda.se
Goldman Sachs	Sam Edmunds	+44 20 7552 1289	samson.edmunds@gs.com
Handelsbanken Capital Markets	Peder Frölén	+46 8 701 12 51	pefr15@handelsbanken.se
HQ Bank	Patric Lindqvist	+46 8 696 20 84	patric.lindqvist@hq.se
HSBC	Colin Gibson	+44 20 7991 6592	colin.gibson@hsbcib.com
ICAP Securities Ltd	Nick Wilson	+44 20 7532 4683	nicholas.wilson@icap.com
JP Morgan	Nico Dil	+44 20 7325 4292	nico.dil@jpmorgan.com
Merrill Lynch	Ben Maslen	+44 20 7996 4783	ben_maslen@ml.com
Nordea	Ann-Sofie Nordh	+46 8 534 91 452	ann-sofie.nordh@nordea.com
Nordea	Johan Trocmé	+46 8 5349 13 99	johan.trocme@nordea.com
Erik Penser Bankaktiebolag	Kenneth Toll Johansson	+46 8 463 84 37	kenneth.tolljohansson@penser.se
Société Générale	Roderick Bridge	+44 20 7762 5086	roderick.bridge@sgcib.com
Swedbank Markets	Niclas Höglund	+46 8 5859 1800	niclas.hoglund@swedbank.se
The Royal Bank of Scotland	Klas Bergelind	+44 20 7678 6001	klas.bergelind@rbs.com
UBS	Fredric Stahl	+44 20 7568 9016	fredric.stahl@ubs.com

Årsstämma

Årsstämma för ASSA ABLOY hålls på Moderna Museet, Skeppsholmen, i Stockholm, torsdagen den 23 april 2009 klockan 15.00. Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska:

- Vara införd i den av Euroclear Sweden AB (tidigare VPC AB) förda aktieboken senast fredagen den 17 april 2009.
- Anmäla sitt deltagande till ASSA ABLOY AB senast fredagen den 17 april 2009 klockan 16.00.

Registrering i aktieboken

Aktieägare, som har sina aktier förvaltarregistrerade genom bank eller annan förvaltare, måste begära att tillfälligt vara införd i eget namn i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken senast fredagen den 17 april 2009 för att ha rätt att delta i årsstämman. Aktieägaren måste underrätta förvaltaren härom i god tid före denna dag.

Anmälan till årsstämman

Anmälan om deltagande till årsstämman ska ske senast fredagen den 17 april 2009 klockan 16.00 per:

- Hemsida www.assaabloy.com
- Adress ASSA ABLOY AB "årsstämman",
Box 7842, 103 98 Stockholm
- Telefon +46 (0) 8 506 485 14
- Fax +46 (0) 8 506 485 18
(märk anmälan med "ASSA ABLOY")

Vid anmälan ska anges:

- Namn
- Personnummer (registreringsnummer)
- Adress och telefonnummer (dagtid)
- Antal aktier
- Eventuella biträden

Aktieägare som företräds av ombud ska utfärda fullmakt för ombudet. Om fullmakten utfärdats av juridisk person ska kopia av registreringsbevis (eller om sådan handling inte finns, motsvarande behörighetshandling) för den juridiska personen bifogas. Dokumenten får inte vara äldre än ett år. För

att underlätta inpasseringen vid stämman bör fullmakt i original och behörighetshandlingar vara bolaget tillhanda under ovanstående adress senast fredagen den 17 april 2009.

Valberedning

Valberedningen har till uppgift att förbereda val av ordförande och övriga ledamöter i styrelsen, val av revisor, val av ordförande vid bolagsstämma, arvodesfrågor och därtill hörande frågor. Inför årsstämman 2009 utgörs valberedningen av Mikael Ekdahl (Melker Schörling AB), Gustaf Douglas (Investment AB Latour och Säkl), Staffan Greffbäck (Alecta), Mats Tunér (SEB fonder) och Marianne Nilsson (Swedbank Robur). Mikael Ekdahl är valberedningens ordförande.

Utdelning

Som avstämningsdag för utdelning föreslås tisdagen den 28 april 2009. Om årsstämman beslutar i enlighet med förslaget, beräknas utdelning komma att sändas ut genom Euroclear Sweden ABs försorg måndagen den 4 maj 2009.

Mer information

Niklas Ribbing, chef Investor Relations
Telefon +46 (0) 8 506 485 79
niklas.ribbing@assaabloy.com

Rapporter kan beställas från ASSA ABLOY AB

- Hemsida www.assaabloy.com
- Telefon +46 (0) 8 506 485 00
- Fax +46 (0) 8 506 485 85
- Post ASSA ABLOY AB
Box 70340
107 23 Stockholm

Ekonomisk rapportering

Första kvartalet: 22 april 2009
Andra kvartalet: 29 juli 2009
Tredje kvartalet: 28 oktober 2009
Fjärde kvartalet och årsrapport: februari 2010
Årsredovisning 2009: mars 2010

Aperio

Aperio är en ny teknologi som gör att mekaniska lås trådlöst kan kopplas till ett befintligt passersystem. Aperiolås kan installeras i nya eller befintliga passersystem och öppnas med samma kort eller bricka som används i passersystemet.

ElectroLynx

ElectroLynx är en lösning från ASSA ABLOY som förenklar installationen av elektriska enheter i dörrar. Lösningen består av ett kopplingsschema och lättkopplade kontaktdon som kan användas med alla elektriska produkter från ASSA ABLOY. Vid behov kan de installeras inuti dörrar. Med den här lösningen behöver installatörerna inte löda och koppla varje enskild ledning.

Gateway process

ASSA ABLOYs produktutveckling är baserad på en Gateway-process som innebär att alla projekt måste passera sex olika steg från idé till installerad produkt.

High Definition Printing (HDP)

Fargo HDP – High Definition Printing – är en metod som används vid tillverkning av mycket slitstarka ID-kort med skydd mot manipulering. Med HDP skapas högkvalitativa bilder som placeras mellan Fargos HDP-film och själva kortet och som förstörs automatiskt om någon försöker manipulera kortet.

Hi-O

Hi-O (Highly Intelligent Opening) är en standardiserad ny teknik för säkerhet och kontroll av dörrmiljöer. Hi-O möjliggör interkonnektivitet det vill säga kommunikation mellan alla komponenter som ingår i en dörrlösning för dörröppning.

Inlay

Ett RFID-”inlay” är en av komponenterna i ett kontaktlöst kort eller liknande handling. Den består av ett kretskort som är kopplat till en antenn som monterats på en plastfilm.

Lean

Produktionsfilosofin inom Lean-produktion är att använda så få resurser som möjligt. Fokus är att åstadkomma produktion ”Just-in-Time”. Det innebär bland annat att material, delar och produkter finns på rätt plats vid rätt tidpunkt. Inom Lean-filosofin ingår strävan efter kontinuerliga förbättringar.

NFC

Near Field Communication (NFC) är en standard för trådlös kortdistanskommunikation som utnyttjar magnetisk induktion för att upprätta kommunikation mellan enheter när de rör vid varandra eller är mycket nära varandra.

OEM

En förkortning av Original Equipment Manufacturer ett företag som tillverkar den slutliga produkten som kan säljas på den öppna marknaden. I normala fall säljs produkten inte direkt från OEM-företaget utan via återförsäljare. Produkten kan bestå av egentillverkade komponenter eller en kombination av egentillverkade och inköpta komponenter.

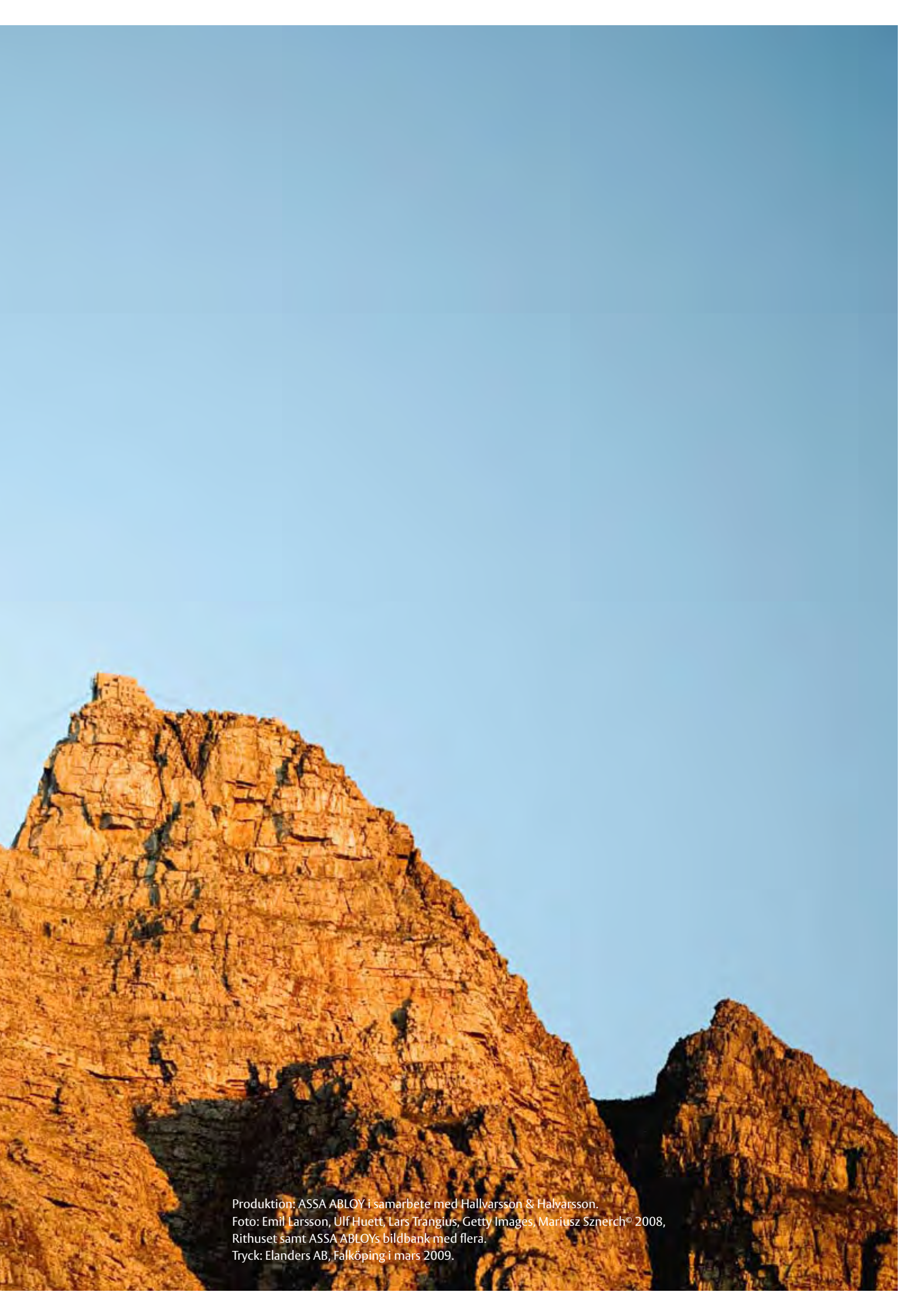
RFID

Radio Frequency Identification är en teknik för att läsa och lagra information på avstånd från små kombinerade radiosändare/-mottagare och minnen som kallas taggar. En tagg kan vara liten nog för att passa in i en vanlig prislapp på varor i en butik eller för att placeras i en glaskapsel och sättas in under huden på husdjur istället för öronmärkning. RFID används bland annat som teknik för passerkort.

Zigbee

Zigbee är en standard för trådlös styrning och övervakning av utrustning i hem, fastigheter, industrier och andra ställen där behov finns. Tekniken är energisnål och den trådlösa plattformen gör det smidigt att installera i efterhand.

Produktion: ASSA ABLOY i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson.
Foto: Emil Larsson, Ulf Huett, Lars Trangius, Getty Images, Mariusz Sznerch© 2008,
Rithuset samt ASSA ABLOYs bildbank med flera.
Tryck: Elanders AB, Falköping i mars 2009.

ASSA ABLOY is the global leader in door opening solutions, dedicated to satisfying end-user needs for security, safety and convenience.

www.assaabloy.com

ASSA ABLOY

ASSA ABLOY AB
Box 70 340
107 23 Stockholm
Klarabergsviadukten 90
111 64 Stockholm
Tel +46 (0) 8 506 485 00
Fax +46 (0) 8 506 485 85

"Sedan ASSA ABLOY bildades 1994 har koncernen genomgått ett antal distinkta utvecklingssteg och etablerat en global ledarposition. Mycket har åstadkommits men det finns fortfarande många viktiga marknader och produktområden att konsolidera. Vi har aldrig haft ett bättre produktprogram, en större marknadstäckning och så många nya innovativa produkter som vi har nu. Fortsatt efterfrågan på trygghet och säkerhet samt befolkningstillväxt och urbanisering medför att det finns en underliggande strukturell och över tiden ökande efterfrågan på koncernens produkter. Kombinerat med de strukturåtgärder som nu genomförs innebär det att vi över tiden har mycket goda möjligheter till fortsatt tillväxt med god lönsamhet."

Johan Molin , VD och koncernchef